

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

СЕРІЯ «АКАДЕМІКИ НАПН УКРАЇНИ»
ВИПУСК 21

*На пошану пам'яті
Семена Устимовича Гончаренка*

**СЕМЕН УСТИМОВИЧ
ГОНЧАРЕНКО**

**БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ
ПОКАЖЧИК**

Київ 2013

УДК 016:929+37(092)] Гончаренко
ББК 91.9:74
Г65

Рекомендовано до друку вченою радою
Державної науково-педагогічної бібліотеки
України імені В. О. Сухомлинського
(протокол № 10 від 8 серпня 2013 р.)

Упорядники:

Стельмах Н. А., науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського
Айвазова Л. М., науковий співробітник ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Науковий редактор

Заліток Л. М., канд. пед. наук, заступник директора з наукової роботи ДНПБ
України ім. В. О. Сухомлинського

Бібліографічний редактор

Пономаренко Л. О., заступник директора з науково-бібліотечної роботи ДНПБ
України ім. В. О. Сухомлинського

Літературний редактор

Петік Ю. В., завідувач науково-редакційного відділу ДНПБ України ім. В. О. Су-
хомлинського

Рецензент

Ляшенко О. І., д-р пед. наук, проф., заслужений діяч науки і техніки України,
академік-секретар Відділення загальної середньої освіти НАПН України

Семен Устимович Гончаренко : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ
України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Стельмах Н. А., Айвазова Л. М. ;
наук. ред. Заліток Л. М. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. – К. : Нілан-ЛТД,
2013. – 195, [4] с. – (Сер. «Академіки НАПН України» ; вип. 21). – На пошану
пам'яті Семена Устимовича Гончаренка.

Біобібліографічний покажчик із серії «Академіки НАПН України» присвячено
життю й науково-педагогічній діяльності Семена Устимовича Гончаренка (1928–
2013), видатного вченого-педагога, доктора педагогічних наук, професора, ака-
деміка НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України.

У покажчику представлено бібліографію праць ученого за 55 років його на-
укової діяльності (1958–2013) – концепції, монографії, словники, довідники,
підручники, навчальні й методичні посібники, автореферати дисертацій, тези
доповідей і повідомлень, статті, вміщені в наукових збірниках, матеріалах на-
укових конференцій, публікації у фахових періодичних виданнях. Крім того, до
покажчика увійшла література про життєвий шлях і наукові досягнення
С. У. Гончаренка, а також наукова школа вченого.

Видання адресовано вченим, докторантам, аспірантам, викладачам вищих
навчальних закладів, учителям, студентам, учням шкіл і всім, хто цікавиться
питаннями гуманітаризації шкільної освіти, методології педагогіки, навчання
фізики в середній школі.

© Державна науково-педагогічна бібліотека
України імені В. О. Сухомлинського, 2013

СЕМЕН УСТИМОВИЧ ГОНЧАРЕНКО
(1928–2013)

Від упорядників

Одним із важливих напрямів діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) є науково-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку вітчизняної педагогічної науки, теорії і практики освіти, поширення передового досвіду в діяльності навчальних закладів країни, сприяння впровадженню наукових розробок у практику, підвищення професійного рівня педагогічних і науково-педагогічних кадрів, компетентності учнівської та студентської молоді.

З цією метою в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з 2001 р. започатковано підготовку інформаційних видань про життя й діяльність видатних педагогів світу й України в трьох серіях: «Видатні педагоги світу», «Академіки НАПН України» та «Ювіляри НАПН України», які надсилаються до національних, державних і провідних книгозбірень освітянської мережі. В електронному вигляді ці видання доступні читачам через веб-портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (<http://www.dnprb.gov.ua>) у розділі «Науково-інформаційна діяльність».

21 випуск біобібліографічного покажчика з серії «Академіки НАПН України» присвячено науковій і науково-педагогічній діяльності Семена Устимовича Гончаренка, видатного ученого-педагога, доктора педагогічних наук, професора, академіка НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України. Коли покажчик готувався до друку, Семен Устимович пішов з життя, тому це видання підготовлено фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на пошану пам'яті С. У. Гончаренка та з нагоди 85-річчя від дня його народження. С. У. Гончаренко залишив великий науковий спадок, який широко визнаний ученими в Україні та світі, своїх учнів та послідовників.

У біобібліографічному покажчику представлено науковий доробок ученого, створений за 55 років наукової діяльності (1958–2013), який налічує понад 500 друкованих праць. Крім того, до видання увійшла література про життєвий шлях і нау-

кові досягнення С. У. Гончаренка, а також наукова школа вченого.

Семен Устимович Гончаренко – видатний учений-фахівець у галузі загальної педагогіки й методики навчання фізики. Зокрема, він обґрунтував дидактичну систему формування природничо-наукової картини світу в школярів, опублікував чотиритомну методику навчання фізики в середній школі, створив перше покоління національних підручників із фізики для 9–11 класів загальноосвітньої школи та шкіл із поглибленим вивченням цього предмета. Цінними є його дослідження з проблеми змісту й методів розв’язування фізичних задач різного типу. Він створив посібник із розв’язування задач з фізики, що перевидавався 8 разів в Україні та 5 – у Польщі. Крім того, його підручники з фізики для різних типів шкіл було перекладено російською, литовською, польською, румунською, угорською мовами, а науково-популярні твори перевидано в Болгарії й Угорщині.

Учений упродовж сорока років здійснював науково-організаційну діяльність із проведення олімпіад юних фізиків, багато років очолював журі Всеукраїнських олімпіад із фізики.

Значним є внесок вченого в обґрунтування засад нової української школи. Створені під його керівництвом перша Концепція середньої загальноосвітньої школи України (1991), Концепція гуманітаризації освіти (1994), а також фундаментальні статті щодо кардинальних проблем середньої та вищої школи, формування змісту освіти, теорії навчання, істотно вплинули на сутність і спрямування освітнього процесу в країні.

Методологія і теорія педагогіки, дидактика фізики, створення енциклопедичних та довідкових видань із педагогіки та фізики, численних науково-популярних книг для дітей, підручників для середньої школи та вищих навчальних закладів – ось далеко не повний перелік того, чому віддавав свої наукові симпатії і талант учений.

Важливою є роль С. У. Гончаренка у становленні АПН України. Протягом перших п’яти років її існування він очолював Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті (1993–1997).

Останнім часом Семен Гончаренко успішно досліджував методологічні проблеми педагогіки, формування методологічної культури педагога. На особливу вдячність заслуговує та грань діяльності, що стосується виховання висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів. Під його керівництвом захищено 31 докторську і 55 кандидатських дисертацій, створено кілька наукових шкіл: з проблем гуманізації і фундаменталізації освіти, інтегративного підходу до формування в молоді сучасної наукової картини світу. С. У. Гончаренко був членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій.

Показчик відкриває стаття від упорядників бібліографічного посібника.

Науково-педагогічну діяльність Семена Устимовича Гончаренка розкрито в ґрунтовній статті доктора педагогічних наук, професора, академіка-секретаря Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Н. Г. Ничкало «Творча спадщина Вченого – народний скарб». У показчику подано також статті доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України, директора Інституту професійно-технічної освіти В. О. Радкевич, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника, члена-кореспондента НАПН України Ю. І. Мальованого та доктора педагогічних наук, професора Донецького національного технічного університету П. В. Стефаненка про видатного вченого. Творчу біографію академіка доповнює перелік основних дат життя та діяльності, які подано в прямій хронологічній послідовності. Окремо подано відомості про нагороди та відзнаки.

Структуру показчика розроблено з дотриманням рекомендацій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського «Библиографический указатель: Рекомендации по составлению и оформлению» (1988), які залишаються актуальними і чинними та врахуванням досвіду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського щодо створення показчиків у цій серії.

Біобібліографічний показчик складається з трьох розділів.

У розділі I «Література про життєвий і творчий шлях С. У. Гончаренка» вміщено публікації про життєвий шлях і наукові

досягнення С. У. Гончаренка. Матеріали розміщено в хронологічному порядку – за прямою хронологією з виділенням років видання, а в межах року – з розміщенням прізвищ і назв документів в алфавітному порядку.

Розділ II «Хронологічний покажчик праць С. У. Гончаренка» містить бібліографічні описи праць, зокрема: концепцій, стандартів, монографій, словників, довідників, підручників, навчальних і методичних посібників, авторефератів дисертацій, тез доповідей і повідомлень, статей, уміщених у наукових збірниках, матеріалах наукових конференцій і публікацій у фахових періодичних виданнях тощо, написаних як одноосібно, так і в співавторстві українською, російською, болгарською, польською, румунською й угорською мовами на традиційних та електронних носіях. Матеріал згруповано й розміщено в хронологічному порядку – за прямою хронологією з виділенням років видання, а в межах року – за видами документів, а саме:

- книги й брошури українською та російською мовою, далі іноземними мовами;
- статті й інші матеріали з неперіодичних, періодичних і продовжуваних видань (мовний принцип розміщення такий самий);
- рецензії (з позначкою «**Рец.:**»);
- видання, упорядником, укладачем чи одним із укладачів був учений (з позначкою «**Упоряд.:**»);
- праці за редакцією вченого (з позначкою «**Ред.:**»), у підготовці яких учений брав участь як головний або відповідальний редактор, голова або член редколегії.

Документи одного виду згруповано за зведеним російсько-українським алфавітом.

Окремо виділено підрозділ, що містить бібліографічні описи журналів із педагогіки та психології, у яких С. У. Гончаренко був членом редакційної колегії.

Розділ III «Наукова школа вченого» складається з бібліографічних описів авторефератів докторських і кандидатських дисертацій, науковим керівником і консультантом яких був С. У. Гончаренко. У розділі виділено 2 підрозділи – «Доктори наук» і

«Кандидати наук», у яких документи розміщено за абетковою послідовністю переліку прізвищ авторів.

Додатком до посібника є **фотоальбом** – світлини, які відображають життєвий шлях С. У. Гончаренка, зокрема його участь у вчених радах, конференціях, семінарах тощо.

Допоміжний апарат біобібліографічного посібника представлено:

- іменним покажчиком, у якому наведено прізвища співавторів, упорядників, редакторів, авторів рецензій, художників та інших осіб, відомості про яких є в бібліографічних записах;
- алфавітним покажчиком назв праць С. У. Гончаренка, який містить посилання на номери бібліографічних записів розділу «Хронологічний покажчик праць С. У. Гончаренка»;
- статтею від упорядників.

Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено згідно з чинними державними стандартами. Для підготовки покажчика було використано фонди Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, бібліотеки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України та інших державних бібліотек України. Більшість публікацій, що ввійшли до покажчика, було переглянуто *de visu*, непереглянуті видання позначено астериском (*).

Покажчик адресовано вченим, докторантам, аспірантам, викладачам вищих навчальних закладів, учителям, студентам, учням шкіл і всім, хто цікавиться питаннями гуманітаризації шкільної освіти, методології педагогіки, навчання фізики в середній школі.

Творча спадщина Вченого – народний скарб

«У кожній сфері людської діяльності, у кожній галузі знань є постаті, фаховий авторитет яких безсумнівний, бо підкріплені вагомими результатами їхньої праці, які пройшли випробування життям. До таких постатей в українській педагогіці належить академік С. У. Гончаренко».¹

Велет української педагогічної науки, ім'я якого ввійшло до золоті скарбниці нашого народу кінця ХХ – початку ХХІ століття. В цих словах – глибокий зміст, особливі сердечні почуття, пошана й любов до Вчителя-Вченого, Великого Друга й неповторної людини – Семена Устимовича Гончаренка.

Сам Бог і доля подарували мені зустріч із Семеном Устимовичем ще в 1976 році, коли він був незмінним представником Науково-дослідного інституту педагогіки Міністерства народної освіти УРСР у різних комісіях і творчих групах, що створювалися в радянські часи Верховною Радою України та відділом науки і навчальних закладів ЦК Компартії України. Перша зустріч із Семеном Устимовичем справила на мене неповторне враження. Високий інтелект, енциклопедичні знання, постійні наукові пошуки, вміння дискутувати з опонентами, незважаючи на їхній високий державний ранг, й непримиренність до фальші, до лжеконцепцій, які призводили лише до негативних результатів у системі освіти. Саме такі риси особистості вченого Семена Устимовича Гончаренка закарбувалися в моїй пам'яті й залишилися в моєму серці.

З 1 червня 1981 року мені пощастило працювати із Семеном Устимовичем як із заступником директора з наукової роботи Інституту педагогіки Міністерства народної освіти УРСР, а з березня 1993 р. – з віце-президентом, академіком-секретарем Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті АПН

України. Як головний науковий співробітник (з грудня 1998 р.) Інституту педагогіки і психології професійної освіти (з лютого 2007 р. – Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих) він відіграв надзвичайно важливу роль у становленні і розвитку цієї академічної установи. Семен Устимович не лише брав активну участь у роботі вчених рад інституту (і спеціалізованої на захисті докторських і кандидатських дисертацій, і робочої вченої ради). Зазначимо, що об'єктивно критикуючи наукові проекти, подані на розгляд цих та інших рад, він завжди щедро пропонував свої концептуальні підходи, авторські ідеї, давав цінні поради.

На кожному із цих життєвих етапів я пізнавала й відкривала свого Гончаренка, зростала на його висококваліфікованих методологічних та інших порадах, а головне – на сердечності, щирому прагненні допомагати тим, хто шукає, осмислює нові теорії та концепції й прагне особистого саморозвитку. Незабутніми для мене стали і перші, й останні роки роботи із Семеном Устимовичем. Філософське бачення Вченим освітянських проблем й несприйняття бюрократизму в системі освіти і науки, у проведенні педагогічних досліджень вражали не тільки науковців Інституту педагогіки, а й працівників тодішнього Міністерства народної освіти УРСР та інших державних структур.

Семен Устимович завжди працював. Він ніколи не марнував часу (хіба що змінював види своєї наукової діяльності). Його робочий стіл в Інституті педагогіки, в Президії АПН України, в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих – це унікальне явище в організації наукової праці. Передусім на ньому завжди були найновіші вітчизняні й зарубіжні наукові журнали, монографії, збірники наукових праць, які Вчений оглядав, перечитував необхідне, палко критикував «дурниці» й водночас схвалював інноваційні розробки. У процесі такої системної аналітично-наукової діяльності він читав, аналізував, формулював свої пропозиції та рекомендації.

А поряд з усім цим – дисертації та автореферати різних аспірантів і докторантів (і «своїх», і не «своїх»). Доречно зазначити, що «чужих» науковців у нього ніколи не було. У процесі щоденної

¹ Освіта. – 2003. – № 14/15. – С. 6.

роботи накопичувалися різні записи – окремі фрагменти до рукописів статей, підручників, монографій. До цього часу не можу збагнути, як він устигав усе це робити паралельно. І це тоді, коли треба було виконувати ще й управлінські функції і в Інституті педагогіки, і в Академії.

Особливим «ритуалом» для наукових співробітників усіх лабораторій Інституту педагогіки були звіти про виконання індивідуальних планів НДР кожним співробітником. «Семенівські бані» – так ми їх називали. Ці інтелектуальні «бані» стимулювали критичне мислення, відкривали очі на реальний стан справ, допомагали бачити фальш, налаштовували на високий рівень методологічних вимог і розуміння важливості нових завдань у науково-дослідній роботі.

Семен Устимович ніколи не розмінювався на дрібниці. Він завжди бачив головне, приділяв увагу стратегічним питанням розвитку освіти і науки. В «Інформаційному довіднику Національної академії педагогічних наук України», виданому до 20-річчя НАПН України, (К., Пед. думка, 2013) на сторінці 117 читаємо:

«Фахівець у галузі загальної педагогіки і методики навчання фізики. Досліджує проблеми методології педагогіки, фундаменталізації та гуманітаризації освіти, теорії навчання, дидактики фізики. Обґрунтував дидактичні засади формування природничо-наукової картини світу у школярів. Автор концепції гуманітаризації загальної середньої освіти, першого українського педагогічного словника. Створив систему підручників з фізики для різних типів загальноосвітніх навчальних закладів.

Підготував 30 докторів і 55 кандидатів наук. Член двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій.

Опублікував понад 300 наукових праць. Серед них: монографія “Формування наукового світогляду учнів у процесі вивчення фізики”, “Методика навчання фізики в середній школі” в чотирьох книгах, підручники з фізики для загальноосвітньої школи та посібники для вищих навчальних закладів, посібник для науковців “Педагогічні дослідження”, “Український педагогічний словник”, серія науково-популярних книг».

Цей науковий доробок – результат титанічної праці вченого впродовж більше ніж півстоліття.

Семен Устимович Гончаренко – це совість педагогічної науки. Він постійно дбав про вдосконалення її поняттєво-термінологічного апарату, про уточнення, доповнення й обґрунтування змісту основних категорій, понять і термінів сучасної педагогіки. Учений не міг погодитися із підміною понять, їх примітивним тлумаченням і спрощенням. Це спонукало його до створення першого в нашій державі «Українського педагогічного словника», який побачив світ 1997 р. у видавництві «Либідь», яке й донині очолює талановитий видавець О. О. Бойко. Та на цьому Вчений не зупинився. Він надалі осмислював і уточнював сутність понять. Результат цієї невтомної праці впродовж 15 років – «Український енциклопедичний педагогічний словник». Видання друге, доповнене й розширене. – Рівне : Волинські обереги, 2011. – 552 с.

Постійно дбаючи про методологічну культуру дослідника, педагогічну культуру вчителя, академік С. У. Гончаренко приділяв особливу увагу обґрунтуванню наукознавчих проблем педагогіки. Він наголошував, що «...Все більш настійну потребу в наукознавчому аналізі відчуває і сучасна педагогічна наука, у зв'язку з чим особливого значення набуває становлення і розвиток педагогічного наукознавства...»².

Учений не був байдужим до проблем, пов'язаних із предметом вивчення педагогіки, її законами, закономірностями, принципами і правилами. Він писав: «...Будь-яка наука має свій предмет вивчення, свої закони, закономірності, принципи і правила. Є вони і в педагогіці – науці, яка вивчає освіту як особливу, соціально й особистісно детерміновану педагогічну діяльність з прилучення людини до життя в суспільстві, яка характеризується педагогічним цілепокладанням і педагогічним керівництвом. Без законів і закономірностей наук не буває. Знання педагогічних законів і закономірностей допомагає педагогу знайти відповіді на ключові

² Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення / С. У. Гончаренко. – Рівне : Волинські обереги, 2012. – С. 4.

питання освітньої практики: в ім'я чого і для чого навчати дітей (цілі і цінності освіти)? Кого навчати? Коли починати систематичне навчання? Чого вчити (зміст освіти)? Як учити (методи, прийоми, технології)? Як створити умови для повноцінної та ефективної освіти? Мова йде про пізнання й застосування законів і закономірностей навчально-виховного процесу...»³.

Обґрунтування положення щодо педагогіки як особливої галузі соціальної практики, і відповідної їй, функціонуючої в її надрах галузі виробництва знання – цей висновок академіка С. У. Гончаренка має методологічне значення для розвитку педагогічного наукознавства.

Невтомні пошуки цього видатного дидакта-філософа спрямовувалися на формування методологічно грамотного вчителя, майстра педагогічної справи, здатного оцінювати факти з точки зору педагогічних законів і закономірностей. Вчений наголошував: «Лише тоді, коли педагогічні закони і закономірності увійдуть до складу особистих переконань учителя, визначаючи бачення ним педагогічної діяльності, вони сприятимуть успіху в його професійній діяльності»⁴.

С. У. Гончаренко відзначався високим рівнем критичного мислення. Саме тому він закликав не приймати на віру жодного авторського твердження, не робити з нього абсолюту, догми, яким привабливим або логічно бездоганим воно не здавалося на перший погляд...

Для мене С. У. Гончаренко – взірць ученого-енциклопедиста, методолога, людини дивовижно глибокої і тонкої, невтомного трудівника на ниві педагогічної науки, для якого головне – самотворення і самозростання, самовдосконалення, «сила творчості – сила перетворення, самоперетворення» (за М. Боришевським). Ця потужна духовно-інтелектуальна сила рухала Семеном Устимовичем на всіх етапах його науково-педагогічної діяльності.

³ Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення / С. У. Гончаренко. – Рівне : Волинські обереги, 2012. – С. 4–5.

⁴ Там само. С. 188–189.

Вона дарувала десяткам-сотням і молодих, і зрілих науковців радість педагогічної творчості, поступ до самопізнання й самоактивності, самотворення, що унеможлиблює нікчемне «ніщо», в якому панує «мерзенність спустошення» (О. Потебня).

Семен Устимович працював, шукав і творив до останніх днів свого життя. Уранці 5 квітня 2013 року він приїхав на вулицю Максима Берлінського, 9 до Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих, якому віддав останні роки свого життя. Інститут любив свого Академіка, шанував, завжди прислуховувався до його думки. Та й Семен Устимович якось по-особливому ставився до Інституту, радів його зростанню у вимірах наукових і загальнолюдських... Тоді він обійшов інститутські поверхи, запитав, де «науковий народ», зайшов до свого кабінету, на п'ятому поверсі, в якому полюбляв щоденно працювати й спілкуватися, забрав якісь книги і рукописи – та пішов назавжди...

7 квітня 2013 року у святий день Благовіщення, перестало битися серце цього видатного українського вченого. Ми цілком ще не збагнули й не відчували, що втратили Велику Людину, Видатного Вченого, Педагога-Філософа, Невтомного Творця на ниві освіти й науки.

Переконана, що Семен Устимович Гончаренко житиме довго-довго-довго... Доти, доки його учні, науковці, вчителі та їхні діти читатимуть його підручники і навчальні посібники, методологічні, наукознавчі й методичні праці. Творчий доробок Вченого, створені ним концепції і книги продовжують його життя...

Н. Г. Ничкало,

доктор педагогічних наук, професор,
академік-секретар Відділення
професійної освіти і освіти дорослих
НАПН України

Методолог, дидакт, гуманіст

Наукова спадщина дійсного члена Національної академії педагогічних наук України Семена Устимовича Гончаренка цінна не тільки для інноваційного розвитку загальної середньої освіти, а й для професійно-технічної. Саме в цій складній і надзвичайно важливій для суспільства царині наукових пошуків зішлись наші дороги у відділі дидактики професійної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. І в цьому мені пощастило, адже впродовж семи років я мала змогу щодня спілкуватися з Семеном Устимовичем, учитись у нього, переконуватись у правильності власних наукових експериментів. Ми майже щодня, обговорюючи важливі проблеми теорії і практики професійно-технічної освіти, виходили на певні закономірності, концептуальні ідеї. Семен Устимович Гончаренко був рецензентом майже всіх кандидатських і докторських дисертацій, підготовлених аспірантами й докторантами відділу дидактики, а пізніше – андрагогіки. І тому, коли доопрацьовані роботи виходили на захист, він їх підтримував і давав високу оцінку.

Семен Устимович був надзвичайною людиною, ученим, який ніколи не переставав набувати нових знань, цікавитися результатами наукових праць вітчизняних і зарубіжних фахівців. Двері до його кабінету завжди були відкриті всім: від знаних науковців – до нікому не відомих молодих дослідників проблем педагогіки та психології професійної освіти.

Семен Устимович Гончаренко важливу роль відводив розвитку фундаментальних педагогічних досліджень, оскільки, на його думку, саме вони виявляють органічні зв'язки між різними соціально-педагогічними феноменами, розкривають і характеризують їхню взаємозалежність, встановлюють певну субординацію явищ та процесів у сфері виховання й освіти, визначають методологічно орієнтовану на потреби освітньої практики й державної соціальної політики систему обґрунтованих принципів і механізмів оновлення структурно-змістових параметрів загальної та про-

фесійної освіти, виявляють закономірності якісного зростання і перспективи розвитку полікультурних освітніх систем.

На початку третього тисячоліття Семена Устимовича хвилювала проблема істотного коригування пріоритетів та акцентів у системі знань, особливо в умовах лавиноподібного наростання інформації і бурхливих змін у соціально-економічній сфері. Зокрема, він опікувався тим, щоб у результаті глобального аналізу сучасного запасу знань людства встановити: чого саме навчати, як зберегти здоров'я учнівської молоді, запобігти непотрібним навантаженням, інформаційним неврозам; як допомогти розкритися творцеві в кожній дитині; як зробити так, щоб діти виносили зі школи цілісну систему наукових знань про природу, суспільство й людину, сформувати картину світу, а не безліч розрізнених, несистематизованих фактів, дат, імен, понять, формул та алгоритмів [1, с. 19].

Семен Устимович Гончаренко піддавав критиці підходи до стандартизації змісту освіти, що призводять до різкого зростання кількості навчальних предметів, запровадження яких концептуально не визначене в загальному навчальному плані, не інтегроване з традиційними базовими предметами, не забезпечене кадрами і матеріально. Його, як ученого з великим педагогічним досвідом, дуже хвилювало те, що надзвичайно перевантажені учні не набувають чуттєвого досвіду, а отже, перестають розвиватися гармонійно.

Цінним для сучасної професійної освіти є дослідження вченого про співвідношення науки і навчальних предметів, наукових принципів побудови навчальних планів, програм та підручників, теорії і практики проектування й конструювання навчальних предметів. Особливо він цікавився станом вивчення фізики і хімії. Проаналізувавши навчальні програми, посібники і підручники з цих предметів, учений дійшов висновку, що підвищення наукового рівня шкільних знань з фізики і хімії за останні 50 років здійснювалося лише з погляду обсягу й конкретних методів досліджень.

Семена Устимовича Гончаренка хвилювало також те, що в основі побудови програм та методів навчання «лежала і лежить емпі-

рична, вузько сенсуалістична теорія узагальнення і абстракції» [1, с. 21]. Водночас він скептично ставився до всезагального захоплення педагогів професійної школи різноманітними «технологіями», які їм гарантують швидкий ефект і лаври без особливих інтелектуальних витрат. Учений застерігав, що сьогоденні тенденції у реформуванні чи модернізації системи професійної освіти в бік прагматизму, технологізації навчання і виховання – жонгливання модними іноземними термінами: модуль, моніторинг, маркетинг, рейтинг тощо – можуть призвести до втрати внутрішньої єдності педагогічної науки, поділу її на ізольовану теорію навчання (дидактику) і рецептурну методику вивчення основ наук [3, с. 3].

Спостереження за інноваційною діяльністю професійно-технічних навчальних закладів дали змогу вченому дійти висновку, що педагогічним колективам та їхнім керівникам, які стоять перед гострою потребою модернізації професійної освіти, істотних змін у навчанні й вихованні, бракує концептуальних ідей, знання культурно-історичного розвитку професійної освіти, наукових основ організації педагогічного експерименту, вони відчувають труднощі у виборі його мети, засобів, способів оцінки результатів. Відповідно до цього С. У. Гончаренко вважав за необхідне підвищити педагогічну і передусім методологічну культуру педагогів, культуру педагогічних досліджень.

Важливе значення вчений надавав гуманізації професійної освіти. У багатьох своїх статтях він писав про те, що чиновники в сфері освіти й педагогічної науки намагаються зобразити справу так, ніби виховання як самостійної проблеми, як особливого виду педагогічної діяльності взагалі не існує. Учений прагнув усіх переконати: щоб унеможливити кризу молоді – малася на увазі її соціальна апатія, крайній індивідуалізм, агресивність, нечуване зростання злочинності та інші біди – необхідно оновлювати і вдосконалювати себе через виховання нових поколінь. При цьому С. У. Гончаренко застерігав, що потрібно діяти, не чекаючи, поки зміняться соціально-економічні умови, поки будуть схвалені всі необхідні більш-менш розумні нормативно-правові акти і всі чо-

тири гілки влади повернуться обличчям до дитинства, до молоді, освіти. Треба діяти одночасно зверху і знизу, зовні й зсередини, в теоріях і на практиці [2, с. 20]. Гуманізація професійної освіти, на думку вченого, полягає не тільки в оновленні змісту навчального матеріалу, а й методів, орієнтуючи їх на звеличення особистості майбутнього фахівця. При цьому С. У. Гончаренко провідну роль надавав особистісно орієнтованому навчанню, яке виступає дитиноцентристською педагогікою, що ґрунтується на трьох принципах у розумінні людини: цінність особистості, унікальність особистості, непередбачуваність особистості.

Ученого хвилювало й те, що педагоги прагнуть механічно перенести педагогічну теорію, сформульовану стосовно загальноосвітньої школи, на школу професійну, при цьому не враховуючи принципових особливостей дидактики професійної освіти, які роблять її самостійною науковою дисципліною.

С. У. Гончаренко, як учений-прогнозист, окреслив основні завдання сучасної дидактики професійної освіти, які потребують першочергового розв'язання: теоретичне й експериментальне обґрунтування стандартизації професійної освіти; інтеграція професій і змісту професійної освіти; фундаменталізація і гуманізація професійної освіти; моделювання нових дидактичних систем виробничого навчання, проектування комплексних методик професійного навчання тощо. У розв'язанні цих завдань важлива роль належить колективу наукових співробітників Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. І тому для нас наукова спадщина Семена Устимовича Гончаренка є не тільки цінним теоретичним підґрунтям здійснення наукових пошуків, спрямованих на оновлення змісту й форм професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, вона є дороговказом, програмою дій у модернізації професійно-технічної освіти, її фундаменталізації, гуманізації, гнучкості, відкритості, відповідності сучасним потребам і вимогам ринку праці.

Література:

1. *Гончаренко С. У.* Наука і навчальний предмет / Семен Гончаренко // Педагогічна і психологічна науки в Україні : зб. наук. праць до 15-річчя АПН України : у 5 т. – К. : Пед. думка, 2007. – Т. 2 : Дидактика, методика, інформаційні технології. – С. 19–29.
2. *Гончаренко С. У.* Гуманізація освіти – запорука виховання творчої та духовно багаті особистості / Семен Гончаренко // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / [редкол.: С. У. Гончаренко (голова), В. О. Радкевич, І. Є. Каньковський (заст. голови) та ін.]. – Хмельницький, 2005. – Вип. 3. – С. 19–23.
3. *Гончаренко С. У.* Від редактора / Семен Гончаренко // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / [редкол.: С. У. Гончаренко (голова), В. О. Радкевич, І. Є. Каньковський (заст. голови) та ін.]. – Хмельницький, 2005. – Вип. 2. – С. 3–5.

В. О. Радкевич,

доктор педагогічних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України,
директор Інституту професійно-
технічної освіти НАПН України

Лицар педагогічної науки

Велике, кажуть, бачиться здалеку, а дороге твоєму серцю відчуваєш гостріше, коли приходить розлука. Цю істину гірко усвідомлювати зараз, коли доводиться писати про Семена Устимовича Гончаренка в минулому часі. Він не дожив до свого вісімдесятип'ятиліття два місяці і два дні, залишивши по собі не лише добру і вдячну пам'ять, а й об'ємний науковий доробок, який ще належить всебічно вивчити й оцінити. Коло його наукових інтересів надзвичайно широке й різноманітне. Методологія і теорія педагогіки, загальна дидактика та дидактика фізики, методологія науково-педагогічних досліджень, проблеми розвитку вітчизняної освіти – ось далеко не повна географія його наукового пошуку, позначеного вагомими здобутками на кожному з маршрутів.

Семен Устимович збагатив педагогічну науку ґрунтовними дослідженнями з теорії навчання, гуманітаризації освіти, фундаменталізації її змісту, методики навчання фізики. Його остання праця «Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення» є зразком наукового аналізу генези дидактичних систем і концепцій від античності до початку ХХ століття, інтерпретації з позицій сьогодення фундаментальних педагогічних закономірностей. На жаль, робота залишилася незавершеною, розгляд бурхливих освітніх процесів минулого століття автор закінчити не встиг.

Семен Устимович Гончаренко – видатний представник української школи методистів-фізиків, поповнив її надбання вагомими результатами. Він, зокрема, обґрунтував дидактичну систему формування природничо-наукової картини світу в учнів загальноосвітньої школи, здійснив ґрунтовні дослідження з проблем змісту шкільної фізичної освіти, підготував і опублікував кількатомну методику навчання фізики, створив перше покоління національних підручників з фізики для поглибленого її вивчення в старшій школі, написав низку посібників для вчителів і учнів.

Значним є внесок Семена Устимовича у формування нової педагогічної ідеології, нового педагогічного мислення – вільного

від стереотипів, незаперечних істин і догм, мислення, відкритого до плюралізму поглядів, думок і оцінок. Під його керівництвом створено першу концепцію загальноосвітньої школи незалежної України, яка фактично визначила основоположні засади розвитку вітчизняної школи впродовж першого десятиріччя існування молоді української держави.

Одними з визначальних рис Гончаренка-вченого і людини були підтримка ним дослідників у галузі педагогіки та дбайливе ставлення до молодих – не лише талантів, але до всіх небайдужих, зацікавлених певною справою, починаючи зі школярів. Його перу належать добрих два десятки книг і посібників з позакласного читання з фізики для учнів різних класів, збірників олімпіадних задач, науково-популярних видань. А його «Педагогічні дослідження», де викладено методологію і техніку наукового пошуку, давно стали настільним керівництвом для науковців, і не лише початківців. Він був незмінним багаторічним головою журі всеукраїнських фізичних олімпіад школярів, автором низки оригінальних олімпіадних завдань, які пробуджували творчу думку і спонукали до пошуку.

С. У. Гончаренко сформував потужну наукову школу. Офіційно під його керівництвом виконано й успішно захищено понад вісімдесят докторських і кандидатських дисертаційних досліджень. Не злічити також тих, кому неодноразово допомагав порадою, кого консультував, підтримував, стимулював до пошуку.

Загалом в особі Семена Устимовича щасливо поєднувався талант ученого й організатора науки. Період інтенсивних і плідних наукових пошуків учених Інституту педагогіки у другій половині минулого століття пов'язаний із 27-річним перебуванням на посаді заступника директора інституту з наукової роботи саме С. У. Гончаренка. Не переоцінити його роль і в становленні Академії педагогічних наук України, де він з 1993 року був віце-президентом, а згодом академіком-секретарем Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті, вклавши свій багатий досвід і знання в налагодження роботи академії, визначення проблематики перспективних наукових досліджень і їх організа-

цію, підтримку продуктивних педагогічних пошуків у шкільній практиці.

Енциклопедичні знання С. У. Гончаренка знайшли гідне втілення в «Українському педагогічному словнику». Ця книга унікальна тим, що створена автором одноосібно. Досі історія знала лише один приклад подібного, без перебільшення, наукового подвигу.

Семен Устимович Гончаренко був справжнім і вірним лицарем педагогіки. Усе зроблене ним у її царині, повторимось, чекає вдумливого вивчення й дослідження. Нехай це видання стане в нагоді всім, хто займеться цією потрібною і благородною справою.

Ю. І. Мальований,

кандидат педагогічних наук,
член-кореспондент НАПН України

Велика людина, великий педагог

Моє перше знайомство з Семеном Устимовичем Гончаренком відбулося влітку 1995 року, коли я привіз йому автореферат своєї кандидатської дисертації для отримання дозволу на публікацію. Перед зустріччю дуже хвилювався – авжеж, це була перша зустріч з академіком, уже на той час визнаним та досвідченим ученим у галузі педагогіки. Він справив на мене враження розумної, сповідної людини, зосередженої на чомусь своєму – важливого і особливого. І мені, як я пам'ятаю, зробилося якось незручно відволікати його від справ, що він вирішував.

Та з початком розмови все стало на свої місця. Він справив на мене особливе враження. Переді мною постала мудра, доброзичлива, спокійна людина з твердим характером. Очі цієї Людини були сповнені глибокої мудрості, доброти і водночас у них відчувався важкий життєвий шлях. Лише значно пізніше я дізнався, що Семен Устимович пройшов і через партизанський загін, і через утечу з полону від німців.

Через декілька днів я з не меншим хвилюванням, ніж під час першої зустрічі, прийшов за «вироком» до академіка й отримав від нього позитивний відгук на роботу, дозвіл на публікацію свого реферату та почув знамените «Може бути...»

Це відоме гончаренківське «Може бути» для багатьох його учнів і не тільки стало провідником у наукове життя та надало можливості реалізації творчих задумів.

Наше знайомство з Семеном Устимовичем продовжилось улітку 1998 року, коли на засіданні Вченої Ради Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України (на цей час Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України) мені затвердили тему докторської дисертації та призначили науковим керівником Гончаренка Семена Устимовича. Почалася плідна багаторічна робота, підсумком якої став мій захист докторської дисертації у січні 2003 року. Потім були зустрічі, розмови, спілкування на будь які теми. І кожного разу Семен Устимович дивував глибиною своєї душі, інтелігентністю та добротою.

Нещодавно я приїхав до Інституту, піднявся на 5-й поверх... Кабінет з табличкою «Гончаренко Семен Устимович», але двері запечатані печаткою, і не віриться, що, якщо їх відчиниш, то не побачиш ледве зсутуленого над письмовим столом ученого, з ручкою в руці, який працює над черговою науковою працею або вичитує чиясь дисертацію, чи з кимось спілкується... У кабінеті дуже багато різноманітних книг, дисертацій, довідників, монографій і стоїть приємний запах кави... Не віриться, що господар цього кабінету не вийде з нього та повільно не пройде коридором до Зали засідань Спеціалізованої Вченої Ради, не займе своє місце та не приступить до роботи. Але, на жаль, так є і нічого не поробиш. Тепер його життя в нашій пам'яті, в наших серцях.

Найголовніше – це те, що Семен Устимович був професіоналом найвищого рівня, користувався великим і незаперечним авторитетом у наукових колах, серед колег по академії та інституту, докторантів і аспірантів.

Мене завжди вражала його ерудованість та освіченість, наукова принциповість та надзвичайна працездатність. Тож, насамперед, це була Людина-гуманіст, Людина чесна і дуже порядна, яка є прикладом для всіх нас у самовідданому служінні своїй улюбленій справі – Її Величності Педагогіці.

П. В. Стефаненко,

з доброю пам'яттю про вчителя
доктор педагогічних наук, професор
Донецького національного технічного
університету

Основні дати життя та діяльності С. У. Гончаренка

- 1928 – народився 9 червня в с. Шпаково Новомиргородського району Кіровоградської області
- 1943 – боєць партизанського загону імені Устима Кармалюка, який діяв на території Вінницької області
- 1948 – закінчив Панчівську середню школу
- 1948–1952 – навчався в Кіровоградському державному педагогічному інституті імені О. С. Пушкіна на фізико-математичному факультеті
- 1952–1955 – учитель фізики та математики Тишківської середньої школи Тишківського району Кіровоградської області
- 1955–1958 – аспірант Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР
- 1958–1963 – молодший науковий співробітник сектора фізики НДІ педагогіки УРСР
- 1961 – захистив кандидатську дисертацію «Зв'язок викладання фізики з виробничим навчанням»
- 1963–1966 – старший науковий співробітник відділу методики фізики НДІ педагогіки УРСР
- 1966–1993 – заступник директора з наукової роботи НДІ педагогіки

- 1989 – захистив докторську дисертацію «Методологічні і теоретичні основи формування в учнів середньої школи природничо-наукової картини світу»
- 1990, травень – за результатом захисту докторської дисертації присуджено науковий ступінь доктора педагогічних наук
- 1991, березень – присуджено наукове звання професора зі спеціальності «Методика викладання фізики»
- 1992, листопад – обрано дійсним членом Академії педагогічних наук України
- 1993, березень – обрано віце-президентом – керівником Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті АПН України
- 1994, листопад – обрано академіком-секретарем Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті АПН України
- 1997, грудень – головний науковий співробітник Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Із 30 січня 2007 р. – Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (у зв'язку з перейменуванням)
- 2013, 7 квітня – Семен Устимович помер. Похований у Києві на Лісовому кладовищі

Нагороди та відзнаки

- 1960 – нагороджений Грамотою Міністерства освіти УРСР
- 1975 – нагороджений медаллю «30 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.»
- 1976 – нагороджений орденом «Знак Пошани»
- 1977 – нагороджений медаллю А. С. Макаренка
- 1982 – нагороджений медаллю «В пам'ять 1500-річчя Києва»
- 1983 – нагороджений почесною грамотою Міністерства освіти УРСР
- 1984 – нагороджений медаллю «Ветеран праці»
- 1985 – нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ступеня
- нагороджений медаллю «40 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.»
- 1987 – нагороджений Почесною грамотою Президії Верховної Ради Української РСР
- нагороджений медаллю Н. К. Крупської
- 1990 – нагороджений значком «Відмінник освіти СРСР»
- 1995 – нагороджений медаллю «50 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.»
- 1998 – нагороджений Почесною грамотою АПН України
- присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України»

- 1999 – нагороджений медаллю «Захиснику Вітчизни»
- стипендіат Президента України
- 2000 – почесний професор Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
- 2003 – нагороджений нагрудним знаком «Партизан України»
- нагороджений відзнакою «За популяризацію фізики в Україні» за популяризацію олімпіадного руху в Україні, активну участь в олімпіадах з фізики впродовж сорока років
- 2005 – нагороджений медаллю «60 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.»
- 2008 – нагороджений нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення»
- нагороджений знаком АПН України «Ушинський К. Д.»
- 2010 – нагороджений медаллю «65 років Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.»
- 2011 – нагороджений срібною медаллю «Василь Зеньковський»
- нагороджений медаллю «Трудова слава» Міжнародної Академії рейтингових технологій і соціології «Золота Фортуна»

РОЗДІЛ I

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ С. У. ГОНЧАРЕНКА

1963

1. **Дисертації, захищені в 1954–1962 рр.** // Фізика в шк. – 1963. – № 1. – С. 110–112.

Про захист С. У. Гончаренком 27 січня 1961 р. дисертації «Зв'язок викладання фізики з виробничим навчанням» у Київському державному педагогічному інституті імені О. М. Горького.

1967

2. **Розенберг, М. Й.** Розвиток методики навчання фізики в УРСР / М. Й. Розенберг // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР. – К. : Рад. школа, 1967. – Вип. 3. – С. 3–24.

Про дослідження С. У. Гончаренком упродовж 50–60-х років взаємозв'язку трудового і виробничого навчання з викладанням курсу фізики в середній школі. – С. 19.

1969

3. **Бугайов, О. І.** Розвиток методики викладання фізики в Українській РСР / О. І. Бугайов, Є. М. Сульженко // Викладання фізики в школі : зб. ст. / за ред. В. К. Мітюрова. – К. : Рад. школа, 1969. – Вип. 6. – С. 20–31.

Про педагогічні дослідження в галузі викладання фізики, які проводились у Науково-дослідному інституті педагогіки УРСР, зокрема праці С. У. Гончаренка «Конкурсні задачі з фізики», «Методика навчання фізики в середній школі. Загальні питання» : посіб. для вчителів (у співавторстві з М. Й. Розенбергом (1964)). – С. 27.

32

1978

4. **Розенберг, М. И.** Книги Украины : [обзор метод. и науч.-попул. лит. по физике, изд. в Украине в 1964–1976 гг.] / М. И. Розенберг, А. И. Самойленко, З. В. Сычевская // Физика в шк. – 1978. – № 1. – С. 86–92.

Інформація про книги С. У. Гончаренка «Методика навчання фізики в середній школі» : в 3 т. (1970–1974), «Конкурсні задачі з фізики» (1964), «Республіканські фізичні олімпіади» (1976), «Фізика для допитливих» (1970–1977) та інші.

1979

5. **Самсонова, А. В.** Семен Устимович Гончаренко : [к 25-летию науч.-пед. деятельности] / А. В. Самсонова // Физика в шк. – 1979. – № 3. – С. 96.

1990

6. **Краснодемська, З.** Покоління для ХХІ століття готуватиме національна школа республіки, концепцію якої обговорено днями у Міністерстві народної освіти УРСР / З. Краснодемська // Рад. освіта. – 1990. – 3 серп. (№ 62). – С. 1.

Про виступ С. У. Гончаренка, заступника директора НДІ педагогіки УРСР, керівника групи з розробки проекту «Концепції середньої загальноосвітньої школи Української РСР», на проведеної у серпні 1990 р. у Міністерстві народної освіти УРСР конференції, в рамках якої відбулось обговорення проекту нової концепції.

1993

7. **Ярмаченко, М. Д.** Академія педагогічних наук України / М. Д. Ярмаченко ; [відп. за вип. В. Г. Бутенко]. – К. : [б. в.], 1993. – 58 с. : фотогр.

Віце-президент Академії – керівник Відділення дидактики, методики й інформаційних технологій в освіті Гончаренко Семен Устимович : біографічна довідка. – С. 18.

33

Гончаренко Семен Устимович – дійсний член АПН України : коротка біографічна довідка. – С. 37.

1994

8. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 1993 рік** / АПН України. – К. : [б. в.], 1994. – 85 с.

Про дослідження методологічних і теоретичних проблем філософії освіти, зокрема мети, змісту і спрямованості загальної середньої освіти, формування нової ідеології в галузі освіти і відповідного їй педагогічного мислення, сутності категорій та гуманітаризації освіти під керівництвом академіка С. У. Гончаренка. – С. 15.

Про призначення С. У. Гончаренка головою Ради з координації наукових досліджень. – С. 41–42.

Про обрання С. У. Гончаренка на Загальних зборах АПН України 30–31 березня 1993 р. віце-президентом – керівником Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті. – С. 43.

Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 73, 76.

1996

9. **Бурда, М.** Лабораторія навчання математики і фізики : до 70-річчя Ін-ту педагогіки АПН України / М. Бурда, О. Бугайов // Пед. газета. – 1996. – Черв. (№ 6). – С. 2.

Про наукову діяльність С. У. Гончаренка впродовж 60–80-х років у секторі методики фізики і астрономії (згодом – з 1981 р. лабораторії навчання математики і фізики).

10. **Гуревич, Р.** Школа – ПТУ – вищий навчальний заклад : (II Міжнар. конф. у Вінниці [«Проблеми наступності та інтеграції змісту навчання в системі «школа – ПТУ – вищий навчальний заклад»]) / Р. Гуревич // Пед. газета. – 1996. – Черв. (№ 6). – С. 4.

Про виступ С. У. Гончаренка на пленарному засіданні з доповіддю «Інтегративні тенденції сучасної науки і проблеми змісту освіти».

11. **Інститут педагогіки АПН України, 70** : нарис історії / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редкол.: М. Д. Ярмаченко, В. М. Мадзігон, Н. П. Калениченко та ін.]. – К. : Пед. думка, 1996. – 177, [5] с. : фотогр.

Про наукові дослідження С. У. Гончаренка в лабораторії навчання математики і фізики щодо вдосконалення змісту навчання фізики в школі, методики формування фундаментальних фізичних понять, фізичної картини світу і наукового світогляду. – С. 82–83.

Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 127, 147, 165–166, 175.

На фотогр.: С. У. Гончаренко. – Кольорова вклейка між с. 36 і с. 37.

12. **Мацюк, В.** Наукові дослідження з методики навчання фізики в Україні (1945–1995 рр.) / Віктор Мацюк // Фізика та астрономія в шк. – 1996. – № 2. – С. 46–50.

Про захист С. У. Гончаренком у 1989 році докторської дисертації «Методологічні і теоретичні основи формування в учнів середньої школи природничо-наукової картини світу», наукова новизна якої полягає в теоретичному і експериментальному обґрунтуванні способів відображення в змісті і методах вивчення предметів природничого циклу інтегративних тенденцій і процесів сучасного природознавства; концепції визначення змісту природничо-наукової освіти тощо.

1997

13. **Гончаренко Семен Устимович** // Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – С. 72.
14. **Гончаренко Семен Устимович** // Хто є хто в Україні / Київ. наук. т-во ім. Петра Могили ; [уклад. та ред. видання: Григо-

- рій Андрущак, Сергій Білокінь, Олександр Гриценко та ін.]. – К. : К.І.С., 1997. – С. 111. – Назва на обкл.: Хто є хто в Україні. Політики. Підприємці. Військові. Науковці. Діячі культури. Спортсмени.
15. **Гончаренко Семен Устимович** // Хто є хто в Україні, 1997 : біогр. слов. / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. ; [уклад.: С. А. Бакута, І. Д. Зосимович, Г. Г. Костюк та ін.]. – К. : Фенікс, 1997. – С. 64.
16. **Школа, О. В.** Історія зародження, становлення та розвитку наукових шкіл методики навчання фізики в Україні : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання фізики» / Школа Олександр Васильович ; [Запоріж. держ. ун-т ; наук. кер. Сергєєв Олександр Васильович]. – К. : [б. в.], 1997. – 26 с. – Бібліогр.: с. 22–24 (22 назви).
Про дослідження проблем методики фізики в секторі методики фізики та астрономії Науково-дослідного інституту педагогіки відомими науковцями, серед яких С. У. Гончаренко. Про утворення в 70-ті рр. Всеукраїнської науково-методичної школи, яка має свою концепцію, наукову програму, веде дослідження з теоретико-методологічних проблем дидактики фізики, фундаторами якої є О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко, М. Й. Розенберг. – С. 18–19.
17. **Ярмаченко, М. Д.** Академія педагогічних наук України (п'ятиріччя становлення і розвитку) / М. Д. Ярмаченко ; [редкол.: І. Д. Бех, В. І. Бондар, М. С. Вашуленко та ін.]. – К. : Пед. думка, 1997. – 153, [1] с. : фотогр.
Про С. У. Гончаренка див. Алфавітний іменний покажчик. – С. 150.
Гончаренко Семен Устимович : [біогр. довідка]. – С. 30–31.

1998

18. **Високі відзнаки** // Пед. газета. – 1998. – Черв. (№ 6). – С. 1.
Про нагородження академіка С. У. Гончаренка Почесною грамотою Президії АПН України за вагомий особистий внесок у розвиток педагогічної науки та з нагоди 70-річчя від дня народження.
19. **Семену Гончаренку – нових творчих сил** / колеги, учні, друзі // Освіта України. – 1998. – 3 черв. (№ 23). – С. 2.
20. **Семенові Устиновичу Гончаренку – 70** // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С. 231–233.
21. **[9 червня виповнюється 70 років Семену Гончаренку]** / учні та працівники Львів. наук.-практ. центру Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України // Освіта України. – 1998. – 3 черв. (№ 23). – С. 2.
22. **Масштабність і різноманітність** : до 70-річчя від дня народж. С. У. Гончаренка / з пошаною колеги, друзі // Пед. газета. – 1998. – Черв. (№ 6). – С. 4.
23. **Про відзначення нагородами України працівників педагогічної науки** : Указ Президента України [від 16 лют. 1998 р. № 121/98] // Пед. газета. – 1998. – Берез. (№ 3). – С. 1. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/121/98>.
Про присвоєння С. У. Гончаренку почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» за вагомий особистий внесок у розвиток педагогічної науки, багаторічну плідну наукову діяльність.
24. **Проблеми професійної освіти** : [Третя] Міжнар. конф. у Вінниці [«Науково-теоретичні та методичні засади конструювання змісту професійної освіти»] // Пед. газета. – 1998. – Черв. (№ 6). – С. 2.
Інформація про виступ С. У. Гончаренка на пленарному засіданні з доповіддю «Концептуальні засади загальноосвітнього стандарту змісту освіти».

1999

25. **Булавко, В.** Закон про загальну середню освіту потребує повсякчасної уваги / Віталій Булавко ; фото Юрія Кузнецова // Освіта України. – 1999. – 22 груд. (№ 52). – С. 6 : фотогр. *Про виступ С. У. Гончаренка на науково-практичному семінарі «Формування змісту загальної середньої освіти», організованому АПН України, щодо базового змісту освіти. Зокрема, доповідач наголосив на необхідності мінімуму знань і основного орієнтування на загальний людський потенціал.*
На фотогр.: Семен Гончаренко на трибуні.
26. **Високі нагороди АПН України за наукові праці, опубліковані в 1998 р.** // Пед. газета. – 1999. – Квіт. (№ 4). – С. 1.
Про присудження другої премії з врученням диплома II ступеня академіку АПН України С. У. Гончаренку за комплект підручників для 9–11 класів середніх загальноосвітніх шкіл, гімназій та ліцеїв гуманітарного профілю.
27. **Гончаренко Семен Устимович** : [біогр. довідка] // Імена України : біогр. щорічник : 1999 / Укр. акад. наук нац. прогресу, Ін-т гуманіт. дослідж. ; редкол.: В. Г. Бар'яхтар, І. Д. Безгін, Є. Р. Бершеда [та ін.]. – К. : Фенікс, 1999. – С. 97 : фотогр.
28. **Школа, О. В.** Зародження і становлення Всеукраїнської науково-методичної школи / О. В. Школа // Шляхи та проблеми входження освіти України в світовий освітній простір : зб. доп. міжнар. наук.-метод. конф., м. Вінниця, 8–9 черв. 1999 р. : [у 2 т.] / АПН України, Міжнар. акад. наук вищ. школи, Вінниц. держ. техн. ун-т. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 1999. – Т. 1. – С. 229–233.
Про дослідження С. У. Гончаренком проблем методики фізики впродовж 70–90-х років у секторі методики фізики та астрономії Науково-дослідного інституту педагогіки. Про створений О. І. Бугайовим, С. У. Гончаренком, М. Й. Розенбергом науково-методичний центр, на основі якого в 70-ті роки виникла Всеукраїнська науково-методична школа.

38

2000

29. **Гончаренко Семен Устимович** // Хто є хто в Україні / Київ. наук. т-во ім. Петра Могили ; [уклад. та ред. видання: Юрій Марченко, Олександр Телемко]. – К. : К.І.С., 2000. – С. 101. – Назва на обкл.: Хто є хто в Україні, 2000. Політики. Парламентарі. Урядовці. Судді. Дипломати. Підприємці. Науковці. Письменники. Митці. Журналісти. Спортсмени.
30. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 1999 рік** / АПН України. – К. : Видавн. центр Київ. держ. торг.-екон. ун-ту, 2000. – 191 с.
Про обґрунтування академіком С. У. Гончаренком змісту завдань для організації самостійної роботи учнів 9–11 класів з фізики, що реалізують принцип диференціації навчання та підготовку відповідного дидактичного посібника. – С. 34–35.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 146, 149.

2001

31. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2000 рік** / АПН України ; [упоряд.: Вашуленко М. С., Полонська Т. К.]. – К. : Видавн. центр Київ. нац. торг.-екон. ун-ту, 2001. – 221 с.
Про завершення академіком С. У. Гончаренком масштабної роботи з розробки дидактичного забезпечення різнорівневого навчання фізики в загальноосвітній школі. – С. 45.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 173.
32. **Інституту педагогіки АПН України 75 років. Лабораторія математичної і фізичної освіти** : корот. огляд її історії / редкол. [журн. «Фізика та астрономія в шк.»] // Фізика та астрономія в шк. – 2001. – № 5. – 2-га с. обкл.
Про наукову діяльність С. У. Гончаренка упродовж 27 років у лабораторії математичної і фізичної освіти (до 1999 р. – лабораторія методики навчання математики і фізики).

39

33. **Копиленко, Н.** Гончаренко Семен Устимович / Н. Копиленко // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 119.

2002

34. **Впевненою ходюю – у майбутнє** : [про наук. сесію з нагоди 75-річчя Ін-ту педагогіки АПН України] // Пед. газета. – 2002. – Берез. (№ 3). – С. 1–2 : фотогр.
Про С. У. Гончаренка – заступника директора Інституту педагогіки АПН України у 70–90-ті роки.
35. **Гончаренко Семен Устинович** // Академія педагогічних наук України : інформ. довідник / АПН України ; [за заг. ред. Вашуленка М. С.]. – К. : Фенікс, 2002. – С. 76–77.
36. **[Гончаренко Семен Устимович]** // Український педагогічний календар : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [упоряд.: Л. О. Калмикова, Т. Ф. Баєва ; за заг. ред. В. П. Коцура]. – К., 2002. – С. 123.
37. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2001 рік** / АПН України ; [упоряд.: Вашуленка М. С., Полонська Т. К.]. – К. : [б. в.], 2002. – 255 с.
Про доопрацювання на основі результатів апробації пробних підручників з фізики для старшої школи, автором яких є С. У. Гончаренко. – С. 48.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 194, 201, 202.
38. **Інститут педагогіки: погляд через роки...** : до 75-річчя від дня заснування Укр. наук.-дослід. Ін-ту педагогіки / АПН України, Ін-т педагогіки ; [редкол.: Бібік Н. М., Бугайов О. І., Бурда М. І. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2002. – 215 с. : фотогр.
Про С. У. Гончаренка – заступника директора з наукової роботи Інституту педагогіки у 1966–1993 рр. – С. 128.

Про наукову діяльність С. У. Гончаренка в лабораторії математичної і фізичної освіти. – С. 176.

На фотогр.: С. У. Гончаренко. – С. 114.

39. **Ярмаченко, М. Д.** Етапи становлення : до 10-річчя Академії педагогічних наук України / М. Д. Ярмаченко // Пед. газета. – 2002. – Серп.–верес. (№ 8/9). – С. 4–5 : фотогр.
Про обрання дійсним членом АПН України С. У. Гончаренка на зборах академіків-засновників 17 листопада 1992 р. 30–31 березня 1993 р. на Загальних зборах Академії С. У. Гончаренка обрано віце-президентом – керівником Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті. 23–24 листопада 1994 р. відповідно до змін Статуту АПН України С. У. Гончаренка обрано академіком-секретарем вищезгаданого відділення.

2003

40. **Видатний вчений. Гуманіст** : до ювілею С. У. Гончаренка / Відділення педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, редкол. журн. «Проф.-техн. освіта» // Проф.-техн. освіта. – 2003. – № 3. – 3-я с. обкл. : фотогр.
41. **Семен Устимович Гончаренко** : до 75-річчя від дня народж. : каталог вист. / АПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ; [уклад. та відп. за вип. Л. О. Пономаренко]. – К., 2003. – 47 с. – (Ювіляри АПН України ; вип. 15). – Відомості доступні також з Інтернету: <http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/423093838.pdf?PHPSESSID=43f966fe669e6575af1e1ce729d84a06>.
42. **Семену Устимовичу Гончаренку – 75!** / редкол. журн. «Фізика та астрономія в школі» // Фізика та астрономія в шк. – 2003. – № 4. – С. 14 : фотогр.
43. **До 75-річчя від дня народження Семена Устимовича Гончаренка** / ред. журн. «Світ фізики» // Світ фізики. – 2003. – № 2. – С. 22.

44. **Загальні збори АПН України** : [10–11 квіт. 2003 р.] // Пед. газета. – 2003. – Квіт. (№ 4). – С. 1.
Про присудження першої премії в номінації «За кращий підручник або дидактичний комплект для учнів, студентів» у розмірі 1000 грн. із врученням диплома I ступеня С. У. Гончаренку за підручники «Фізика» для 10 та 11 класів середньої загальноосвітньої школи, опубліковані 2002 року.
45. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2002 рік** / АПН України ; [упоряд.: Ляшенко О. І., Полонська Т. К.]. – К. : [б. в.], 2003. – 275 с.
Про видання підручників з фізики для учнів 10–11 класів після їх доопрацювання С. У. Гончаренком на основі апробації в шкільній практиці. – С. 48.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 188, 196.
46. **Козловська, І. М.** Талант – це на все життя : [про наук. і пед. здобутки С. У. Гончаренка] / Козловська І. М. // Обдар. дитина. – 2003. – № 6. – С. 5–7 : фотогр.
47. **Корнєєв, В.** Він викликає захоплення : до 75-річчя від дня народж. Семена Устимовича Гончаренка / Віктор Коронєєв [тобто Корнєєв] // Освіта. – 2003. – 4–11 черв. (№ 26). – С. 9 : фотогр.
48. **Лицар науки** : [до 75-річчя від дня народж. С. У. Гончаренка] / Президія АПН України // Освіта України. – 2003. – 10 черв. (№ 42/43). – С. 10–11 : фотогр. ; Пед. газета. – 2003. – Черв. (№ 6). – С. 7 : фотогр.
49. **Мальований, Ю.** Лицар науки : [до 75-річчя від дня народж. С. У. Гончаренка] / Юрій Мальований // Шлях освіти. – 2003. – № 3. – С. 55.
50. **Талалуєва, Н.** Десятирічний поступ Інституту педагогіки і психології професійної освіти / Наталя Талалуєва // Пед. газета. – 2003. – Листоп. (№ 11). – С. 3.

Про С. У. Гончаренка як керівника наукової школи з проблем «Теорія і методика навчання природничо-математичних дисциплін».

51. **Учений, гуманіст, дидакт** : академікові Семену Гончаренку – 75 / колектив Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України // Освіта України. – 2003. – 3 черв. (№ 40/41). – С. 10.
52. **Шляхетна іскра вічного вогню** : [відгуки про Семена Гончаренка учнів та послідовників його наук. пед. школи : до 75-річчя від дня народж.] / матеріали підгот.: Ірина Козловська, Тетяна Якимович // Світ фізики. – 2003. – № 2. – С. 22–25 : фотогр.
53. **Ювілей вченого.** Академіку АПН України Гончаренку Семену Устимовичу – 75 / Президія АПН України, колектив Ін-ту педагогіки і психології проф. освіти АПН України // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2003. – № 3. – С. 193–194.

2004

54. **Відзнака «За популяризацію фізики в Україні»** // Світ фізики. – 2004. – № 1. – 2-га с. обкл.
Про нагородження С. У. Гончаренка відзнакою журналу «Світ фізики» «За популяризацію фізики в Україні» 2003 року за підтримку олімпіадного руху в Україні, активну участь в олімпіадах з фізики впродовж сорока років.
55. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2003 рік** / АПН України ; [упоряд.: Ляшенко О. І., Полонська Т. К.]. – К. : [б. в.], 2004. – 357 с.
Про доопрацювання за результатами здійсненої апробації створених в попередні роки підручників С. У. Гончаренка з фізики для 9–11 класів загальноосвітньої школи. – С. 65.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 226, 234.

Про С. У. Гончаренка як наукового консультанта дисертаційних досліджень В. А. Кушніра, П. В. Стефаненка, В. В. Ягупова. – С. 339–340.

56. **Ничкало, Н. Г.** Гончаренко Семен Устимович / Н. Г. Ничкало // Профтехосвіта України: ХХ століття : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : АртЕк, 2004. – С. 579 : фотогр.
57. **Храмов, Ю. О.** Гончаренко Семен Устимович : [біогр. довідка] / Ю. О. Храмов // Кияни : біогр. словник / Укр. т-во істориків науки, Ін-т гуманіт. досліджень Укр. акад. наук. – К. : Фенікс, 2004. – С. 94 : фотогр.

2005

58. **Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України (1993–2003 рр.)** : наук. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [уклад. Л. Н. Штома]. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 223, [1] с.

Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка див. Іменний покажчик. – С. 210.

59. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2004 рік** / АПН України ; [упоряд. Полонська Т. К. ; відп. за вип.: Савченко О. Я., Ляшенко О. І.]. – К. : [б. в.], 2005. – 245 с.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 183.
Про С. У. Гончаренка, наукового керівника дисертаційних досліджень М. Ю. Кадемії, Є. Р. Чернишової. – С. 221–222.
60. **Каньковський, І.** Міжнародна конференція у Хмельницькому національному університеті [«Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», жовтень 2005 р.] / Ігор Каньковський // Пед. газета. – 2005. – Листоп. (№ 11). – С. 7.

Про виступ С. У. Гончаренка з доповіддю щодо основних шляхів удосконалення навчально-виховного процесу в школі, професійних навчальних закладах на основі його гуманізації.

Родзинкою роботи конференції стала презентація галереї творчих особистостей, серед яких дійсний член АПН України, доктор педагогічних наук, професор Семен Гончаренко.

61. **Кузик, Б.** Гончаренко Семен Устимович (9.06.1928, с. Шпакове) / Борис Кузик, Василь Білошапка // Кіровоградщина: історія та сучасність центру України : [в 2 т.] / Борис Кузик, Василь Білошапка. – Д. : АРТ-ПРЕС, 2005. – Т. 2. – С. 72.

2006

62. **Березівська, Л. Д.** Гончаренко Семен Устимович : [біогр. довідка] / Л. Д. Березівська // Енциклопедія Сучасної України / НАН України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України. – К., 2006. – Т. 6 : Го–Гю. – С. 158 : фотогр.
63. **Головко, М.** Сторінки історії та сьогодення лабораторії математичної і фізичної освіти / Микола Головко // Математика в шк. – 2006. – № 7. – С. 50–52.

Про наукову діяльність С. У. Гончаренка в секторі методики фізики та астрономії (згодом – лабораторії математичної і фізичної освіти Інституту педагогіки АПН України) впродовж 60–90-х рр.

64. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2005 рік** / АПН України ; [упоряд. Полонська Т. К. ; відп. за вип.: Савченко О. Я., Ляшенко О. І.]. – К. : [б. в.], 2006. – 292 с.
Про розроблення змісту задач і запитань різного навчального характеру для всіх розділів курсу фізики 9–11 класів загальноосвітньої школи та підготовку збірника задач і вправ з фізики академіком С. У. Гончаренком. – С. 25.
Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка. – С. 219, 225.

65. **Інститут педагогіки, 80** / АПН України, Ін-т педагогіки ; [голов. ред. В. М. Мадзігон ; редкол.: М. Д. Ярмаченко, Н. М. Бібік, М. І. Бурда та ін.]. – К. : Пед. думка, 2006. – 457 с. : фотогр.

Про результати наукової діяльності С. У. Гончаренка в лабораторії математичної і фізичної освіти впродовж 70–90-х років. – С. 139–141.

На фотогр.: С. У. Гончаренко. – Кольорова вклейка № 3 між с. 38 і 39.

66. **Корнєєв В. П.** Внесок С. У. Гончаренка у вітчизняну педагогіку / В. П. Корнєєв // Інститут педагогіки, 80 / АПН України, Ін-т педагогіки ; [голов. ред. В. М. Мадзігон ; редкол.: М. Д. Ярмаченко, Н. М. Бібік, М. І. Бурда та ін.]. – К. : Пед. думка, 2006. – С. 397–401.

2007

67. **Гончаренко Семен Устимович** : [біогр. довідка] // Київ : іст.-біогр. енциклопед. довідник / Г. Ю. Івакін, М. Б. Кальницький, Ю. В. Павленко [та ін.] ; відп. ред. Ю. О. Храмов ; [Ін-т гуманіт. дослідж. Укр. акад. наук]. – К. : Фенікс, 2007. – С. 650 : фотогр.

68. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2006 рік** / АПН України ; [упоряд. Полонська Т. К. ; відп. за вип.: Савченко О. Я., Ляшенко О. І.]. – К. : [б. в.], 2007. – 259 с.

Про С. У. Гончаренка, наукового консультанта і наукового керівника дисертаційних досліджень Л. Б. Лук'янової та В. Н. Сяської. – С. 234, 243.

2008

69. **Березівська, Л. Д.** Реформування шкільної освіти в Україні у ХХ столітті : монографія / Л. Д. Березівська ; Ін-т педагогіки АПН України. – К. : Богданова А. М., 2008. – 405 с. – Бібліогр.: с. 345–405 (839 назв).

Про внесок С. У. Гончаренка в реформування загальної середньої освіти. – С. 311, 318, 319, 328.

70. **Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.)** : наук. вид. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [упоряд. Штома Л. Н.]. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 411 с.

Відомості про опубліковані праці С. У. Гончаренка див. Іменний покажчик. – С. 396.

71. **Гончаренко Семен Устимович** // Академія педагогічних наук України, 1992–2008 : інформ. довідник. – К. : Пед. думка, 2008. – С. 72.

72. **Семену Гончаренку, подвижнику педагогічної науки та фізичної освіти – 80!** / АПН України, Вид-во «Пед. преса», редкол. журн. «Фізика та астрономія в школі» // Фізика та астрономія в шк. – 2008. – № 3. – 2-га с. обкл. : фотогр.

73. **Гуревич, Р.** Інформаційно-комунікаційні технології в освіті – виклик ХХІ століття : Міжнар. наук.-практ. конф. / Р. Гуревич // Пед. газета. – 2008. – Трав.-черв. (№ 5/6). – С. 6 : фотогр.

Про участь С. У. Гончаренка у VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, перспективи», що проходила у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, та його виступ із доповіддю на пленарному засіданні щодо необхідності фундаменталізації професійної освіти для підвищення її якості.

74. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2007 рік** / АПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2008. – 288 с.

Про підготовку підручників для 8 класу, серед яких – підручник фізики С. У. Гончаренка. – С. 32.

Про обґрунтування академіком С. У. Гончаренком дидактичних принципів фундаменталізації професійної освіти. – С. 36.

Про С. У. Гончаренка як наукового консультанта дисертаційних досліджень І. В. Малафіїка, Р. Ю. Мартинової та В. Ю. Стрельнікова. – С. 261–262.

75. **Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих, 1993–2008** : [інформ. вид. : до 15-ї річниці від дня заснування] / АПН України ; [уклад.: Н. Г. Ничкало, О. М. Боровік]. – К. : Богданова А. М., 2008. – [32] с. : фотогр.

Про присудження премій АПН України за кращі наукові праці С. У. Гончаренку у 1997, 1998, 2002 роках. – С. [4].

На фотогр.: Семен Устимович Гончаренко. – 1-ша с. обкл. ; С. У. Гончаренко виступає на вченій раді Інституту. – С. [4] ; С. У. Гончаренко серед співробітників відділу андрагогіки. – С. [18, 19] ; С. У. Гончаренко на відкритті VIII Міжнародної конференції у Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського, травень 2008 р. – С. [30].

76. **Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на 2008 рік** // Шкіл. б-ка плюс. – 2008. – Січ. (№ 1/2). – С. 1–57 ; Шкіл. світ. – 2008. – Лют. (№ 5). – С. 1–80.

Про С. У. Гончаренка див. розділ III «Науковці АПН України – ювіляри 2008 року»

77. **Козловська, І.** Постать, непідвладна часу : (до 80-річчя акад. Семена Устимовича Гончаренка) / Ірина Козловська, Андрій Литвин // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2008. – № 3. – С. 260–261.

78. **Науково-педагогічний феномен академіка С. У. Гончаренка** / Відділення педагогіки і психології проф.-техн. освіти АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України,

Ін-т проф.-техн. освіти АПН України, редкол. журн. // Проф.-техн. освіта. – 2008. – № 2. – С. 54 : фотогр.

79. **Старійшина педагогічної науки** : [до 80-річчя від дня народж. С. У. Гончаренка] / Президія АПН України, Від-ня дидактики, методики та інформ. технологій в освіті АПН України // Освіта України. – 2008. – 10 черв. (№ 43). – С. 7.

80. **Учитель. Учений. Особистість** : [до 80-річчя від дня народж. С. У. Гончаренка] / колеги, друзі, учні // Пед. газета. – 2008. – Трав.-черв. (№ 5/6). – С. 7.

2009

81. **Звіт про роботу Академії педагогічних наук України за 2008 рік** / АПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2009. – 329 с.

Про завершене академіком С. У. Гончаренком дослідження методологічних проблем фундаменталізації освіти, в ході якого з'ясовано сутність і закономірності фундаменталізації як одного з найважливіших принципів дидактики середньої і вищої школи, органічно пов'язаного з принципом науковості навчання. – С. 53.

Про нагородження академіка С. У. Гончаренка нагрудним знаком Міністерства освіти і науки України «За наукові досягнення». – С. 160.

Відомості про публікації С. У. Гончаренка. – С. 266, 271.

Про С. У. Гончаренка, наукового консультанта дисертаційного дослідження Л. З. Тархан. – С. 308.

82. **Золотарьова, Е.** Особистість: професійне становлення / Елеонора Золотарьова ; фото авт. // Пед. газета. – 2009. – Листоп. (№ 11). – С. 2 : фотогр.

Про участь С. У. Гончаренка у роботі ювілейної V Міжнародної науково-практичної конференції «Професійне становлення

особистості: проблеми і перспективи», яка відбулась у Хмельницькому національному університеті.

83. **Сігаєва, Л.** Наукова співпраця вчених-педагогів України і Польщі / Лариса Сігаєва, Лідія Ткаченко // Освіта. – 2009. – 27 трав.–3 черв. (№ 21/22). – С. 8–9 : фотогр.

Про участь С. У. Гончаренка в Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми освіти у Польщі та в Україні в контексті процесів глобалізації та євроінтеграції», яка відбулася на базі Житомирського державного університету імені Івана Франка. У своєму виступі академік С. У. Гончаренко наголосив на фундаменталізації як дидактичному принципові сучасної освіти. На переконання доповідача, фундаменталізація професійної освіти стає одним з основних дидактичних принципів неперервної багаторівневої підготовки серед таких принципів, як науковість, доцільність, системність, професійна спрямованість, доступність знань.

2010

84. **Бузько, В. Л.** Семен Устимович Гончаренко / Бузько В. Л. // Видатні діячі в галузі фізики і техніки Кіровоградщини : посіб. для вчителів фізики та астрономії / Бузько В. Л. ; за ред. С. П. Величка. – Кіровоград : Александрова М. В., 2010. – С. 90–93 : фотогр.

85. **Головко, М.** Система науково-педагогічних поглядів М. Й. Розенберга як важлива складова розвитку дидактики фізики в Україні / Микола Головко // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2010. – Вип. 90. – С. 72–76. – Бібліогр.: 11 назв.

Про праці М. Й. Розенберга з методики навчання фізики в середній школі, написані у співавторстві з С. У. Гончаренком.

Про дисертаційне дослідження С. У. Гончаренка «Зв'язок викладання фізики з виробничим навчанням» на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, яке він виконав під керівництвом М. Й. Розенберга, навчаючись в аспірантурі УНДІПу.

86. **Гончаренко Семен Устимович** // Науковці України – еліта держави : [довідк.-біогр. вид. / редкол.: Тронько Петро Тимофійович, Геєць Валерій Михайлович, Ківа Дмитро Семенович та ін. ; авт.-упоряд. Ярослав Білейчук]. – К. : Логос Україна, 2010. – С. 79 : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://logos-ukraine.com.ua/project/index.php?project-nued&id=29> (дата звернення: 28.02.13).

87. **Зайченко, І. В.** Семен Устимович Гончаренко / І. В. Зайченко // Історія педагогіки : у 2 кн. : навч. посіб. / І. В. Зайченко. – К. : Слово, 2010. – Кн. 2 : Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. – С. 979–980.

88. **Звіт про роботу Національної Академії педагогічних наук України за 2009 рік** / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 342 с.

Про С. У. Гончаренка, наукового консультанта і наукового керівника дисертаційних досліджень І. М. Бендери та Т. Ш. Ібрагімова. – С. 321, 326.

89. **Святковий концерт, присвячений 80-річчю від дня заснування фізико-математичного факультету** [Електронний ресурс] // Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка : [офіц. сайт]. – Електрон. текст. дані. – Кіровоград, 2010. – Режим доступу: http://www2.kspu.kr.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=478&Itemid=1# (дата звернення: 15.04.13). – Назва з екрана.

Про урочистості та святковий концерт, присвячені 80-річчю від дня заснування фізико-математичного факультету Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, які відбулись у залі Обласної філармонії 29 жовтня 2010 року. З вітальним словом виступив дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, випускник фізико-математичного факультету 1952 року С. У. Гончаренко.

На фотогр.: Семен Гончаренко на сцені (фото 3).

90. **Лідія Іванівна Ткаченко – науковець, журналіст** : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Айвазова Л. М., Ніколюк Л. І., Пеева С. П., Пономаренко Л. О., Стельмах Н. А. ; наук. ред. Рогова П. І. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. – К. : Інформ. Системи, 2010. – 144 с. : фотогр. – (Сер. «Ювіляри НАПН України» ; вип. 30).

Відомості про С. У. Гончаренка див. Іменний покажчик. – С. 117.

На фотогр.: Міжнародна наукова конференція «Педагогіка вищої школи ХХІ ст. та формування національної гуманітарно-технічної еліти» або V Кримські читання, м. Сімферополь 2010 р. Зліва направо: професор Валентин Рибалка, академік НАПН України Семен Гончаренко, науковий співробітник Президії НАПН України Лідія Ткаченко. – С. 113.

91. **Україна наукова = Science in Ukraine** : довідк.-імідж. вид. Т. 2. Національна академія педагогічних наук України / [авт.-упоряд. Болгов В. В.]. – К. : Укр. акад. геральдики, товар. знаку та логотипу, 2010. – 159 с. : фотогр. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://who-is-who.ua/main/book/347/0> (дата звернення: 28.02.13).

Про обрання дійсного члена АПН України С. У. Гончаренка на загальних зборах АПН України 30–31 березня 1993 р. віце-президентом – керівником Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті. – С. 4.

Про Відділення загальної середньої освіти НАПН України, у складі якого – академік НАПН України С. У. Гончаренко. – С. 19.

Гончаренко Семен Устимович – академік НАПН України (обраний 17 листопада 1992 р.) : біогр. довідка. – С. 31.

92. **Фізико-математичному факультету – вісімдесят: витоки, становлення, сьогодення, перспективи** / [кол. авт.: Авраменко О. В., Алексеева С. І., Віденко Є. І. та ін. ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка]. – Кіровоград : КОД, 2010. – 132 с. : фотогр.

Серед кращих випускників фізико-математичного факультету – Семен Устимович Гончаренко. – С. 6.

Семен Устимович Гончаренко : біогр. довідка. – С. 107 : фотогр. На фотогр.: Колектив фізико-математичного факультету під час святкування 70-ї річниці заснування факультету (2000 р.). С. У. Гончаренко – у першому ряду четвертий зліва. – Кольор. вклейка № 7 (фото 1) між с. 90–91.

2011

93. **Гончаренко Семен Устимович** // Український педагогічний енциклопедичний словник / Семен Гончаренко. – Вид. 2-ге, доповн. й виправл. – Рівне : Волин. обереги, 2011. – С. 101.
94. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2010 році** / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2011. – 367 с.

Про С. У. Гончаренка, наукового консультанта дисертаційних досліджень В. І. Кириченка та Н. М. Островерхової. – С. 343, 344.

95. **Їхні долі пов'язані з Кіровоградщиною. Гончаренко Семен Устимович** [Електронний ресурс] // OBLASTЬ.KR.UA : Кіровоград. облас. інформ. портал. – Електрон. текст. дані. – Кіровоград, 2011. – Режим доступу: <http://oblast.kr.ua/catalog/g/448-goncharenko-semen-ustimovich-9-06-1928-s-shpakove.html> (дата звернення: 2.04.13). – Назва з екрана.

96. **Каньковський, І.** Ціннісні компетенції і андрагогічна складова освіти : [VI Міжнар. наук.-практ. конф. «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», 24–26 жовт. 2011 р., Хмельниц. нац. ун-т] / Ігор Каньковський // Пед. газета. – 2011. – Листоп. (№ 11). – С. 5 : фотогр.

Про виступ С. У. Гончаренка на пленарному засіданні з доповіддю «Формування нелінійного (синергетичного) мислення», в якій академік зазначив: «основна місія системи освіти до-

рослих полягає в тому, щоб допомогти людині вийти з оточення речей і предметів у простір життєвих смислів і цінностей, у світ людської духовності».

Про нагородження С. У. Гончаренка срібною медаллю «Василь Зеньковський» за значний особистий внесок у розвиток педагогічної науки.

97. **Український педагогічний словник** [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енцикл. – Електрон. текст. дані. – К., 2011. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Український_педагогічний_словник (дата звернення: 2.04.13). – Назва з екрана.

Про Український педагогічний словник (1997), автором якого є Семен Устимович Гончаренко. Словник визнано одним із найкращих серед поданих на конкурс, організований Міністерством освіти України та Міжнародним фондом «Відродження» в рамках програми «Трансформація гуманітарної освіти в Україні».

2012

98. **Гончаренко Семен Устинович – Золотая Фортуна бизнес бук** [Електронний ресурс] // Международная Академия рейтинговых технологий и социологии «Золотая Фортуна». – Електрон. текст. дан. – К., 2012. – Режим доступу: http://businessbookgf.org/business_partners/personas/honcharenko_semen_ustimovych (дата звернення: 2.04.13). – Заглавие с екрана.

У 2011 р. за високі трудові досягнення Семен Устимович Гончаренко отримав почесну нагороду Міжнародного Академічного Рейтингу «Золота Фортуна» – медаль «Трудова слава».

99. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2011 році** / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 347 с.

Відомості про публікації С. У. Гончаренка. – С. 254.

100. **Історична довідка** // Національна академія педагогічних наук України. 20 років : [корот. інформ. довідник / НАПН України ; упоряд.: Регейло І. Ю., Довбищенко В. І. ; відп. за вип.: Луговий В. І., Гуржій А. М., Бурда М. І.]. – К. : Пед. думка, 2012. – С. 3–4.

Про обрання дійсного члена АПН України С. У. Гончаренка на загальних зборах академії 30–31 березня 1993 р. віце-президентом – керівником Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті. 23–24 листопада 1994 р. відповідно до змін Статуту АПН України С. У. Гончаренка обрано академіком-секретарем вищезгаданого відділення. – С. 3.

101. **Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти і педагогічної науки на 2013 рік** : [реком. посіб.] / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд. Л. І. Ніколюк ; наук. ред. П. І. Рогова ; відп. за вип. Л. О. Пономаренко ; літ. ред. І. П. Білоцерківець]. – К. : [б. в.], 2012. – 187 с. – Відомості доступні також з Інтернету: <http://dnrb.gov.ua/id/355>.

Про С. У. Гончаренка. – С. 163.

2013

102. **Відділ андрагогіки** [Електронний ресурс] // Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих Національної академії педагогічних наук України. – Електрон. текст. дані. – К., 2013. – Режим доступу: <http://iprood.kiev.ua/text/a.html> (дата звернення: 1.03.13). – Назва з екрана.

У складі відділу андрагогіки – Семен Устимович Гончаренко, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, головний науковий співробітник. Тема його дослідження: «Формування у дорослих сучасної наукової картини світу». Впродовж 2008–2011 рр. під керівництвом С. У. Гончаренка захистили дисертації Л. З. Тархан, І. М. Бендера, Т. Ш. Ібрагімов.

103. **Галерея випускників** [Електронний ресурс] // Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка : [офіц. сайт]. – Електрон. текст. дані. – Кіровоград, 2013. – Режим доступу: <http://phm.kspu.kr.ua/2012-04-11-12-11-03/2012-04-12-06-29-01.html> (дата звернення: 1.03.13). – Назва з екрана.

На фотогр.: Семен Устимович Гончаренко – заслужений працівник освіти України, відмінник освіти України, український педагог-гуманіст, доктор педагогічних наук, професор, дійсний академік НАПН України, випускник фізико-математичного факультету 1952 р.

104. **Гончаренко Семен Устимович** [Електронний ресурс] // Вікіпедія : віл. енцикл. – Електрон. текст. дані. – К., 2013. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Гончаренко_Семен_Устимович (дата звернення: 28.02.13). – Назва з екрана.

105. **Гончаренко Семен Устимович** [Електронний ресурс] // Портал сучасних педагогічних ресурсів. – Електрон. текст. дані. – Донецьк, 2013. – Режим доступу: http://www.intellect-invest.org.ua/ukr/pedagog_personalias_goncharenko_su/ (дата звернення: 28.02.13). – Назва з екрана.

106. **Гончаренко Семен Устимович** // Національна академія педагогічних наук України : інформ. довідник / [НАПН України ; у підготов. довід. взяли участь: Г. В. Гуменюк, М. Б. Євтух, О. І. Ляшенко та ін. ; відп. за вип.: В. І. Луговий, А. М. Гуржій, М. І. Бурда]. – К. : Пед. думка, 2013. – С. 117 : фотогр.

107. **Дійсні члени (академіки)** [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України. – Електрон. текст. дані. – К., 2013. – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/ua/structure/members/active/> (дата звернення: 28.02.13). – Назва з екрана.

Серед дійсних членів НАПН України – Гончаренко Семен Устимович, доктор педагогічних наук, професор, обраний 17.11.1992 р., Відділення загальної середньої освіти.

108. **Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2012 році** / НАПН України ; [відп. за вип.: Луговий В. І., Гуржій А. М., Бурда М. І.]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2013. – 300 с.

Про дослідження С. У. Гончаренком основних понять дидактики, в ході якого з'ясовано взаємозв'язки дидактики і методики навчання, досліджено їх структурні компоненти й функції в системі педагогічного знання. Підготовлено і опубліковано монографію «Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення». – С. 48.

Відомості про публікації С. У. Гончаренка. – С. 203.

109. **Кафедра фізики та методики її викладання: становлення, сучасний стан, погляд у майбутнє** [Електронний ресурс] // Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Фізико-математичний факультет : [офіц. сайт]. – Електрон. текст. дані. – Кіровоград, 2013. – Режим доступу: <http://phm.kspu.kr.ua/2012-04-12-06-12-01/2012-04-12-12-04-54/istorichni-vidomosti.html> (дата звернення: 28.02.13). – Назва з екрана.

Подаються відомості про життя та наукову діяльність С. У. Гончаренка, зокрема його участь у науковому житті університету, завдяки чому активізувалася НДР і розширилася тематика наукових пошуків не лише кафедри фізики, а й співробітників усього університету.

На фотогр.: 1. С. У. Гончаренко – почесний професор Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; 2. С. У. Гончаренко (у центрі першого ряду) з викладачами Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

110. **Ляшенко, О. У** пошуках резервів дидактичного процесу : [підсумки діяльн. Від-ня заг. серед. освіти НАПН України за 2012 р.] / Олександр Ляшенко, Юрій Мальований // Пед. газета. – 2013. – Берез. (№ 3). – С. 5.

Про монографію академіка С. У. Гончаренка «Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення», в якій проаналізовано генезу дидактичних систем і концепцій від античності до початку ХХ століття, з погляду сучасних підходів розглянуто основні поняття дидактики, охарактеризовано дидактичні закони, закономірності й принципи, з'ясовано взаємозв'язки дидактики і методики навчання.

111. **Науково-педагогічний феномен академіка Семена Устимовича Гончаренка** [Електронний ресурс] : вірт. книжк. виставка : (до 85-річчя від дня народж. д-ра пед. наук, професора, академіка НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, фахівця у галузі заг. педагогіки і методики навчання фізики) / підгот. Покусова О. С., Мелещенко Л. М. // Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : [офіц. портал]. – Електрон. текст. дані. – К., 2013. – Режим доступу: <http://dnrb.gov.ua/id/2078/> (дата звернення: 3.06.13). – Назва з екрана.
112. **Непоправна втрата** : [некролог] / Президія НАПН України, Відділення загальної середньої освіти НАПН України // Освіта. – 2013. – 3–10 квіт. (№ 17). – С. 11 : фотогр.
113. **Непоправна втрата** : [некролог] / Президія НАПН України, Відділення загальної середньої освіти НАПН України, друзі, колеги, учні // Фізика та астрономія в сучас. школі. – 2013. – № 4. – С. 45 : фотогр.
114. **Сторінки історії фізико-математичного факультету** [Електронний ресурс] // Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. Фізико-математичний факультет : [офіц. сайт]. – Електрон. текст. дані. – Кіровоград, 2013. – Режим доступу: <http://phm.kspu.kr.ua/images/doc/fakultet-history.pdf> (дата звернення: 29.04.13). – Назва з екрана.

Про Семена Устимовича Гончаренка – випускника фізико-математичного факультету 1952 року, знаного українського педагога-гуманіста, доктора педагогічних наук, професора,

академіка НАПН України. Завдяки корисним порадам і пропозиціям С. У. Гончаренка значно активізувалася НДР та розширилася тематика наукових пошуків не лише кафедри фізики, а й співробітників усього університету.

На фотогр.: 1. С. У. Гончаренко – почесний професор Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка ; 2. Колектив фізико-математичного факультету під час святкування 70-ї річниці заснування факультету (2000 р.). С. У. Гончаренко – у першому ряду четвертий зліва.

115. **Учителі такого масштабу знову і знову проростають у своїх учнях** : [некролог] / від імені колишніх аспірантів і докторантів наукової школи академіка Семена Гончаренка д-р пед. наук Галина Тарасенко // Пед. газета. – 2013. – Квіт. (№ 4). – С. 7 : фотогр.

РОЗДІЛ II
ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ
С. У. ГОНЧАРЕНКА

1958

116. **Зв'язок викладання фізики в середній школі з виробничим навчанням** : метод. лист / М-во освіти УРСР, Упр. шкіл. – К. : Рад. школа, 1958. – 49, [2] с.

1959

117. **Зв'язок викладання фізики з виробничим навчанням** : дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук з методики фізики / Укр. наук.-дослід. ін-т педагогіки ; кер. М. Й. Розенберг. – К., 1959. – 353 арк. : рис., табл. – Бібліогр.: 69 назв.
118. **Про викладання фізики у школі в 1959/60 навчальному році** : інструкт.-метод. лист / М-во освіти УРСР, Упр. шкіл ; [склали С. У. Гончаренко, З. В. Сичевська]. – К. : Рад. школа, 1959. – 18, [1] с.
119. **Зв'язок викладання фізики з проведенням практикумів з машинознавства [у середній школі]** // Наук. зап. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К. : Рад. школа, 1959. – Т. 12. – С. 59–76 : рис.

1960

120. **Зв'язок викладання фізики в середній школі з виробничим навчанням** : метод. лист / М-во освіти УРСР, Упр. шкіл ; відп. ред. М. Й. Розенберг. – К. : Рад. школа, 1960. – 90, [2] с.
121. **Навчально-виховна робота у восьмирічній школі** / [розд. кн. написали: Мізерницький Б. М., Бондар А. Д. ... Гончаренко С. У. та ін.] ; М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за ред. А. Д. Бондаря, Б. М. Мізерницького, К. І. Швецова. – К. : Рад. школа, 1960. – 290, [2] с.

60

Із змісту: Розд. 2 : Основи програм восьмирічної школи і принципи роботи за ними, [підрозд.] : Фізика. – С. 103–116.

122. **Про удосконалення методів викладання фізики в середній школі** : метод. лист / М-во освіти УРСР, Упр. шкіл ; [склали С. У. Гончаренко, З. В. Сичевська]. – К. : Рад. школа, 1960. – 68, [3] с.

Із змісту: Розд. 1 : Удосконалення методів викладання. – С. 7–46.

123. **Задачи по физике с неполными данными** // *Общеобразоват. шк. взрослых.* – 1960. – № 1. – С. 69–70.
124. **Знание физики помогает в труде** // *Общеобразоват. шк. взрослых.* – 1960. – № 6. – С. 64–67.
125. **Из опыта преподавания физики в школах Украинской ССР** / С. У. Гончаренко, М. И. Розенберг // *Физика в шк.* – 1960. – № 4. – С. 84–89.
126. **О работе секции физики на Всеукраинском съезде учителей** : [14–16 окт. 1959 г., г. Киев] / С. Гончаренко и З. Сычевская // *Физика в шк.* – 1960. – № 2. – С. 108–110.

1961

127. **Стан викладання та шляхи поліпшення навчально-виховної роботи з фізики у 1961/62 навчальному році** : (метод. лист) / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [склали С. У. Гончаренко, Є. В. Корженевич, З. В. Сичевська]. – К. : Рад. школа, 1961. – 56, [2] с.
- Із змісту: Ч. 3 : Підвищення кваліфікації учителів. Методична робота. – С. 47–57.*
128. **Использовать на уроках материалы январского Пленума ЦК КПСС** / П. Н. Воловик, С. У. Гончаренко // *Вечер. сред. школа.* – 1961. – № 3. – С. 75–78 : рис.
129. **Передмова** // З досвіду роботи вчителів фізики : зб. ст. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за ред. С. У. Гончаренка. – К. : Рад. школа, 1961. – С. 3–8.

61

130. **Розв'язування задач з виробничим змістом в курсі фізики середньої школи** // Наук. зап. Фіз.-мат. серія / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1961. – Т. 18, вип. 3. – С. 101–119 : рис.
131. **У тісному зв'язку з практикою** / С. У. Гончаренко, П. М. Воловик // Рад. школа. – 1961. – № 10. – С. 47–51 : рис.
132. **Ред.: З досвіду роботи вчителів фізики** : зб. ст. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за ред. С. У. Гончаренка. – К. : Рад. школа, 1961. – 200, [2] с.

1962

133. **Про поліпшення викладання фізики у школах Української РСР** : метод. лист / М-во освіти УРСР, Упр. шкільн. – К. : Рад. школа, 1962. – 50, [1] с.
134. ***Взаємозв'язок викладання фізики з виробничим навчанням** / С. У. Гончаренко, М. Й. Розенберг // Математика и физика. – София, 1962. – № 6. – С. 32–39.
135. **Використання матеріалів ХХІІ з'їзду партії при вивченні фізики** // Рад. школа. – 1962. – № 6. – С. 10–16.

1963

136. **Вступ** / С. У. Гончаренко, З. В. Сичевська // Зв'язок фізики з життям, з трудовим і виробничим навчанням учнів : республ. пед. читання [жовт. 1961 р., м. Суми] : зб. ст. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за заг. ред. С. У. Гончаренка. – К. : Рад. школа, 1963. – С. 3–8.
137. **Выездное заседание отдела методики физики НИИП УССР** : [о конф., посвящ. вопросам обучения физике в восьмилетней школе, г. Симферополь, 1962 г.] // Физика в шк. – 1963. – № 2. – С. 111–112.
138. **Формування діалектико-матеріалістичного світогляду на уроках фізики** // Рад. школа. – 1963. – № 10. – С. 18–23.

139. **Ред.: Зв'язок фізики з життям, з трудовим і виробничим навчанням учнів** : республ. пед. читання [жовт. 1961 р., м. Суми] : зб. ст. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за заг. ред. С. У. Гончаренка. – К. : Рад. школа, 1963. – 205, [3] с. : рис.

1964

140. **Зв'язок викладання фізики з трудовим навчанням учнів у восьмирічній школі** : посіб. для вчителів / С. У. Гончаренко, З. В. Сичевська ; М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К. : Рад. школа, 1964. – 135, [3] с. : рис.
141. **Конкурсні задачі з фізики**. – К. : Техніка, 1964. – 446, [1] с. : іл.
142. **Методика навчання фізики в середній школі. Загальні питання. Механіка** : посіб. для вчителів / М. Й. Розенберг, С. У. Гончаренко. – К. : Рад. школа, 1964. – 272 с. : рис.
Із змісту: Розд. 3 : Взаємозв'язок вивчення фізики з виробничим навчанням / М. Й. Розенберг, С. У. Гончаренко. – С. 55–77 ; Розд. 4 : Особливості вивчення фізики в школах працюючої молоді. – С. 78–94 ; Розд. 7 : Аналіз тем програми з механіки для ІХ–Х класів, підрозд. : Криволінійний рух. Рух по колу. – С. 182–199 ; Підрозд. : Механічні коливання і хвилі. – С. 223–253.
143. **Ред.: Методика викладання фізики** : республ. наук.-метод. зб. Вип. 1 / М-во освіти УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1964. – 163, [3] с. : мал.

1965

144. **Конкурсні задачі з фізики**. – 2-ге стер. вид. – К. : Техніка, 1965. – 446, [1] с. : рис.
145. **Молекулярна фізика і теплота** : програмовані навч. матеріали для експерим. дослідження в серед. шк. / С. У. Гонча-

ренко, І. А. Макаровська, І. М. Рачек, З. В. Сичевська ; за ред. М. Й. Розенберга ; М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К. : Рад. школа, 1965. – 154, [1] с. : рис.

Із змісту: Розд. 1 : Основи молекулярно-кінетичної теорії будови речовини. – С. 3–22 ; Розд. 2 : Внутрішня енергія. Тепло та робота. – С. 23–43.

146. **Молекулярная физика и теплота** : программир. учеб. матеріали для експерим. дослідження в серед. шк. / С. У. Гончаренко, І. А. Макаровська, І. М. Рачек, З. В. Сычевская ; под ред. М. И. Розенберга ; М-во просвещения УССР, Науч.-исслед. ин-т педагогик. – К. : Рад. школа, 1965. – 161, [1] с. : рис.

Із содерж.: Глава 1 : Основы молекулярно-кинетической теории строения вещества. – С. 3–24 ; Глава 2 : Внутренняя энергия. Тепло и работа. – С. 25–45.

1966

147. **Конкурсні задачі з фізики.** – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Техніка, 1966. – 449, [1] с.
148. **Конкурсные задачи по физике** : авториз. пер. с 3-го укр. изд. – К. : Техника, 1966. – 430, [1] с. : ил.
149. **Вопросы проблемного обучения на страницах польского методического журнала «Fizika w szkole»** // Физика в шк. – 1966. – № 4. – С. 43–44.
150. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 2 / М-во освіти УРСР ; [редкол.: Білий М. С., Бугайов О. І., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1966. – 171, [1] с. : мал.

1967

151. **Задачі для фізичних олімпіад** : посіб. для вчителів : [для 6–10 кл.] / С. У. Гончаренко, Є. Л. Корженевич. – К. : Рад. школа, 1967. – 188 с.

152. **Конкурсні задачі з фізики.** – 4-те стер. вид. – К. : Техніка, 1967. – 449, [1] с. : рис.

153. **Патріотичне виховання у процесі вивчення фізики** / П. М. Воловик, С. У. Гончаренко // Рад. школа. – 1967. – № 7. – С. 32–38.

154. **Піднести науковий рівень викладання фізики** / П. М. Воловик, С. У. Гончаренко // Рад. школа. – 1967. – № 2. – С. 52–58 : рис.

155. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 3 / М-во освіти УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1967. – 231, [1] с. : мал.

156. **Ред.: Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР за 50 років** : тези ювіл. наук. сесії / Наук.-дослід. ін-т педагогіки, Наук.-дослід. ін-т психології, Пед. т-во УРСР [та ін. ; редкол.: Бандура О. М., Вінниченко І. А., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1967. – 271, [1] с.

1968

157. **Конкурсні задачі з фізики.** – Вид. 5-те стер. – К. : Техніка, 1968. – 449, [1] с. : рис.
158. **Формування поняття про поле тяжіння** // Рад. школа. – 1968. – № 7. – С. 91–94.

1969

159. **Конкурсні задачі з фізики.** – Вид. 6-те стер. – К. : Техніка, 1969. – 449, [1] с. : рис.
160. **Методика навчання фізики у восьмирічній школі** / П. М. Воловик, С. У. Гончаренко, І. А. Макаровська [та ін.] ; за ред. М. Й. Розенберга ; Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К. : Рад. школа, 1969. – 266, [2] с. : рис.

Із змісту: Ч. 2 : Методика вивчення окремих тем з фізики у восьмирічній школі, розд. 1 : Вступ. – С. 88–90 ; Розд. 2 : По-

чаткові відомості про будову речовини. – С. 91–96 ; Розд. 3 : Початкові відомості з механіки. – С. 96–115 ; Розд. 4 : Гідро- і аеростатика. – С. 115–129 ; Розд. 5 : Робота і потужність. Поняття енергії. – С. 129–137.

161. **Методические указания по экспериментальной проверке нового учебного пособия по физике для 9-х классов школ работающей молодежи** / С. У. Гончаренко, М. И. Розенберг ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1969. – 51 с.
162. **Физика** : [пособие для учащихся вечер. (смен.) и заоч. школ УССР]. Ч. 1. Механика. Молекулярная физика / С. У. Гончаренко, Л. Г. Гречко, М. И. Розенберг ; под общ. ред. А. А. Шишловского. – К. : Рад. школа, 1969. – 204, [2] с. : ил.
163. **По страницам журнала «Fizyka w Szkole» за 1968 г. (Польская Народная Республика)** // Физика в шк. – 1969. – № 6. – С. 75–78 : рис.
164. **Рец.: Школі – сучасний фізичний експеримент** // Рад. школа. – 1969. – № 4. – С. 106–107. – Рец. на кн.: Миргородський Б. Ю. Радіоелектроніка в шкільному фізичному експерименті : посіб. для вчителів / Б. Ю. Миргородський. – К. : Рад. школа, 1968. – 284 с. : рис.
165. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 4 / М-во освіти УРСР ; [редкол.: Білий М. С., Коршак Є. В. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1969. – 195, [1] с. : мал.

1970

166. **Конкурсні задачі з фізики.** – 7-ме вид., виправл. та доповн. – К. : Техніка, 1970. – 459 с. : іл.
167. **Методика викладання фізики** : посіб. для студ. фіз.-мат. ф-тів пед. ін-тів / К. В. Альбін, М. С. Білий, С. У. Гончаренко [та ін.]. – К. : Вища школа, 1970. – 297, [2] с. : рис.

168. **Методика навчання фізики в середній школі. Загальні питання. Механіка** : посіб. для вчителів / С. У. Гончаренко, М. Й. Розенберг ; за ред. М. Й. Розенберга. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – К. : Рад. школа, 1970. – 262, [2] с. : іл. – Бібліогр. в підрядк. прим.

Із змісту: Комуністичне виховання учнів у процесі викладання фізики. – С. 19–97 ; Методика розв'язування задач з фізики. – С. 97–124 ; Статика. – С. 237–244 ; Робота і енергія. – С. 245–263.

169. **Фізика для допитливих. Механіка.** – К. : Техніка, 1970. – 272, [3] с. : іл.
170. **За развиване на физическото мислене на учениците** : [методика навчання фізики] // Математика и физика. – София, 1970. – № 2. – С. 15–18 ; № 3. – С. 23–28 : фиг. – Текст болг.
171. **О политехническом образовании в современных условиях** // Физика в шк. – 1970. – № 4. – С. 3–6.
172. **Фізика і розвиток наукового мислення учнів** // Рад. школа. – 1970. – № 5. – С. 65–69 : рис.
173. **Юбилейные «Педагогические чтения» на Украине** : [о работе секции учителей физики] // Физика в шк. – 1970. – № 3. – С. 100–101.
174. **Ред.: Вивчення елементарних частинок та їх властивостей у курсі фізики середньої школи** : метод. лист / М-во освіти УРСР, Програм.-метод. упр. ; [склала М. Г. Левінська ; за заг. ред. С. У. Гончаренка]. – К. : [б. в.], 1970. – 67 с.
175. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 5 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; [редкол.: Білий М. С., Бугайов О. І., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1970. – 210, [1] с. : мал.

1971

176. **Збірник задач республіканських фізичних олімпіад** / С. У. Гончаренко, М. О. Кицай, Є. Л. Корженевич. – К. : Вища школа, 1971. – 157, [2] с. : іл. – Бібліогр.: 7 назв.

177. **Комуністичне виховання учнів у процесі вивчення фізики** / П. М. Воловик, С. У. Гончаренко. – К. : Рад. школа, 1971. – 254, [2] с. : мал. – Бібліогр.: с. 253–255.

Із змісту: Розділ I : Формування наукового світогляду у процесі вивчення фізики [крім підрозділу «Науково-атеїстичне виховання учнів»]. – С. 5–115 ; Розділ IV : Естетичне виховання учнів у процесі вивчення фізики. – С. 240–253.

178. **Zadania z fizyki** / tłumaczył mgr Jan Kowalski. – Warszawa : Wydawnictwa naukowo-techniczne, 1971. – 587, [1] s. : rys. – Авториз. переклад з 3-го укр. вид. «Конкурсні задачі з фізики», 1966. – Див. № 147.

179. **Матеріали XXIV з'їзду КПРС і XXIV з'їзду КП України на уроках фізики** // Рад. школа. – 1971. – № 9. – С. 41–47.

180. **Проект нового содержания обучения физике в Чехословацкой девятилетней школе** // Физика в шк. – 1971. – № 3. – С. 100–102. – За матеріалами статті д-ра Марты Хитиловой «Проект учебной программы по физике для 6–9 классов основной девятилетней школы», напеч. в чехословац. журн. «Fyzika ve škole», 1969, № 7.

181. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 6 / М-во освіти УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1971. – 166, [1] с. : мал.

1972

182. **Фізика для допитливих. Механіка.** – Вид. 2-ге. – К. : Техніка, 1972. – 272, [3] с. : іл.

183. **Zadania z fizyki** / tłumaczył mgr Jan Kowalski. – Wydanie 2-e. – Warszawa : Wydawnictwa naukowo-techniczne, 1972. – 587, [1] s. : rys. – Авториз. переклад з 3-го укр. вид. «Конкурсні задачі з фізики», 1966. – Див. № 147.

184. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 7 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ;

[редкол.: Білий М. С., Бугайов О. І., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1972. – 183, [1] с. : мал.

185. **Ред.: Про вивчення загальноосвітніх предметів в середніх профтехучилищах у 1972–1973 навчальному році** : метод. розробки для викладачів / Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР, Від. профтехосвіти ; [підгот.: Д. І. Румянцева, О. С. Дубинчук, Л. Д. Хромова, Н. О. Талалуєва ; заг. ред. С. У. Гончаренка]. – К. : [б. в.], 1972. – 69 с.

1973

186. **Методика навчання фізики в середній школі. Молекулярна фізика. Основи електродинаміки** : посіб. для вчителів / С. У. Гончаренко, М. Й. Розенберг. – К. : Рад. школа, 1973. – 240 с.

187. **Фізика для допитливих. Молекулярна фізика.** – К. : Техніка, 1973. – 316, [3] с. : іл.

188. **Zadania z fizyki** / tłumaczył mgr Jan Kowalski. – Wydanie 3-e. – Warszawa : Wydawnictwa naukowo-techniczne, 1973. – 587, [1] s. : rys. – Авториз. переклад з 3-го укр. вид. «Конкурсні задачі з фізики», 1966. – Див. № 147.

189. **Підносити науковий та ідейно-політичний рівень викладання фізики** / О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко // Викладання фізики за новими програмами : зб. ст. / за ред. О. І. Бугайова. – К. : Рад. школа, 1973. – С. 3–12.

190. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 8 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1973. – 183, [1] с. : мал.

1974

191. **Елементарна електротехніка** / С. У. Гончаренко, Є. В. Коршак. – К. : Техніка, 1974. – 255 с. : іл.

192. **Методика навчання фізики в середній школі. Коливання і хвилі. Оптика. Теорія відносності. Фізика атомного ядра** : посіб. для вчителів / С. У. Гончаренко, М. Й. Розенберг. – К. : Рад. школа, 1974. – 227, [2] с. : мал. – Бібліогр. у підрядк. прим.

Із змісту: Розд. 1 : Механічні коливання. – С. 5–19 ; Розд. 2 : Електромагнітні коливання. – С. 20–37 ; Розд. 3 : Вироблення, передавання й використання електричної енергії. – С. 37–55 ; Розд. 4 : Механічні хвилі. Звук. – С. 55–83 ; Розд. 5 : Електромагнітні хвилі. – С. 83–95 ; Розд. 6 : Геометрична оптика. – С. 95–114 ; Розд. 7 : Світлові хвилі. – С. 114–127 ; Розд. 8 : Випромінювання й спектри. – С. 127–137 ; Розд. 9 : Світлові кванти. Дії світла. – С. 137–147.

193. **Zadania z fizyki** / tłumaczył mgr Jan Kowalski. – Wydanie 4-te. – Warszawa : Wydawnictwa naukowo-techniczne, 1974. – 587, [1] s. : rys. – Авториз. переклад з 3-го укр. вид. «Конкурсні задачі з фізики», 1966. – Див. № 147.
194. **Нові болгарські підручники з фізики** : [про болг. підруч. з фізики для 9 і 10 кл., написані авт. колективами під керівництвом проф. М. Борисова] // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К., 1974. – Вип. 9. – С. 161–171.
195. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 9 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1974. – 172, [1] с. : мал.

1975

196. **Задачі для фізичних олімпіад** : посіб. для вчителів / С. У. Гончаренко, Є. Л. Корженевич. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Рад. школа, 1975. – 168 с. : схеми.
197. **Про розв'язування задач з основ електродинаміки** // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во

освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1975. – Вип. 10. – С. 34–44 : мал.

198. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 10 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: Білий М. С., Бугайов О. І., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1975. – 151, [1] с. : мал.

1976

199. **Будова і властивості речовини**. – К. : Вища школа, 1976. – 87 с. : іл. – (Бібліотечка фізико-математичної школи. Фізика).
200. **Збірник задач республіканських фізичних олімпіад** / [С. У. Гончаренко, М. О. Кицай, Є. Л. Корженевич, Є. В. Коршак]. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Вища школа, 1976. – 191 с. : іл.
201. **Методика розв'язування задач з фізики** : практикум : навч. посіб. для фіз.-мат. ф-тів пед. ін-тів / Є. В. Коршак, С. У. Гончаренко, Н. М. Коршак. – К. : Вища школа, 1976. – 237, [2] с. : рис.
202. **Научно-исследовательский институт педагогики Украинской ССР (1926–1976)** / М-во просвещения УССР ; [в подгот. кн. принимали участие: Л. В. Артемова, А. Е. Воротин ... С. У. Гончаренко и др. ; редкол.: А. М. Беляев, С. У. Гончаренко, А. Г. Дзевеверин и др.]. – К. : Вища школа, 1976. – 110, [2] с.
203. **Zadania z fizyki** / tłumaczył mgr Jan Kowalski. – Wydanie 5-te. – Warszawa : Wydawnictwa naukowo-techniczne, 1976. – 587, [1] s. : rys. – Авториз. переклад з 3-го укр. вид. «Конкурсні задачі з фізики», 1966. – Див. № 147.
204. **Ознайомлення учнів з матеріалами XXV з'їзду КПРС під час вивчення фізики** / О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1976. – Вип. 11. – С. 3–13.

205. **П'ятдесят років творчих пошуків** : [до 50-річчя від дня заснування Укр. наук.-дослід. ін-ту педагогіки] // Почат. школа. – 1976. – № 11. – С. 7–10.
206. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 11 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1976. – 154, [1] с. : мал.
207. **Ред.: Научно-исследовательский институт педагогики Украинской ССР (1926–1976)**. – Див. № 202.
208. **Ред.: Ориентация молодежи на рабочие профессии** / Науч.-исслед. ин-т педагогики ; редкол.: С. У. Гончаренко (отв. ред.), Е. С. Дубинчук, Т. А. Марченко. – К. : Вища школа, 1976. – 141, [3] с. – Библиогр.: с. 143.

1977

209. **Фізика для допитливих. Термодинаміка**. – К. : Техніка, 1977. – 189, [2] с. : іл.
Рец.: Мартинюк М. Т. [Рецензія] / М. Т. Мартинюк // Рад. школа. – 1977. – № 9. – С. 110–111.
210. **Цікаве дослідження польських методистів фізики** // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1977. – Вип. 12. – С. 164–167. – За матеріалами статей д-ра Генріха Бонецького, опублікованих у польському методичному журналі «Фізика в школі».
211. **Упоряд.: Світочі науки** [Образотворчий матеріал] : комплект портретів. Вип. 3 / худож. Володимир Олександрович Пашенко. – К. : Мистецтво, 1977. – 1 папка [33 окремих арк.] : кольор. офсет ; 30×45см.
212. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 12 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: Білий М. С., Бугайов О. І., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Рад. школа, 1977. – 168 с. : мал.

213. **Ред.: Методические рекомендации по совершенствованию учебно-воспитательного процесса в школах** / под ред. С. У. Гончаренка. – К. : [б. и.], 1977. – 96 с.

1978

214. **Методика і результати масового вивчення якості знань і вмінь учнів з фізики у 1974–1977 рр.** / О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко, Д. Я. Костюкевич, З. В. Сичевська // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1978. – Вип. 13. – С. 12–28 : мал. – Библиогр.: 5 назв.
215. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 13 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1978. – 119, [1] с. : мал.

1979

216. **Конкурсні задачі з фізики** : [навч. посіб. для слухачів підготов. від-нь вузів]. – 8-ме вид., переробл. і доповн. – К. : Вища школа, 1979. – 446, [1] с. : мал. – Библиогр.: с. 446–447.
217. **Середня освіта – кожному громадянину** / С. У. Гончаренко, Ю. А. Омельченко. – К. : Рад. школа, 1979. – 125, [2] с. – Библиогр. у підрядк. прим.
218. **Фізика** : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред. общеобразоват. шк. / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – М. : Просвещение, 1979. – 191, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
219. **Методика вивчення попередніх відомостей з теорії відносності** / С. У. Гончаренко, О. С. Руденко // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1979. – Вип. 14. – С. 73–79 : мал.
220. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 14 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки

УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1979. – 155, [1] с. : мал.

1980

221. **Викладання теорії відносності в середній школі** / С. У. Гончаренко, О. С. Руденко // Рад. школа. – 1980. – № 1. – С. 55–60 : рис.
222. **Рец.: Использование Большой советской энциклопедии в преподавании физики** / М. И. Розенберг, С. У. Гончаренко, Л. А. Сенкевич // Физика в шк. – 1980. – № 2. – С. 88–90. – Рец. на кн.: Большая Советская Энциклопедия : [в 30 т.] / гл. ред. А. М. Прохоров ; члены гл. ред.: Н. К. Байбаков, А. А. Благонравов, Б. Е. Быховский [и др.]. – 3-е изд. – М. : Совет. Энцикл., 1970–1978. – Т. 1–30.
223. **Ред.: Комплексный подход к воспитанию учащихся** : [сборник / сост. Л. А. Греков ; редкол.: В. И. Батищев, В. И. Войтко, С. У. Гончаренко и др.]. – К. : Рад. школа, 1980. – 140, [2] с.
224. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 15 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, О. І. Бугайов, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1980. – 134, [1] с. : мал.

1981

225. **Книжка для читання з фізики** : 6 кл. – К. : Рад. школа, 1981. – 238, [1] с.
226. **Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР у десятих п'ятиріччі** : [монографія / над створенням моногр. працювали: Артемова Л. В., Березняк Є. С. ... Гончаренко С. У. та ін. ; редкол.: Є. С. Березняк, В. І. Войтко ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1981. – 333, [2] с. – Бібліогр. у підрядк. прим.
Из змісту: Розд. 4 : Зміст освіти і якість знань. – С. 75–148.

227. **Физика** : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред. общеобразоват. шк. / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – Изд. 2-е. – М. : Просвещение, 1981. – 191, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
228. **Фізика атмосфери** : для допитливих. – К. : Техніка, 1981. – 158, [1] с. : ил. – Бібліогр.: с. 157.
229. **Аналіз фізичних парадоксів як засіб розвитку мислення учнів** / С. У. Гончаренко, З. Д. Дробчак // Рад. школа. – 1981. – № 10. – С. 29–35 : рис.
230. **Ред.: Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР у десятих п'ятиріччі** : [монографія]. – Див. № 226.
231. **Ред.: Формування особистості в навчально-виховному процесі** : метод. рек. / Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; за ред. С. У. Гончаренка. – К. : [б. в.], 1981. – 265 с.

1982

232. **Збірник задач республіканських фізичних олімпіад, [1964–1980 рр.]** / [кол. авт.: С. У. Гончаренко, М. О. Кицай, Є. Л. Корженевич, Є. В. Коршак]. – Вид. 3-тє, переробл. і доповн. – К. : Вища школа, 1982. – 230, [1] с. : рис.
233. **Физика** : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред. общеобразоват. шк. / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – Изд. 3-е. – М. : Просвещение, 1982. – 191, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
234. ***Фізика** : 10 кл. : навч. посіб. – Каунас : Швієса, 1982. – Текст лит.
235. **Вивчення фізики в школах Воєводини (СФРЮ)** // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1982. – Вип. 16. – С. 133–140.
236. **До методики викладання теорії відносності** / С. У. Гончаренко, О. С. Руденко // Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1982. – Вип. 16. – С. 35–47 : мал. – Бібліогр.: 10 назв.

237. **Ред.: Методика викладання фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 16 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: М. С. Білий, Я. Я. Болюбаш ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1982. – 139, [3] с. : мал.

1983

238. **Контрольні роботи з фізики для 8–10 класів** : посіб. для вчителів / Є. М. Мисечко, С. У. Гончаренко. – К. : Рад. школа, 1983. – 172, [1] с. : мал.
239. **Навчання шестиліток: досягнення й проблеми** // Рад. школа. – 1983. – № 10. – С. 76–79.
240. **Украинская ССР** / А. И. Бугаев, С. У. Гончаренко // Физика в шк. – 1983. – № 1. – С. 14–17. – (В семье единой : развитие методики и успехи преподавания физики в Белоруссии, Молдавии, Российской Федерации, на Украине).
241. **Формування марксистсько-ленінського світогляду у процесі виховання та навчання підростаючих поколінь** // Рад. школа. – 1983. – № 1. – С. 71–80. – Бібліогр. у кінці ст.
242. **Ред.: Методические рекомендации к совершенствованию физического демонстрационного эксперимента по ядерной физике в средней школе** : в помощь учителям физики / Ровен. обл. ин-т усовершенствования учителей, Ровен. гос. пед. ин-т им. Д. Э. Мануильского ; [сост. Тыщук В. И. ; под ред. Гончаренко С. У.]. – Ровно : [б. и.], 1983. – 80 с.

1984

243. **Идейная закалка рабочей смены** : (метод. пособие для инженер.-пед. работников системы профтехобразования) / [В. В. Усенко, С. У. Гончаренко, Н. Г. Ничкало и др.] ; отв. ред. Н. Г. Ничкало ; [редкол.: Е. М. Кадацкий, И. С. Бык ... С. У. Гончаренко и др.]. – К. : Вища школа, 1984. – 300, [3] с. – Библиогр.: с. 286–301.

Из содерж.: Физика и астрономия. – С. 114–128.

244. **Методика навчання фізики в середній школі. Механіка** : посіб. для вчителів. – К. : Рад. школа, 1984. – 207, [1] с. : іл.
245. **Физика** : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред. общеобразоват. шк. / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – Изд. 4-е, перераб. – М. : Просвещение, 1984. – 191, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
246. **Навчання фізики у VIII–X класах за вдосконаленими підручниками** / С. У. Гончаренко, Г. В. Самсонова // Рад. школа. – 1984. – № 9. – С. 46–51.
247. **Об изучении физики в IX классе** // Вечер. сред. школа. – 1984. – № 4. – С. 70–72.
248. **Підвищення якості навчально-виховного процесу – найважливіше, неминуще завдання радянської школи** // Рад. школа. – 1984. – № 11. – С. 66–73.
249. **Преподавание физики в школах Югославии** // Физика в шк. – 1984. – № 2. – С. 88–90.
250. **Ред.: Идейная закалка рабочей смены** : (метод. пособие для инженер.-пед. работников системы профтехобразования). – Див. № 243.
251. **Ред.: Методика викладання математики і фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 1 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за ред. І. Ф. Тесленка ; [редкол.: М. І. Антоненко, О. І. Бугайов ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1984. – 141, [1] с. : мал.
252. **Ред.: Связь преподавания физики с трудом учащихся** : пособие для учителей / З. В. Сычевская, А. Г. Бовтрук ; под ред. С. У. Гончаренко. – К. : Рад. школа, 1984. – 159, [2] с. : ил.

1985

253. **Книжка для читання з фізики. Теплові явища** : 7 кл. – К. : Рад. школа, 1985. – 237, [1] с. : мал.
254. ***Фізика атмосфери**. – Будапешт : Мюсакі, 1985. – Текст угор.

255. **Науково-технічний прогрес і вдосконалення змісту середньої освіти в процесі здійснення реформи школи** // Рад. школа. – 1985. – № 11. – С. 63–69. – Бібліогр.: 8 назв.
256. **Розвиток уявлень про природу світлового випромінювання в курсі фізики середньої школи** / Б. Є. Будний, С. У. Гончаренко, С. Ю. Вознюк // Методика викладання математики і фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К. : Рад. школа, 1985. – Вип. 2. – С. 116–124. – Бібліогр.: 9 назв.
257. **Ред.: Методика викладання математики і фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 2 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; [редкол.: М. І. Антоненко, Г. П. Бевз ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1985. – 152, [1] с. : мал.
258. **Ред.: Методические рекомендации по формированию социальной активности учащихся в свете основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы** / [редкол.: Гончаренко С. У. (отв. ред.), Недашковский В. П., Панок В. Г.]. – К. : [б. и.], 1985. – 131 с.

1986

259. ***Книга для читання з фізики** : 6 кл. – Софія : Народна про-света, 1986. – Текст болг.
260. **Основні поняття і закони фізики** : довід. для учнів / С. У. Гончаренко, О. І. Ляшенко. – К. : Рад. школа, 1986. – 284, [1] с. : мал.
261. **Педагогіка** : підруч. для студ. пед. ін-тів та ун-тів / [О. Г. Дзев-верін, М. Д. Ярмаченко ... С. У. Гончаренко та ін.] ; за ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Вища школа, 1986. – 541, [2] с.
Із змісту: Розд. 5 : Зміст освіти в радянській школі / С. У. Гончаренко, В. І. Чепелев. – С. 93–110 ; Розд. 16 : Формування комуністичного світогляду школярів / С. У. Гончаренко, І. П. Копачов, В. О. Сухомлинський. – С. 318–341.

262. **Программе созидания – высококвалифицированные рабочие кадры** : учеб.-метод. пособие для инженер.-пед. работников учеб. заведений системы профтехобразования / [А. П. Думачев, С. Я. Батышев ... С. У. Гончаренко и др.] ; под ред. Н. Г. Ничкало ; [редкол.: Т. В. Главак, Е. М. Кадацкий ... С. У. Гончаренко и др.]. – К. : Вища школа, 1986. – 358, [1] с. – Библиогр.: с. 355–358 (112 назв.).
Из содерж.: Физика и астрономия. – С. 172–181.
263. **Розв'язування задач з фізики** : практикум : навч. посіб. для фіз.-мат. ф-тів пед. ін-тів / [С. У. Гончаренко, Є. В. Коршак, Н. М. Коршак та ін.] ; за заг. ред. Є. В. Коршака. – К. : Вища школа, 1986. – 309, [2] с.
264. **Физика** : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред. общеобразоват. шк. / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – Изд. 5-е. – М. : Просвещение, 1986. – 191, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
265. **Використання нових приладів для проведення робіт практикуму з ядерної фізики** / С. У. Гончаренко, В. І. Тишук // Методика викладання математики і фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К., 1986. – Вип. 3. – С. 113–120 : мал., табл.
266. **Розвиток квантових уявлень про природу електромагнітного випромінювання** / Б. Є. Будний, С. У. Гончаренко, С. Ю. Вознюк // Методика викладання математики і фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки. – К., 1986. – Вип. 3. – С. 74–81 : мал. – Бібліогр.: 6 назв.
267. **Ред.: Методика викладання математики і фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 3 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки ; за ред. О. І. Бугайова ; [редкол.: М. І. Антоненко, Г. П. Бевз ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1986. – 141, [1] с. : мал.
268. **Ред.: Программе созидания – высококвалифицированные рабочие кадры** : учеб.-метод. пособие для инженер.-пед. ра-

ботников учеб. заведений системы профтехобразования. – Див. № 262.

1987

269. **Нечутні звуки – трударі** : [про використ. ультразвуку]. – К. : Техніка, 1987. – 188, [3] с. : іл.
270. **Оновлення змісту освіти в умовах революційної перебудови радянського суспільства, дальшого розвитку науки і техніки** // Рад. школа. – 1987. – № 11. – С. 73–79. – Бібліогр.: 6 назв.
271. **Про використання ЕОМ при вивченні фізики** [в середній школі] / С. У. Гончаренко, З. В. Сичевська, В. В. Чижик // Методика викладання математики і фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К. : Рад. школа, 1987. – Вип. 4. – С. 121–128 : мал. – Бібліогр.: 9 назв.
272. **Ред.: Методика викладання математики і фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 4 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: Г. П. Бевз, Я. Я. Болюбаш ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1987. – 158, [1] с. : мал.

1988

273. **Методика навчання фізики в середній школі. Молекулярна фізика** : посіб. для вчителів. – К. : Рад. школа, 1988. – 169, [2] с. : іл. – Бібліогр.: с. 169–170.
274. **Фізика** : задачник-практикум : учеб. пособие для слушателей подгот. отд-ний вузов / [П. Н. Воловик, С. У. Гончаренко, Д. П. Мавло, Е. Г. Мойся] ; под ред. С. У. Гончаренко. – К. : Вища школа, 1988. – 357, [2] с. : рис.
- Из содерж.: Разд. 1 : Механика. – С. 5–107 ; Разд. 2 : Молекулярная физика. Тепловые явления. – С. 107–148 ; Разд. 4 : Колебания и волны. – С. 220–237 ; Разд. 6 : Атомная и ядерная физика. – С. 297–351.*

275. **Концепція загальної середньої освіти і всебічний розвиток особистості** // Рад. школа. – 1988. – № 10. – С. 77–80.
276. **Ред.: Методика викладання математики і фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 5 / М-во освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: Г. П. Бевз, Я. Я. Болюбаш ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1988. – 172, [1] с. : мал.
277. **Ред.: Фізика** : задачник-практикум. – Див. № 274. – Общ. ред.

1989

278. **Книжка для читання з фізики** : Електромагнітні явища : 8 кл. – К. : Рад. школа, 1989. – 253, [2] с., 4 арк. кольор. іл. : іл.
279. **Методологические и теоретические основы формирования у учащихся средней школы естественнонаучной картины мира** : дис. на соиск. учен. степени д-ра пед. наук в форме науч. докл. : спец. 13.00.01 «Теория и история педагогики»; 13.00.02 «Методика преподавания физики» / [Науч.-исслед. ин-т педагогіки Укр. ССР ; офиц. оппоненты: А. П. Беляева, Д. А. Тхоржевский, Г. Ф. Бушок]. – К. : [б. и.], 1989. – 56 с. – Библиогр.: с. 48–56 (99 назв.).
280. **Фізика** : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред. общеобразоват. шк. / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – Изд. 6-е. – М. : Просвещение, 1989. – 191, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
281. **Фізика** : учеб. пособие для 10 кл. вечер. (смен.) сред. шк. и самообразования / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – 6-е изд., перераб. – М. : Просвещение, 1989. – 238, [1] с., 2 л. цв. ил. : ил.
282. **Методологічний рівень практичних завдань педагогіки** / М. С. Бургін, С. У. Гончаренко // Філософ. і соціол. думка. – 1989. – № 4. – С. 3–11. – Бібліогр. в підрядк. прим.

283. **Методологічні і теоретичні проблеми формування в учнів природничо-наукової картини світу** // Проблеми вдосконалення методів навчання і виховання учнів та студентів : зб. наук. пр. / М-во нар. освіти УРСР, Київ. держ. пед. ін-т ім. О. М. Горького, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1989. – С. 3–12.
284. **Проблема виявлення, формування і розвитку здібностей учнів у процесі навчання** / М. С. Бургін, С. У. Гончаренко // Педагогіка : республік. наук.-метод. зб. / М-во нар. освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1989. – Вип. 28. – С. 3–9. – Бібліогр.: 11 назв.
285. **Ред.: Проблеми вдосконалення методів навчання і виховання учнів та студентів** : зб. наук. пр. / М-во нар. освіти УРСР, Київ. держ. пед. ін-т ім. О. М. Горького, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [відп. ред. С. У. Гончаренко]. – К. : [б. в.], 1989. – 150 с. : рис., табл. – Бібліогр. в кінці ст.

1990

286. **Формування наукового світогляду учнів під час вивчення фізики** : посіб. для вчителя. – К. : Рад. школа, 1990. – 205, [2] с. – Бібліогр.: с. 205–206.
287. **Концепція середньої загальноосвітньої національної школи України** : проект : [схвалено рішенням колегії М-ва нар. освіти УРСР 10 серп. 1990 р. протокол № 7/5 / кол. авт.: М. Д. Ярмаченко, С. У. Гончаренко (кер. групи) та ін.] // Рад. освіта. – 1990. – 14 серп. (№ 65). – С. 1, 2–3.
288. **Про концепцію національної школи Української РСР** // Педагогічна наука – перебудові школи : матеріали наук. конф. Наук.-дослід. ін-ту педагогіки УРСР / Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1990. – С. 6–9.
289. **Про принципові положення концепції національної середньої загальноосвітньої школи** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Рад. школа. – 1990. – № 10. – С. 3–5. – (Концепція національної школи: різні точки зору).

290. **Узагальнення знань з електродинаміки на основі структурних моделей теорії** / С. У. Гончаренко, Т. М. Фролова // Методика викладання математики і фізики : республік. наук.-метод. зб. / М-во нар. освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР. – К., 1990. – Вип. 6. – С. 92–98 : схема, табл.
291. **Ред.: Методика викладання математики і фізики** : республік. наук.-метод. зб. Вип. 6 / М-во нар. освіти УРСР, Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: Г. П. Бевз, Я. Я. Болюбаш ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1990. – 151, [1] с. : мал.
292. **Ред.: Педагогічна наука – перебудові школи** : матеріали наук. конф. Наук.-дослід. ін-ту педагогіки УРСР / Наук.-дослід. ін-т педагогіки УРСР ; [редкол.: М. Д. Ярмаченко (відп. ред.), М. П. Легкий ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : [б. в.], 1990. – 280 с. – Член редкол.

1991

293. **Учням про цифрову електроніку** : для старш. шкіл. віку / С. У. Гончаренко, І. І. Хаїмзон. – К. : Рад. школа, 1991. – 174 с., [8] арк. кольор. іл. : іл.
294. **Комп'ютеризований вимірювальний комплекс** : [використання комп'ют. як вимірюв. приладу в умовах шкіл. фіз. експерименту] / С. У. Гончаренко, П. М. Маланюк, Л. Й. Бовсунівський // Рід. школа. – 1991. – № 10. – С. 44–50.
295. **Концепція позакласної виховної роботи загальноосвітньої школи** : [проект] / С. У. Гончаренко, В. Ф. Новосельський, В. М. Оржехівська [та ін.] // Рад. школа. – 1991. – № 6. – С. 48–55.
296. **Ред.: Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – початок XX ст.)** : нариси / [редкол.: М. Д. Ярмаченко (відп. ред.), Н. П. Калениченко, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Рад. школа, 1991. – 380, [1] с.

1992

297. **Концепція середньої загальноосвітньої школи України** : [затв. рішенням колегії М-ва нар. освіти України від 12.09.91 р. № 8/61 / кол. авт.: М. Д. Ярмаченко, С. У. Гончаренко (кер. групи) та ін.] // Інформ. зб. М-ва освіти України. – 1992. – № 4. – С. 4–29.
298. **Ред.: Диференційоване навчання у закладах профтехосвіти** : наук.-метод. зб. / АПН України, Наук.-дослід. ін-т педагогіки України ; [редкол.: Гончаренко С. У., Дубинчук О. С., Зайчук В. О. та ін.]. – К. : [б. в.], 1992. – 174, [1] с.

1993

299. **Фізика. Основні закони і формули**. – К. : Либідь, 1993. – 44, [2] с. – Текст укр. і рос.
300. **Від педагогічної драми – до нової філософії освіти** // Рід. школа. – 1993. – № 10. – С. 2–6.
301. **Методологічні характеристики педагогічних досліджень** // Вісн. Акад. пед. наук України. – 1993. – № 1. – С. 11–23.
302. **Соціально-педагогічні проблеми розбудови української школи** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Рід. школа. – 1993. – № 4. – С. 51–56 : фотогр.
303. **Ред.: Удосконалення навчально-виховного процесу в професійних закладах сільськогосподарського профілю** : наук.-метод. зб. / М-во освіти України, Ін-т систем. досліджень освіти, Ін-т педагогіки АПН України ; [редкол.: Гончаренко С. У., Дубинчук О. С., Зайчук В. О. та ін.]. – К. : [б. в.], 1993. – 251 с.

1994

304. **Гуманітаризація загальної середньої освіти** : (проект концепції) / [С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований] ; АПН України, Ін-т педагогіки АПН України, Фонд-центр «EVOLUTA». – К. : [б. в.], 1994. – 34 с.

305. **Фізика** : учеб. для старших кл. общеобразоват. учреждений и сред. спец. учеб. заведений / С. У. Гончаренко, П. Н. Воловик. – М. : Просвещение, 1994. – 255 с.
306. **Фізика** : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і кл. гуманіт. профілю : 10 кл. – К. : Освіта, 1994. – 269, [1] с. : мал.
307. **Фізика. Основні закони і формули**. – Вид. 2-ге. – К. : Либідь, 1994. – 44, [2] с. – Текст укр. і рос.
308. **Гуманітаризація освіти як першооснова розбудови освітньої системи України** : з доп. на Заг. зборах Акад. пед. наук України // Освіта. – 1994. – 30 листоп. (№ 78/79). – С. 4–5.
309. **Інтеграція наукових знань і проблема змісту освіти** // Постметодика. – 1994. – № 2. – С. 2–3.
310. **Інтегроване навчання. За і проти** / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Освіта. – 1994. – 16 лют. (№ 15/16). – С. 5.
311. **Педагогічна сутність гуманітаризації шкільної освіти** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Рід. школа. – 1994. – № 10. – С. 30–33.
312. **Світоглядні функції загальної середньої освіти** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Педагогіка і психологія. – 1994. – № 1. – С. 44–55.

1995

313. **Готуємось до фізичних олімпіад** / С. У. Гончаренко, Є. В. Коршак ; Ін-т систем. дослідж. освіти. – К. : [б. в.], 1995. – 310 с. : рис.
314. **Педагогічні дослідження** : методол. поради молодим науковцям. – К. : [б. в.], 1995. – 45 с.
315. **Фізика. 10** : проб. учеб. пособие для шк. III ступени, гимназий и кл. гуманитар. профиля : 10 кл. : пер. с укр. – К. : Освіта, 1995. – 301, [1] с. : рис., табл.

316. **Фізика. 11 клас** : проб. учеб. пособие для шк. III ступени, гимназий и лицеев гуманитар. профиля : пер. с укр. – К. : Освіта, 1995. – 286, [1] с. : рис.
317. **Фізика** : методи розв'язування задач. – К. : Либідь, 1995. – 127, [1] с. : рис. – Текст укр. і рос.
318. **Фізика** : 11 кл. : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і ліцеїв гуманіт. профілю. – К. : Освіта, 1995. – 286, [1] с. : мал.
319. **Фізика** : проб. навч. посіб. для 11 кл. ліцеїв і гімназій природн.-наук. профілю. – К. : Освіта, 1995. – 447, [1] с. : мал.
320. **Фізика. 10** : проб. навч. посіб. для ліцеїв та кл. природн.-наук. профілю. – К. : Освіта, 1995. – 429, [1] с. : мал.
321. **Фізика. Основні закони і формули.** – Вид. 3-тє. – К. : Либідь, 1995. – 44, [2] с. – Текст укр. і рос.
322. **Гуманітаризація загальної середньої освіти** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Почат. школа. – 1995. – № 3. – С. 4–10 ; № 4. – С. 9–13.
323. **І все-таки гуманітаризація!** // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 1. – С. 3–7.
324. **Проблеми індивідуалізації процесу навчання** / С. У. Гончаренко, В. М. Володько // Педагогіка і психологія. – 1995. – № 1. – С. 63–71.

1996

325. **Фізика. 10** : проб. учеб. пособие для лицеев и кл. естеств.-науч. профиля : пер. с укр. – К. : Освіта, 1996. – 444, [1] с. : рис., табл.
326. **Фізика** : довідк. матеріали для абітурієнтів. – К. : Либідь, 1996. – 205, [1] с. : іл. – Текст укр. і рос.
327. **Фізика** : методи розв'язування задач. – 2-ге вид. – К. : Либідь, 1996. – 127, [1] с. – Текст укр. і рос.

328. **Фізика** : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і кл. гуманіт. профілю : 10 кл. – 2-ге вид. – К. : Освіта, 1996. – 269, [1] с. : мал.
329. **Фізика. Основні закони і формули.** – Вид. 4-тє. – К. : Либідь, 1996. – 44, [2] с. – Текст укр. і рос.
330. **Багаторівневе структурування і методичні особливості його застосування в навчанні фізики** / С. У. Гончаренко, Т. М. Фролова // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 2. – С. 41–51 : схеми, мал.
331. **Виконано всі дослідницькі завдання** : [звіт на засід. Президії АПН України (28 лют. 1996 р.) про підсумки роботи Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті у 1995 р.] // Пед. газета. – 1996. – Берез. (№ 3). – С. 2.
332. **Гуманітаризація загальної освіти** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Рід. школа (Нью-Йорк). – 1996. – Черв. (ч. 2). – С. 23–26.
333. **За збереження єдності освітнього простору України** : з доп. С. Гончаренка, академіка АПН України, професора [на Всеукр. наук.-практ. конф. «Стандарти загальної середньої освіти. Проблеми, пошуки, перспективи», 25–26 черв. 1996 р., Київ] // Пед. газета. – 1996. – Лип. (№ 7). – С. 1.
334. **Использование принципа системности для создания проблемных ситуаций при изучении биофизики в медицинском вузе** / С. У. Гончаренко, А. И. Егоренков // Методологические, дидактические и психологические аспекты проблемного обучения : материалы IV Междунар. науч.-метод. конф. (26–29 авг. 1996 г.) : [тез. докл.] / М-во образования Украины, АН высш. школы Украины, Донец. гос. ун-т [и др.]. – Донецк, 1996. – С. 103.
335. **Концептуальні основи державного стандарту загальної середньої освіти** / Семен Гончаренко, Олександр Ляшенко, Юрій Мальований, Олександра Савченко // Фізика та астрономія в шк. – 1996. – № 1. – С. 6–10.

336. **Концепція стандарту освітньої галузі «Природознавство»** : [проект] // Біологія і хімія в шк. – 1996. – № 2. – С. 3–6.
337. **Освітній стандарт української школи** / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Світло. – 1996. – № 2. – С. 2–6 : табл.
338. **Проблемное изучение междисциплинарной темы «Расшифровка генетических текстов» в медицинском вузе с использованием НИТ** / А. И. Егоренков, С. У. Гончаренко // Методологические, дидактические и психологические аспекты проблемного обучения : материалы IV Междунар. науч.-метод. конф. (26–29 авг. 1996 г.) : [тез. докл.] / М-во образования Украины, АН высш. школы Украины, Донец. гос. ун-т [и др.]. – Донецк, 1996. – С. 87.
339. **Стандарт – загальноосвітній школі** / С. Гончаренко, Ю. Мальований // Освіта України. – 1996. – Черв. (№ 2). – С. 4.
340. **Теоретичні основи інтеграції діяльності учнів з розв'язування і складання навчальних фізичних задач у середній школі** / С. У. Гончаренко, А. І. Павленко // Педагогіка і психологія. – 1996. – № 4. – С. 19–25. – Бібліогр.: 9 назв.
341. **Що таке державний загальноосвітній стандарт** / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Біологія і хімія в шк. – 1996. – № 2. – С. 2–3.
342. **Ред.: Єдність раціонального та емоційно-почуттєвого в освітньо-виховних системах** : наук.-метод. зб. : присвяч. 185-річчю Харк. держ. пед. ун-ту / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: І. А. Зязюн, І. Ф. Прокопенко ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : [б. в.], 1996. – 378, [1] с.
343. **Ред.: Ільченко, В. Р. Довкілля-5** : [навч. посіб. для учнів 5 кл., які навчаються за експерим. прогр.] / В. Р. Ільченко, К. Ж. Гуз ; за ред. С. У. Гончаренка. – К. : Торг.-видавн. бюро ВНУ, 1996. – 239 с. : мал. – (Трансформація гуманітарної освіти в Україні. Програма / Міжнар. фонд «Відродження»).

344. **Ред.: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стандарти загальної середньої освіти. Проблеми, пошуки, перспективи»**, 25–26 черв. 1996 р. / М-во освіти України, Ін-т змісту і методів навчання АПН України, НАН України ; [редкол.: С. У. Гончаренко (відп. ред.), М. С. Вашуленко, Ю. І. Мальований, Л. І. Мацько]. – К. : [б. в.], 1996. – 135, [1] с.
345. **Ред.: Програми для середньої загальноосвітньої школи.** Природознавство: Довкілля. Фізика. Хімія. Біологія. Еволюція природничо-наукової картини світу / М-во освіти України, Голов. упр. загальноосвіт. серед. школи ; [заг. ред. С. У. Гончаренка, В. Р. Ільченко]. – К. : Перун, 1996. – 228, [2] с.

1997

346. **Український педагогічний словник** / Міжнар. фонд «Відродження», прогр. «Трансформація гуманітарної освіти в Україні». – К. : Либідь, 1997. – 373, [1] с.
Рец.: Арцишевський Р. Про несумісність творчості і критиканства / Роман Арцишевський // Освіта України. – 1998. – 16 верес. (№ 38). – С. 6 ; Гуревич Р. Видання вагоме, потрібне / Роман Гуревич, Галина Тарасенко // Освіта України. – 1998. – 16 верес. (№ 38). – С. 6 : фотогр. ; Мальований Ю. Маємо перший «Український педагогічний словник» / Ю. Мальований // Пед. газета. – 1998. – Берез. (№ 3). – С. 3.
347. **Фізика** : Всеукр. олімпіади: завдання та їх розв'язування : [8–11 кл.]. – К. : Либідь, 1997. – 174, [2] с. : рис. – Текст укр. і рос.
348. **Фізика** : робочий зошит учня : [10 кл.]. – К. : Абрис, 1997. – 159 с. : мал.
349. **Фізика. 9** : проб. підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк., гімназій та кл. гуманіт. профілю. – К. : Освіта, 1997. – 430, [1] с. : мал.

350. **Фізика. Механіка** : робочий зошит учня : [9 кл.] : у 2 ч. – К. : Абрис, 1997.
Ч. 1. – 110, [1] с. : мал.
Ч. 2. – 95 с. : мал.
351. ***Fizica** : manual de probă pentru clasa 10 a școlilor cu limba de predare română din Ucraina. – Lviv : Svit, 1997. – 284 p. : fig. – Текст рум.
352. **Fizica** : manual de probă pentru clasa 11 a școlilor cu limba de predare română din Ucraina / traducere din ucr. de Balan R. G. – Lviv : Svit, 1997. – 279, [1] p. : fig. – Текст рум. – Пер. з вид.: Фізика : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і ліцеїв гуманіт. профілю : 11 кл. – К. : Освіта, 1995.
353. **Fizika** : kísérleti tankönyv a középiskolák és humán gimnáziumok számára 10. osztály / [Ukránból fordította: Szemere Gábor és Sterr Attila]. – Lviv : Szvit Kiadó, 1997. – 256, [1] old. : ábra. – Текст угор. – Пер. з вид.: Фізика : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і ліцеїв гуманіт. профілю : 10 кл. – К. : Освіта, 1994.
354. **Fizika. 11** : kísérleti tankönyv a középiskolák 11. osztálya, valamint a gimnáziumok és líceumok számára / [fordította: Guthy Attila]. – Lviv : Szvit Kiadó, 1997. – 272, [1] old. : ábra. – Текст угор. – Пер. з вид.: Фізика : проб. навч. посіб. для 11 кл. шк. III ступеня, гімназій і ліцеїв гуманіт. профілю. – К. : Освіта, 1995.
355. **В отриманні повноцінних знань всі діти рівні** : з виступу [про держ. стандарт шкільн. природн. освіти] // Пед. газета. – 1997. – Лют. (№ 2). – С. 2. – (Загальні збори Академії педагогічних наук України).
356. **Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті** : [звіт на засід. Президії АПН України про підсумки роботи Відділення у 1996 р. та основ. напрями діяльн. у 1997 р.] // Пед. газета. – 1997. – Берез. (№ 3). – С. 1. – (Звітують відділення Академії).

357. **Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті** : [тези доп. на Заг. зборах АПН України про діяльн. Відділення у 1992–1997 рр.] // Пед. газета. – 1997. – Груд. (№ 12). – С. 2.
358. **Генезис та сучасний рівень наукових уявлень про фізичну задачу в методиці навчання фізики** / С. У. Гончаренко, А. І. Павленко // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1997. – Вип. 7. – С. 78–83 : рис., табл. – Бібліогр.: 6 назв.
359. **Головне у вихованні – ідеал особистості, здатної приймати рішення** / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Освіта України. – 1997. – 26 верес. (№ 39). – С. 5.
360. **Державний стандарт початкової ланки освіти. Природознавство** : [проект] / Семен Гончаренко, Лідія Ващенко, Ніна Коваль // Почат. школа. – 1997. – № 7. – С. 14–17.
361. **Дидактичні основи побудови інтегрованих курсів за структурою «загальноосвітній спеціальний предмет» у ПТУ** : [критерії відбору навч. матеріалу для інтегр. курсу «Фізична електроніка»] / С. У. Гончаренко, Я. М. Собко // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 4. – С. 57–67.
362. **Загальнотеоретичні аспекти інтеграції природничо-наукових і медичних знань студентів** / Семен Гончаренко, Ярослав Кміт // Шлях освіти. – 1997. – № 1. – С. 17–19.
363. **Зміст освіти** / С. У. Гончаренко, Ю. І. Мальований // Педагогіка толерантності. – 1997. – № 1/2. – С. 26–27.
364. **Методологічні принципи формування змісту загальної середньої освіти** // Регіональний і шкільний компоненти змісту загальної середньої освіти: здобутки, проблеми, перспективи : матеріали другої Всеукр. наук.-практ. конф. у м. Донецьку, 13–14 листоп. 1997 р. : наук. вид. / АПН України, Донец. облас. ін-т післядиплом. освіти [та ін.]. – К. ; Донецьк, 1997. – С. 6–11.

365. **Стандарт шкільної фізичної освіти** / Семен Гончаренко, Володимир Волков, Євген Коршак [та ін.] // Фізика та астрономія в шк. – 1997. – № 2. – С. 2–8.
366. **Теоретичні основи дидактичної інтеграції у професійній середній школі** / С. У. Гончаренко, І. М. Козловська // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 2. – С. 9–18. – Бібліогр.: 10 назв.
367. **Рец.: Регіональний і шкільний компоненти змісту загальної середньої освіти: здобутки, проблеми, перспективи** : матеріали другої Всеукр. наук.-практ. конф. у м. Донецьку, 13–14 листоп. 1997 р. : наук. вид. / АПН України, Донец. облас. ін-т післядиплом. освіти [та ін. ; редкол.: О. Я. Савченко, Ю. І. Мальований, Е. М. Соф'янц та ін. ; рецензенти: С. У. Гончаренко, Л. Г. Чернікова]. – К. ; Донецьк : [б. в.], 1997. – 221, [6] с. – Титул. рецензент.
368. **Ред.: Павленко, А. І.** Методика навчання учнів середньої школи розв'язуванню і складанню фізичних задач (теоретичні основи) / А. І. Павленко ; Укр. держ. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова ; наук. ред. С. У. Гончаренко. – К. : Міжнар. фін. агенція, 1997. – 177 с. : іл. – Бібліогр.: с. 153–163.
369. **Ред.: Ярмаченко, М. Д.** Академія педагогічних наук України (п'ятиріччя становлення і розвитку) / М. Д. Ярмаченко ; [редкол.: І. Д. Бех, Віт. І. Бондар ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : Пед. думка, 1997. – 153, [1] с. : фотогр.

1998

370. **Контрольні роботи з фізики. 10–11 класи** : посіб. для вчителя / С. У. Гончаренко, Є. М. Мисечко. – К. : Освіта, 1998. – 140, [1] с. : іл.
371. **Фізика. 9** : проб. учеб. для 9 кл. сред. общеобразоват. шк., гимназий и кл. гуманитар. профиля : пер. с укр. – К. : Освіта, 1998. – 446, [1] с. : рис.

372. **Фізика. 11** : проб. учеб. пособие для шк. III ступени, гимназий и лицеев гуманитар. профиля : пер. с укр. – 2-е изд. – К. : Освіта, 1998. – 286, [1] с. : ил.
373. **Фізика** : олімпіадні задачі. Вип. 1. 7–8 класи / С. У. Гончаренко, Є. В. Коршак. – Т. : Навч. кн. – Богдан, 1998. – 71, [1] с. – (Готуємось до олімпіад).
374. **Фізика. 10** : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і кл. гуманіт. профілю : 10 кл. – 3-тє вид. – К. : Освіта, 1998. – 286, [1] с. : мал.
375. **Фізика. 11** : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і кл. гуманіт. профілю. – 2-ге вид. – К. : Освіта, 1998. – 286, [1] с. : мал.
376. **Fizyka** : podręcznik probny dla szkół Ukrainy z polskim językiem nauczania : [11 kl. / na język polski przełożyli: Iryna Sereda, Andrij Krawczyk]. – Lviv : SVIT, 1998. – 293, [1] s. : rys. – Текст пол. – Пер. з вид.: Фізика : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і ліцеїв гуманіт. профілю : 11 кл. – К. : Освіта, 1995.
377. **Електричний струм у металах: демонстраційні досліди** / Семен Гончаренко, Зіновій Дробчак, Роман Хлопик // Фізика та астрономія в шк. – 1998. – № 2. – С. 23–26 : мал.
378. **Загальні принципи стандартизації освіти** / Семен Гончаренко, Наталія Пастернак, Христина Лах, Оксана Радковська // Шлях освіти. – 1998. – № 4. – С. 2–5 : табл.
379. **Критерії оцінювання якості педагогічних досліджень** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1998. – № 5. – С. 80–89.
380. **Проблеми підвищення теоретичного рівня освіти** / С. У. Гончаренко, Н. В. Пастернак // Педагогіка і психологія. – 1998. – № 2. – С. 16–29 : схеми. – Бібліогр.: 7 назв.
381. **Схаменіться, реформатори, не доруйновуйте систему освіти, яка славилась на весь світ** // Трибуна. – 1998. – № 1/2. – С. 20–22.

382. **Що таке державний загальноосвітній стандарт** / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Математика в шк. – 1998. – № 1. – С. 3–4.
383. **Рец.: Школі потрібен такий посібник** // Освіта України. – 1998. – 27 трав. (№ 22). – С. 5. – Рец. на кн.: Жерносек І. П. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти : монографія / І. П. Жерносек ; Ін-т педагогіки АПН України, Київ. облас. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів. – К. : [б. в.], 2000. – 121, [1] с.
384. **Ред.: Гуревич, Р. С.** Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах / Р. С. Гуревич ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. С. У. Гончаренка. – К. : Вища шк., 1998. – 229 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 213–229.
385. **Ред.: Ємчик, Л. Ф.** Медична біофізика : інтегр. курс лекцій / Л. Ф. Ємчик, Я. М. Кміт ; [наук. ред. С. У. Гончаренко]. – Л. : [Місіонер], 1998. – 215, [1] с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 215–216.
386. **Ред.: Методичні особливості викладання фізики на сучасному етапі** : (наук.-метод. зб.) : [в 2 ч.] / АПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [відп. наук. ред.: Величко С. П., Коршак Є. В. ; редкол.: Гончаренко С. У., Бугайов О. І., Ляшенко О. І. та ін.]. – Кіровоград : Редакц.-видавн. центр КДПУ ім. В. Винниченка, 1998. – Бібліогр. в кінці ст.
Ч. 1. – 142 с.
Ч. 2. – 160 с.
387. **Контрольні роботи з фізики. 7–9 класи** : посіб. для вчителя / С. У. Гончаренко, Є. М. Мисечко. – К. : Освіта, 1999. – 191 с. : мал.
388. **Фізика** : олімпіадні задачі. Вип. 2. 9–11 класи / С. У. Гончаренко, Є. В. Коршак. – Т. : Навч. кн. – Богдан, 1999. – 199 с. – (Готуємось до олімпіад).
389. **Берегти і примножувати славні традиції української педагогіки** : [наук. шк. методистів України] / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Шлях освіти. – 1999. – № 3. – С. 44–48.
390. **Державний стандарт змісту шкільної освіти (дидактична концепція)** // Проф. освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 1999. – [Вип.] 1. – С. 29–38.
391. **Контрольні роботи [з фізики] для 7–11 класів** / С. Гончаренко, Є. Мисечко // Фізика (Шкіл. світ). – 1999. – Груд. (№ 35). – С. 3–4 : мал. – Продовження див. № 411.
392. **Культурологія і проблеми інтегрованого навчання учнів** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1999. – № 2. – С. 66–69 : схема.
393. **Методологічні проблеми побудови технічного наукового знання у змісті загальнотехнічних дисциплін** / С. Гончаренко, П. Яковишин // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1999. – № 4. – С. 10–17. – Бібліогр.: 19 назв.
394. **Проблеми гуманітаризації змісту шкільної освіти** // Педагогіка і психологія. – 1999. – № 4. – С. 17–25.
395. **Проблеми інтеграції та диференціації у професійній освіті** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 1999. – № 1. – С. 23–25.
396. **Хай стане школа «теплою домівкою» для учня** : бесіда нашого кореспондента з д-ром пед. наук, дійсним членом АПН України Семеном Устимовичем Гончаренком [щодо змісту шкіль. освіти] // Педагогіка толерантності. – 1999. – № 1. – С. 27–31.

1999

397. **Ред.: Козловська, І. М.** Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійно-технічної школи (дидактичні основи) / І. М. Козловська ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. С. У. Гончаренка. – Л. : Світ, 1999. – 301 с. – Бібліогр.: с. 279–299.
398. **Ред.: Конфліктологічна експертиза: теорія і методика.** Вип. 2. Конфліктологічна експертиза та посередництво в трудових конфліктах / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Т-во конфліктологів України ; [голов. ред. А. М. Гірник ; редкол.: І. Ф. Бінько, О. О. Бондарчук ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : [б. в.], 1999. – 116 с. – Бібліогр. в кінці ст.
399. **Ред.: Професійна освіта: педагогіка і психологія =** Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 1 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [редкол.: Нелля Ничкало, Іоланта Вільш ... Семен Гончаренко та ін.]. – Ченстохова : Вид-во Вищ. Пед. Школи у Ченстохові ; К., 1999. – 471 с. – Текст укр. і пол.
400. **Ред.: Яковишин, П. А.** Методи аналізу та синтезу механізмів і машин : [навч.-метод. посіб.] / [П. А. Яковишин] ; за ред. С. У. Гончаренка ; Вінниц, держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця : ВДПУ, 1999. – 289 с. : іл., табл. – На обкл. назва: Методи аналізу і синтезу механізмів та машин. – Авт. зазначений на обкл. – Бібліогр. в кінці розд.

2000

401. **Методика як наука.** – К. ; Хмельницький : Вид-во ХГПК, 2000. – 30 с.
402. **Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи** : [монографія / Зязюн І. А., Ничкало Н. Г., Гончаренко С. У. та ін.] ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. І. А. Зязюна. – К. : ВІПОЛ, 2000. – 636 с.

Із змісту: Зміст загальної освіти і її гуманітаризація. – С. 81–107.

403. **Професійна освіта** : словник : навч. посіб. для учнів і пед. працівників проф.-техн. навч. закл. / [уклад.: С. У. Гончаренко, І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало та ін. ; за ред. Н. Г. Ничкало]. – К. : Вища школа, 2000. – 380, [1] с. – Бібліогр.: с. 380–381.
Рец.: Сущенко Т. До скарбниці української професійної освіти / Т. Сущенко, Т. Турган // Пед. газета. – 2000. – Груд. (№ 12). – С. 8.
404. **Fizica** : manual de probă pentru clasa a 9-a a școlilor cu limba de predare română din Ucraina / [traducere din ucr. de Grinceșin I. N.]. – Lviv : Svit, 2000. – 422, [1] p. : fig. – Текст рум. – Пер. з вид.: Фізика : проб. підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк., гімназій та кл. гуманіт. профілю. – К. : Освіта, 1997.
405. **Fizika. 9** : kísérleti tankönyv a középiskolák és humán gimnáziumok 9. osztálya számára. – Lviv : Szvit kiadó, 2000. – 430, [1] old. : ábra. – Пробний підручник для 9 кл. серед. загальноосвіт. школи, гімназії та кл. гуманіт. профілю шкіл України з угорською мовою навчання.
406. **В лабіринті суперечностей** : [зміст заг. освіти, її гуманізація та гуманітаризація] // Світло. – 2000. – № 3. – С. 6–8.
407. **Гуманізація і гуманітаризація освіти** // Творча особистість у системі неперервної освіти : матеріали Міжнар. наук. конф., 16–17 трав. 2000 р. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Харк. держ. політехн. ун-т ; за ред. С. О. Сисоевої і О. Г. Романовського. – Х., 2000. – С. 39–42.
408. **Гуманітаризація змісту природничо-наукової освіти учнів шкіл** / С. У. Гончаренко, А. І. Єгоренков // «Фундаментальна та професійна підготовка фахівців з фізики» : V Всеукр. наук. конф., [7–8 черв. 2000 р.] : тези доп. : присвяч. 80-й річниці НПУ ім. М. П. Драгоманова / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2000. – С. 98.

409. **Дитина має право на «Довкілля»** : [про освітню програму «Довкілля»] // Директор школи. – 2000. – Берез. (№ 12). – С. 1–2.
410. ***Змістовна логіко-психологічна структура процесу креативного аналізу і синтезу навчальних механізмів** / С. У. Гончаренко, П. А. Яковишин // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2000. – С. 4–9.
411. **Контрольні роботи з фізики. 7–11 класи** / С. У. Гончаренко, Є. М. Мисечко // Фізика (Шкіл. світ). – 2000. – Січ. (№ 2). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 6 і 7) ; Лют. (№ 5). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 6 і 7) ; Берез. (№ 8). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 4 і 5) ; Квіт. (№ 11). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 6 і 7) ; Трав. (№ 14). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 6 і 7) ; Верес. (№ 27). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 4 і 5). – Жовт. (№ 29). – Вкладка, с. 1–32 : мал. (між с. 6 і 7) ; Листоп. (№ 32). – Вкладка, с. 1–20 : мал. (між с. 6 і 7). – Початок див. № 391.
412. **Логіко-психологічні стадії аналізу навчально-творчих технічних завдань** / С. У. Гончаренко, П. А. Яковишин // Теорія та методика вивчення природничо-математичних і технічних дисциплін : зб. наук.-метод. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту / Рівнен. держ. гуманіт. ун-т. – Рівне, 2000. – Вип. 2. – С. 23–26 : рис. – Бібліогр.: 5 назв.
413. **Методика як наука** // Шлях освіти. – 2000. – № 1. – С. 2–6 ; № 2. – С. 5–11.
414. **Принципи гуманізації освіти** // Высокие технологии: развитие и кадровое обеспечение : материалы X междунар. науч.-техн. семинара, 14–20 сент. 2002 г. [г. Алушта] / АПН Украины, Будапешт. техн. ун-т, Запороз. гос. техн. ун-т, Харьк. гос. политехн. ун-т [и др.]. – Х. : ХГПУ ; Алушта, 2000. – С. 170–172.
415. **Проблеми гуманітаризації змісту шкільної освіти** : [з виступу на семінарі «Теоретико-методологічні засади форму-

вання змісту загальної середньої освіти»] // Пед. газета. – 2000. – Лют. (№ 2). – С. 2.

416. **Проблеми розвитку мислення і творчої уяви студентів у процесі самостійного розв'язування навчальних технічно-творчих завдань** / С. У. Гончаренко, П. А. Яковишин // Наук. зап. Сер. Педагогіка і психологія / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2000. – № 2. – С. 87–90. – Бібліогр.: 10 назв.
417. **Рец.: Гуз, К. Ж.** Довкілля – 1. Запитую довілля. Ч. 1 : експерим. підруч. для 1 кл. триріч. і чотириріч. почат. шк. / К. Ж. Гуз, В. Р. Ільченко, С. І. Собакар ; [рецензенти: М. С. Вашуленко, С. У. Гончаренко, С. С. Морозюк]. – Полтава : ПОПОПП, 2000. – 43 с. : мал. – Титул. рецензент.
418. **Ред.: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Серія педагогічна.** Вип. 6. Дидактики дисциплін фізико-математичної та технологічної освітніх галузей / Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-т ; [наук. ред. О. В. Сергєєв ; відп. ред. П. С. Атаманчук ; редкол.: О. І. Бугайов, А. Ф. Верлань, С. У. Гончаренко та ін.]. – Кам'янець-Подільський : [б. в.], 2000. – 223 с. – Бібліогр. в кінці ст.
419. **Ред.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 2 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [редкол.: Георгій Балл, Генрик Беднарський, Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ВІПОЛ ; Ченстохова, 2000. – 486 с. – Текст укр. і пол.

2001

420. **Фізика. 9** : проб. підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк., гімназій та кл. гуманіт. профілю. – 2-ге вид. – К. : Освіта, 2001. – 430, [1] с. : мал.

421. **Fizyka** : podręcznik probny dla klasy 9 szkół Ukrainy z polskim językiem nauczania. – Lviv : Svit, 2001. – 438, [1] s. : rys. – Текст пол.
422. **Автоматизована навчаюча система** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 12.
423. **Автономія** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 13.
424. **Автономія вищого навчального закладу** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 13.
425. **Академічна година** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 17.
426. **Академічний рік** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 18.
427. **Академічні свободи** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 18.
428. **Астрономія в школі** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 36.
429. **Бабенко Олександр Калістратович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 40.
430. **Бемер Федір Васильович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 50.
431. **Біфуркація в середній школі** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 59.

432. **Гострота зору** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 121.
433. **Гострота слуху** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 121.
434. **Гулак-Артемівський Петро Петрович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 127.
435. **Гуманізація і гуманітаризація освіти** / Семен Гончаренко, Юрій Мальований // Шлях освіти. – 2001. – № 2. – С. 2–6 ; № 3. – С. 2–8.
436. **Гуманізація освіти як основний критерій розробки засобів реалізації сучасних технологій навчання** // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Ін-т засобів навчання АПН України, Кіровоград, 2001. – Вип. 34 : Засоби реалізації сучасних технологій навчання. – С. 3–8.
437. **Дальтонізм** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 132.
438. **Де-Метц Георгій Георгійович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 136.
439. **Дисертаційні дослідження з педагогіки: діапазон наукових пошуків і проблеми якості** / Семен Гончаренко, Нелля Ничкало // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2001. – № 2. – С. 6–18 ; № 3. – С. 7–20. – Бібліогр.: 19 назв.
440. **Доступність** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 162.
441. **Експериментальний педагогічний майданчик** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 171.

442. **Європейська Асоціація керівників середніх шкіл** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 177.
443. **Європейська Асоціація учителів** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 177.
444. **Європейська мережа освіти учителів** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 177.
445. **Здоровий глузд** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 207.
446. **Значення гуманітаризації природничо-наукової компоненти у підвищенні рівня духовності освіти учнів середніх шкіл** / Гончаренко С. У., Єгоренков А. І. // Наук. зап. Сер. Пед. та іст. науки / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2001. – Вип. 43. – С. 110–118.
447. **Індивідуалізація процесу навчання** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 221.
448. **Йеркс Роберт** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 236.
449. **Княжевич Дмитро Максимович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 252.
450. **Кобилянський Юліан Юліанович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 252.
451. **Кобринський Йосафат Миколайович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 252–253.
452. **Лаврівський Іван Васильович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 275.

453. **Методика як наука** // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2001. – Вип. 1. – С. 86–95.
454. **Мурашко Микола Іванович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 331–332.
455. **Рогатинець Юрій Козьмич** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 402.
456. **Розенберг Марк Йосипович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 403–404.
457. **Савицький Омелян Михайлович** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 407.
458. **Фізика в школі** // Педагогічний словник / АПН України, Ін-т педагогіки ; за ред. Ярмаченка М. Д. – К. : Пед. думка, 2001. – С. 462–463.
459. **Ред.: Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2001. – Бібліогр. в кінці ст. Вип. 34 : Засоби реалізації сучасних технологій навчання / [редкол. вип.: Биков В. Ю., Величко С. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – 247 с. Вип. 38 / [редкол.: Величко С. П., Гончаренко С. У., Дряпіка В. І. та ін.]. – 180 с.
460. **Ред.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 3 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [редкол.: Нелля Ничкало, Іоланта Вільш ... Семен Гончаренко та ін.]. – Ченстохова : Вид-во Вищ. Пед. Школи у Ченстохові ; К., 2001. – 524 с. – Текст укр. та пол.

461. **Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика** : монографія / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Технол. ун-т Поділля ; [Гончаренко С. У., Ничкало Н. Г., Петренко В. Л. та ін.] ; за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький : ТУП, 2002. – 334 с.
462. **Педагогічний словник для молодих батьків** / [авт. колектив: Т. Ф. Алексеєнко, Л. В. Артемова ... С. У. Гончаренко та ін.] ; АПН України, Ін-т проблем виховання АПН України, Держ. центр соц. служб для молоді ; [редкол.: Т. Ф. Алексеєнко, І. Д. Бех ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : [б. в.], 2002. – 347 с.
463. **Фізика** : підруч. для 10 кл. серед. загальноосвіт. шк. – К. : Освіта, 2002. – 318, [1] с. : мал.
464. **Фізика** : підруч. для 11 кл. серед. загальноосвіт. шк. – К. : Освіта, 2002. – 318, [1] с. : мал.
465. ***Гуманізація освіти як основний критерій розробки засобів реалізації сучасних технологій навчання** // Democracy and Education = [Демократія і освіта : матеріали конф., 1–2 черв., 2001 р., м. Київ] / Montclair State University, Kirovograd State Pedagogical University. – Lima, 2002. – S. 167–174.
466. **Дидактична концепція змісту освіти** // Проблеми та перспективи формування нац. гуманіт.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Х., 2002. – Ч. 1. – С. 64–67.
467. **Дидактична концепція змісту освіти** // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – К. ; Вінниця, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 22–26.

468. **Інтеграція природничо-наукових та етичних знань – фактор підвищення рівня духовності освіти** / Гончаренко С. У., Єгоренков А. І. // VII Всеукраїнська наукова конференція «Фундаментальна та професійна підготовка фахівців з фізики» : матеріали конф., [30–31 трав. 2002 р., м. Київ] / АПН України, Ін-т вищ. освіти АПН України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2002. – С. 72.
469. **Методика як наука** // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні, 1992–2002 : зб. наук. пр. до 10-річчя АПН України / АПН України. – Х. : ОВС, 2002. – Ч. 1. – С. 250–258.
470. **Методологія як важливий складник наукового дослідження в педагогіці** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір // Неперерв. проф. освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип. 4. – С. 15–22. – Бібліогр. у підрядк. прим.
471. **Розвиток методики як науки** // Проблеми та перспективи формування нац. гуманіт.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Х., 2002. – Вип. 3. – С. 47–54.
472. **Системно-синергетичне розуміння педагогічного процесу як основа гуманітаризації навчання фізики й математики** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Ін-т засобів навчання АПН України, Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2002. – Вип. 46. – С. 15–19. – Бібліогр.: 9 назв.
473. **Рец.: Ягупов, В. В.** Педагогіка : навч. посіб. для студ. пед. спец. вищ. навч. закл. / В. В. Ягупов ; [рецензети: Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко, Г. П. Васянович]. – К. : Либідь, 2002. – 559 с. – Бібліогр.: с. 549–552. – Титул. рецензент.
474. **Ред.: Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету.** Серія педагогічна. Вип. 8. Дидактики дисциплін фізико-математичної та технологічної освітніх галузей / Кам'янець-Поділ. держ. пед. ун-т ; [наук. ред.: Сергєєв О. В., Атаманчук П. С. ; редкол.: Бу-

гайов О. І., Верлань А. Ф., Гончаренко С. У. та ін.]. – Кам'янець-Подільський : [б. в.], 2002. – 343 с. – Бібліогр. в кінці ст.

475. **Ред.: Конфліктологічна експертиза: теорія і методика.** Вип. 3. Методика конфліктологічної експертизи / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Т-во конфліктологів України ; [редкол.: І. Ф. Бінько, О. О. Бондарчук ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : [б. в.], 2002. – 99, [1] с. – Бібліогр. в кінці ст.
476. **Ред.: Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2002.
- Вип. 42 / [редкол. вип.: Величко С. П., Вовкотруб В. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – 263 с.
- Вип. 46 / [редкол. вип.: Биков В. Ю., Величко С. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – 231 с.
477. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Анатолій Алексюк, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : Наук. світ, 2002. – Бібліогр. в кінці ст.
- Вип. 1. – 253 с.
- Вип. 2. – 260 с.
478. **Ред.: Педагогічний словник для молодих батьків.** – Див. № 462.
479. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО і О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: Кремень В. Г., ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Х. : Видавн. центр НТУ «ХПІ», 2002. – Бібліогр. в кінці ст.
- Ч. 1. – 430, [1] с.
- Ч. 2. – 431 с.

Вип. 3 : Розвиток творчого потенціалу гуманітарно-технічної еліти. Другі Кримські педагогічні читання. – 313 с.

Вип. 4 : Розвиток творчого потенціалу гуманітарно-технічної еліти. Другі Кримські педагогічні читання. – 293 с.

480. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2002. – Бібліогр. в кінці ст.
- Вип. 2, ч. 1. – 571 с.
- Вип. 2, ч. 2. – 531 с.

2003

481. **...І насамперед – прикладна наука.** – К. ; Хмельницький : РВВ Хмельниц. гуманіт.-пед. ін-ту, 2003. – 17 с.
482. **Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі** : навч. посіб. / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко [та ін.] ; за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. – К. : Вища школа, 2003. – 322, [1] с. : іл.
- Із змісту: Передмова. – С. 3–6 ; Розд. 1 : Методика як наука / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник. – С. 7–26 ; Розд. 2 : Методологічні основи процесу навчання / П. М. Олійник, С. У. Гончаренко. – С. 27–43.*
483. **Педагогічний словник для молодих батьків** / [авт. колектив: Т. Ф. Алексєєнко, Л. В. Артемова ... С. У. Гончаренко та ін.] ; Держ. центр соц. служб для молоді, АПН України, Ін-т проблем виховання АПН України ; [редкол.: Т. Ф. Алексєєнко, І. Д. Бех ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. : [б. в.], 2003. – 347 с.
484. ***Фізика. 11** : підруч. для 11 кл. серед. загальноосвіт. шк. – К. : Освіта, 2003. – 318, [1] с. : мал.

485. **Гуманізація як морально-педагогічний принцип педагогіки** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., 15–16 жовт. 2003 р. / М-во освіти і науки України, АПН України, Технол. ун-т Поділля, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Хмельницький : ТУП, 2003. – С. 7–17.
486. **І насамперед – прикладна наука** : [методика (технологія) як самостійна наука] // Освіта. – 2003. – 19–26 лют. (№ 9). – С. 5 ; 26 берез.–2 квіт. (№ 14/15). – С. 6 ; 2–9 квіт. (№ 16). – С. 6 ; 28 трав.–4 квіт. (№ 24/25). – С. 5 ; 6–13 серп. (№ 36). – С. 2.
487. **Концепція системно-методологічного підходу до розуміння педагогічного процесу** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір, Григорій Кушнір // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2003. – Вип. 49, ч. 1. – С. 6–13. – Бібліогр.: 30 назв.
488. **Про критерії оцінювання педагогічних досліджень** // Роль освіти для економічного, соціального та культурного розвитку : зб. наук. пр. / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2003. – С. 3–7.
489. **Українській фізичній олімпіаді 40 років** // Світ фізики. – 2003. – № 3. – С. 24–30 : рис.
490. **Ред.: Ємчик Л. Ф.** Медична і біологічна фізика : [підручник] / Л. Ф. Ємчик, Я. М. Кміт ; [наук. ред.: С. У. Гончаренко, Е. І. Личковський]. – Л. : Світ, 2003. – 590, [1] с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 576–578.
491. **Ред.: Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі** : навч. посіб. – Див. № 482.
492. **Ред.: Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки. Вип. 51. Ч. 1 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол. вип.: Биков В. Ю, Величко С. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2003. – 219 с. – Бібліогр. в кінці ст.
493. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Анатолій Алексюк, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2003. – Бібліогр. в кінці ст. Вип. 1. – 251 с. Вип. 2. – 309 с.
494. **Ред.: Педагогічний словник для молодих батьків.** – Див. № 483.
495. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. : / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО і О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: Кремень В. Г., ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2003. – Бібліогр. в кінці ст. Вип. 1. – 635 с. Вип. 2. – 618 с.
496. **Ред.: Професійна освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [редкол.: Нелля Ничкало, Іоланта Вільш ... Семен Гончаренко та ін.]. – Ченстохова : Вид-во Вищ. Пед. Школи у Ченстохові ; К., 2003. – Текст укр. і пол. [Вип.] 4. – 567 с. [Вип.] 5. – 294 с.
497. **Ред.: Професійне навчання на виробництві** : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Навч. центр ВАТ «Українське Дунайське пароплавство» ; [редкол.: Абашкіна Н. В., Балл Г. О. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Наук. світ, 2003. – 161 с. – Бібліогр. у кінці ст.

498. **Ред.: Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи** : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., 15–16 жовт. 2003 р. / АПН України, Технол. ун-т Поділля, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [редкол.: Гончаренко С. У., Рибалка В. В., Побірченко Н. А. та ін. ; за заг. ред. Каньковського І. Є.]. – Хмельницький : ТУП, 2003. – 438 с.
499. **Ред.: Роль освіти для економічного, соціального та культурного розвитку** : зб. наук. пр. / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол.: Величко С. П., Волчанський О. В. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград, 2003. – 145 с. – Бібліогр. в кінці ст.
500. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. Вип. 3 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2003. – 475 с. – Бібліогр. в кінці ст.

2004

501. **Збірник задач і запитань з фізики** : навч. посіб. для 9–11 кл. серед. загальноосвіт. навч. закл. – К. : Освіта, 2004. – 382, [1] с.
502. **Розв'язування навчальних задач з фізики** : питання теорії і методики : [навч. посіб. для студ. спец. «Педагогіка і методика серед. освіти. Фізика» / С. У. Гончаренко, Є. В. Коршак, А. І. Павленко та ін.] ; за заг. ред. Є. В. Коршака. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. – 182 с. : рис. – Бібліогр.: с. 174–180.
503. **Вступне слово головного редактора** // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т. – К. ; Хмельницький, 2004. – Вип. 1. – С. 3–4.

504. **Принцип фундаменталізації освіти** // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2004. – Вип. 55. – С. 3–8.
505. **Принцип фундаменталізації освіти** // Проблеми та перспективи формування нац. гуманіт.-техн. еліти : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Х. : НТУ «ХПІ», 2004. – Вип. 5. – С. 72–81.
506. **Про критерії оцінювання педагогічних досліджень** // Шлях освіти. – 2004. – № 1. – С. 2–6.
507. **Проблеми гуманітаризації змісту шкільної освіти** // «Підготовка майбутнього вчителя природничих дисциплін в умовах моделювання освітнього середовища» : Міжнар. наук.-практ. конф. : XI Каришинські читання, 27–28 трав. 2004 р. : зб. наук. пр. / Наук.-метод. центр вищ. освіти М-ва освіти і науки України, Ін-т педагогіки АПН України, Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2004. – С. 60–64.
508. **Фундаментальність професійної освіти – потреба часу** : [доп. на заг. зборах АПН України, 17 груд. 2004 р.] // Пед. газета. – 2004. – груд. (№ 12). – С. 3.
509. **Фундаментальність чи вузький професіоналізм освіти** // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т. – К. ; Хмельницький, 2004. – Вип. 1. – С. 177–184.
510. **Упоряд.: Соціолого-педагогічний словник** : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [уклад.: С. У. Гончаренко, В. В. Радул, М. М. Дубінка та ін. ; за ред. В. В. Радула]. – К. : ЕксОб, 2004. – 303, [1] с. – Бібліогр.: 16 назв.
511. **Ред.: Дидактика професійної школи** : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т ; [редкол.: Абашкіна Н. В., Васянович Г. П. ... Гончаренко С. У. (голова) та ін.]. – К. ; Хмельницький : ХНУ, 2004. – 208 с.

512. **Ред.: Жидецький, Ю.** Теоретичні та методичні основи ступеневої професійної освіти фахівців поліграфічного профілю : монографія / Юрій Жидецький ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. С. У. Гончаренка. – Л. : Вид-во Укр. акад. друкарства, 2004. – 310 с. – Бібліогр. у кінці розд.
513. **Ред.: Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки. Вип. 55 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол.: Величко С. П., Вовкотруб В. П., Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2004. – 356 с. – Бібліогр. в кінці ст.
514. **Ред.: Наукові записки.** Т. 33. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія» ; [редкол. темат. вип.: Гірник А. М., Букач М. М., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : КМ Академія, 2004. – 78, [3] с. – Бібліогр. в кінці ст.
515. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Анатолій Алексюк, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2004. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 1. – 225 с.
Вип. 2. – 413 с.
516. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; за ред. Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО і О. Г. РОМАНОВСЬКОГО ; [редкол.: Кремень В. Г., ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л. Л. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2004. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 3. – 351 с.
Вип. 4. – 343 с.
Вип. 5. – 482 с.
Вип. 6. – 411 с.

517. **Ред.: Професійна освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 6 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [редкол.: Нелля Ничкало, Іоланта Вільш ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. ; Ченстохова : Вид-во Вищ. Пед. Школи у Ченстохові, 2004. – 355 с. – Текст укр. та пол.
518. **Ред.: Профтехосвіта України: XX століття** : енциклопед. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [наук. рада: Василь Кремень (голова), Андрій Гуржій, Сергій Дорогунцов та ін. ; редкол.: Нелля Ничкало (голова), Семен Гончаренко, Роман Гуревич та ін. ; упоряд.: Нелля Ничкало, Ігор Лікарчук, Ніна Падун та ін.]. – К. : АртЕк, 2004. – 873 с. : іл.
519. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниць. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського [та ін. ; редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2004. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 4. – 503 с. : рис., табл.
Вип. 5. – 745 с. : рис., табл.
Вип. 6. – 701 с. : рис., табл.

2005

520. **Фізика** : підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк. – К. : Освіта, 2005. – 319, [1] с. : мал.
521. **Фізика** : підруч. для 11 кл. серед. загальноосвіт. шк. – К. : Освіта, 2005. – 318, [1] с.
522. **Від редактора // Дидактика проф. школи** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН

України, Хмельниц. нац. ун-т. – К. ; Хмельницький, 2005. – Вип. 2. – С. 3–5.

523. **Гуманізація освіти – виховання творчої особистості** // Пед. газета. – 2005. – Груд. (№ 12). – С. 2.
524. **Гуманізація освіти – запорука виховання творчої та духовно багатой особистості** // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т. – Хмельницький, 2005. – Вип. 3. – С. 19–23.
525. **Наука і навчальний предмет** // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т. – К. ; Хмельницький, 2005. – Вип. 2. – С. 6–11. – Бібліогр.: 8 назв.
526. **Педагогічний процес з погляду «філософії ХХІ ст.»** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір // Шлях освіти. – 2005. – № 1. – С. 2–7.
527. **Про формування наукової новизни в дисертаціях** // Шлях освіти. – 2005. – № 2. – С. 2–6.
528. **Фундаментальність професійної освіти – потреба часу** // Проф.-техн. освіта. – 2005. – № 1. – С. 5–6.
529. **Рец.: Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України (1993–2003 рр.)** : наук. вид. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [уклад. Л. Н. Штома ; рецензенти: С. У. Гончаренко, С. О. Сисоєва, Н. І. Яковець]. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – 223, [1] с. – Титул. рецензент.
530. **Ред.: Дидактика професійної школи** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т ; [редкол.: Абашкіна Н. В., Васянович Г. П. ... Гончаренко С. У. (голова) та ін.]. – К. ; Хмельницький : ХНУ, 2005.

Вип. 2. – 166 с.

Вип. 3. – 238 с.

531. **Ред.: Наукові записки**. Серія: Педагогічні науки. Вип. 60. Ч. 1 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол. вип.: Величко С. П., Вовкотруб В. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2005. – 307 с. – Бібліогр. в кінці ст.
532. **Ред.: Наукові записки**. Т. 47. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота / Нац. ун-т «Кієво-Могилянська акад.» ; [редкол. темат. вип.: Гірник А. М., Букач М. М., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : КМ Академія, 2005. – 88, [3] с. – Бібліогр. в кінці ст.
533. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Анатолій Алексюк, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2005. – Бібліогр. в кінці ст. Вип. 2. – 215 с. Вип. 3. – 397 с.
534. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. Вип. 7/8 / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; за ред. Л. Л. Товажнянського і О. Г. Романовського ; [редкол.: Кремень В. Г., Товажнянський Л. Л. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2005. – 341 с. – Бібліогр. в кінці ст.
535. **Ред.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 7 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [редкол.: Нелля Ничкало, Іоланта Вільш ... Семен Гончаренко та ін.]. – Ченстохова : Вид-во Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2005. – 312 с. – Текст укр. і пол.

536. **Ред.: Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи** : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 21–22 жовт. 2005 р. / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [редкол.: Ничкало Н. Г., Гончаренко С. У., Рибалка В. В. та ін. ; за заг. ред. Каньковського І. С.]. – Хмельницький : [б. в.], 2005. – 163 с.
537. **Ред.: Стрельников, В. Ю.** Теоретичні засади проектування професійно-орієнтованої дидактичної системи (підготовка бакалаврів економіки) : монографія / В. Ю. Стрельников ; Укоопспілка, Полтав. ун-т спожив. кооперації України, Каф. культурології та історії ; [наук. ред. С. У. Гончаренко]. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2005. – 329 с. : іл., табл. – Бібліогр. с. 297–326.
538. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниць. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського [та ін. ; редкол.: І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2005. – Бібліогр. в кінці ст. Вип. 7. – 497 с. : рис., табл. Вип. 8. – 547 с. : рис., табл.

2006

539. **Фізика** : учеб. для 11 кл. сред. общеобразоват. шк. : пер. с укр. – К. : Освіта, 2006. – 320 с. : рис.
540. **Фізика. 9** : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. з поглибл. вивч. фізики та спеціаліз. шк. : [у 2 ч.]. – К. : Освіта, 2006.
Ч. 1. – 319, [1] с. : мал.
Ч. 2. – 270, [1] с. : мал.
541. **Головне – якість освіти** // Пед. газета. – 2006. – Берез. (№ 3). – С. 4.

542. **Гуманізація – пріоритет творчого начала в освіті** // Дидактика проф. школи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т. – К. ; Хмельницький, 2006. – Вип. 4. – С. 3–7.
543. **Наука і навчальний предмет** // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2006. – Вип. 66, ч. 1. – С. 3–11. – Бібліогр.: 8 назв.
544. **Наука й навчальний предмет** // Шлях освіти. – 2006. – № 1. – С. 8–14.
545. **Основи методологічних знань вчителя** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір, Григорій Кушнір // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2006. – Вип. 71. – С. 3–6. – Бібліогр.: 17 назв.
546. **Побудова педагогічної науки** // Пед. газета. – 2006. – Листопад. (№ 11). – С. 5.
547. **Про цілісність педагогічного процесу: методологічний аспект** // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2006. – № 6. – С. 7–17.
548. **Фундаменталізація професійної освіти** // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 2006. – [Вип.] 8. – С. 165–173.
549. **Рец.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 8 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [рецензенти: Тадеуш Левовицький, Іоланта Вільш, Семен Гончаренко, Валентин Рибалка]. – Ченстохова : Вид-во Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2006. – 334 с. – Текст укр. та пол. – Титул. рецензент.

550. **Ред.: Дидактика професійної школи** : зб. наук. пр. Вип. 4 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Хмельниц. нац. ун-т ; [редкол.: Абашкіна Н. В., Васянович Г. П. ... Гончаренко С. У. (голова) та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2006. – 263 с.
551. **Ред.: Лук'янова, Л. Б.** Екологічна освіта у професійно-технічних навчальних закладах: теоретичний і практичний аспекти : монографія / Л. Б. Лук'янова ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [наук. ред. Гончаренко С. У.]. – К. : Міленіум, 2006. – 250 с. : мал. – Бібліогр.: с. 229–249 (497 назв).
552. **Ред.: Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки. Вип. 66. Ч. 1 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол. вип.: Биков В. Ю., Величко С. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 240 с. – Бібліогр. в кінці ст.
553. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Нелі Абашкіна, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : Міленіум, 2006. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 2. – 223 с.
Вип. 4. – 337 с.
Вип. 5. – 305 с.
554. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; за ред. Л. Л. Товажнянського і О. Г. Романовського ; [редкол.: Кремень В. Г., Товажнянський Л. Л. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Х. : НТУ «ХП», 2006. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 9/10. – 462 с.
Вип. 11. – 343 с.
Вип. 12. – 357 с.

555. **Ред.: Професійне навчання на виробництві** : зб. наук. пр. Вип. 2 / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Навч. центр ВАТ «Українське Дунайське пароплавство» ; [редкол.: Абашкіна Н. В., Балл Г. О. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Наук. світ, 2006. – 336 с. – Бібліогр. у кінці ст.
556. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниць. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського [та ін. ; редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2006. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 9. – 493 с. : рис., табл.
Вип. 10. – 500 с. : рис., табл.
Вип. 11. – 455 с. : рис., табл.
Вип. 12. – 477 с. : рис., табл.
557. **Ред.: Фізика** : зб. тест. завдань для абітурієнтів / [М. О. Голуцак, Р. М. Лучицький, В. В. Нижникевич та ін. ; за заг. ред. С. У. Гончаренка ; Івано-Франків. нац. техн. ун-т нафти і газу, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – [Вид. 2-ге, виправл. і доповн.]. – Івано-Франківськ : Фоліант, 2006. – 448 с.

2007

558. **Великий довідник школяра з тестовими завданнями** : математика, інформатика, фізика, хімія, біологія, географія : [5–11 кл. / авт. колектив: Бевз Григорій Петрович, Бевз Валентина Григорівна ... Гончаренко Семен Устинович та ін.]. – К. : Махаон-Україна, 2007. – 861, [1] с. : мал.
Із змісту: Фізика. – С. 279–446.
559. **Авторська школа креативності** // Рід. школа. – 2007. – № 9. – С. 3–4.

560. **Інформаційно-дидактична система першого модуля курсу загальної хімії як генералізуючий фактор ефективного навчання** / Віктор Кириченко, Семен Гончаренко // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2007. – № 4. – С. 20–29 : рис. – Бібліогр.: 6 назв.
561. **Методологічні засади побудови педагогічної теорії** // Проф. освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 2007. – [Вип.] 9. – С. 109–119.
562. **Методологічні засади побудови педагогічної теорії** // Шлях освіти. – 2007. – № 2. – С. 2–10.
563. **Методологічні знання як виявлення фундаменталізації професійної підготовки вчителя** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір, Григорій Кушнір // Шлях освіти. – 2007. – № 3. – С. 2–8.
564. **Наука і навчальний предмет** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / АПН України. – К., 2007. – Т. 2 : Дидактика, методика, інформаційні технології. – С. 19–36.
565. **Про якість професійної освіти** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р. / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Хмельницький, 2007. – С. 50–53.
566. **Фундаментальність знань учителя як новий виклик розвитку суспільства** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір, Григорій Кушнір // Педагогіка і психологія проф. освіти. – 2007. – № 3. – С. 9–20. – Бібліогр.: 15 назв.
567. **Рец.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 9 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [рецензенти: Тадеуш Левовицький, Іоланта Вільш, Семен Гон-

чаренко, Валентин Рибалка]. – Ченстохова : Вид-во Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2007. – 403 с. – Текст укр. та пол. – Титул. рецензент.

568. **Ред.: Збірник наукових праць**. Серія педагогічна. Вип. 13 / Кам'янець-Поділ. держ. ун-т ; [редкол.: Атаманчук П. С., Щирба В. С. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Сисин О. В., 2007. – 251 с. – Бібліогр. в кінці ст.
569. **Ред.: Наукові записки**. Серія: Педагогічні науки. Вип. 72 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол. вип.: Биков В. Ю., Величко С. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2007. – Бібліогр. в кінці ст.
Ч. 1. – 301 с.
Ч. 2. – 283 с.
570. **Ред.: Наукові записки**. Т. 71. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота / Нац. ун-т «Кієво-Могилян. акад.» ; [редкол. темат. вип.: Гірник А. М., Букач М. М. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Кієво-Могилян. акад., 2007. – 79, [3] с. – Бібліогр. в кінці ст.
571. **Ред.: Освітнянські обрії: реалії та перспективи** : [зб. наук. пр.]. № 3 / АПН України, Ін-т проф.-техн. освіти ; [редкол.: Ніна Тверезовська (голова), Володимир Манько ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : [б. в.], 2007. – 372 с. – Бібліогр. в кінці ст.
572. **Ред.: Педагогічна і психологічна науки в Україні** : [зб. наук. пр. : в 5 т.]. Т. 2. Дидактика, методика, інформаційні технології / АПН України ; [редакц. рада: Кремень В. Г. (голова), Мадзігон В. М., Савченко О. Я. та ін. ; редкол. тому: Бібік Н. М. (відп. ред.), Бурда М. І. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Пед. думка, 2007. – 367 с. – До 15-річчя АПН України. – Бібліогр. у кінці ст.
573. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Си-

соева ; редкол.: Нелі Абашкіна, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2007. – Бібліогр. в кінці ст.

Вип. 1. – 186 с.

Вип. 2. – 228 с.

Вип. 3. – 276 с.

Вип. 4. – 236 с.

574. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2007. – Бібліогр. у кінці ст.

Вип. 13/14. – 331 с.

Вип. 15/16. – 387 с.

575. **Ред.: Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи** : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2007 р. / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [редкол.: Гончаренко С. У., Побірченко Н. А., Ничкало Н. Г. та ін. ; за заг. ред. Ничкало Н. Г.]. – Хмельницький : Авіст, 2007. – 423 с.

576. **Ред.: Собко, Я. М.** Теоретичні та методичні основи інтегративних курсів у професійно-технічній освіті / Собко Ярослав Максимович ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти ; за ред. С. У. Гончаренка. – Л. : Сполом, 2007. – 331 с.

577. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського [та ін. ; редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2007. – Бібліогр. в кінці ст.

Вип. 14. – 484 с. : рис., табл.

Вип. 15. – 492 с. : рис., табл.

2008

578. **Великий довідник школяра з тестовими завданнями** : математика, інформатика, фізика, хімія, біологія, географія : [5–11 кл. / авт. колектив: Бевз Григорій Петрович, Бевз Валентина Григорівна ... Гончаренко Семен Устинович та ін.]. – К. : Махаон-Україна, 2008. – 861, [1] с. : мал.

Із змісту: Фізика. – С. 279–446.

579. **Олімпіади з фізики. Завдання. Відповіді.** – Х. : Основа : Тріада+, 2008. – 399, [1] с. : рис.

580. **Педагогічні дослідження** : методол. поради молодим науковцям. – К. ; Вінниця : [б. в.], 2008. – 278 с. – Бібліогр.: с. 277.

581. **Гуманізація освіти** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 156–158.

582. **Демократизація освіти** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 167–168.

583. **Дидактичні функції підручника** // Проф.-техн. освіта. – 2008. – № 2. – С. 6–8.

584. **Дослідження наукове** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 234–236.

585. **Експеримент психолого-педагогічний** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 253–255.

586. **Закони і закономірності навчання** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 300–301.

587. **Метод** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 486–487.

588. **Методи досліджень в педагогіці** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 490–492.
589. **Методика навчального предмета** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 494–497.
590. **Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір, Григорій Кушнір // Шлях освіти. – 2008. – № 4. – С. 2–10.
591. **Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес: від репродуктивної педагогіки до педагогіки творчо-креативної** / Семен Гончаренко, Василь Кушнір // Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. ; Хмельницький, 2008. – С. 40–66.
592. **Методологія** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 498–500.
593. **Об'єкт, предмет і завдання педагогічної науки** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 597–598.
594. **Освіта** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 614–616.
595. **Педагогіка** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 635–637.
596. **Педагогічна наука** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 644–646.
597. **Психодіагностика в школі** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 748.
598. **Світогляд** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 806–807.

599. **Світоглядна культура фахівця** // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – С. 807–808.
600. **Фундаменталізація освіти як дидактичний принцип** // Шлях освіти. – 2008. – № 1. – С. 2–6.
601. **Фундаменталізація професійної освіти як дидактичний принцип** // Теорія і практика упр. соц. системами: філос., психологія, педагогіка, соціол. – 2008. – № 2. – С. 87–91. – Бібліогр.: 5 назв.
602. **Цілісність педагогічної системи і процесу: методологічний аспект** // Філософія педагогічної майстерності : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. ; Вінниця, 2008. – С. 13–24.
603. **Рец.: Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.)** : наук. вид. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало ; [упоряд. Штома Л. Н. ; рецензенти: Гончаренко С. У., Хомич Л. О., Отич О. М.]. – Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2008. – 411 с. – Титул. рецензент.
604. **Рец.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 10 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [рецензенти: Тадеуш Левовицький, Іоланта Вільш, Семен Гончаренко, Валентин Рибалка]. – Ченстохова : Вид-во Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2008. – 416 с. – Текст укр. та пол. – Титул. рецензент.
605. **Рец.: Сисоєва, С.** Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу : [монографія] / Світлана Сисоєва ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [рецензенти: Гончаренко С. У., Філіпчук Г. Г.]. – К. : РВВ Хмельниц. гуманіт.-пед. акад., 2008. – 323 с. – Бібліогр.: с. 312–323 (142 назви). – Титул. рецензент.

606. **Рец.: Сисоєва, С. О.** Психологія та педагогіка : підруч. для студ. вищ. навч. закл. непедагогічного профілю традиц. та дистанц. форм навчання / С. О. Сисоєва, Т. Б. Поясок ; АПН України, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих, Кременчуц. ін-т Дніпропетр. ун-ту економіки та права ; [рецензенти: Бондар В. І., Гончаренко С. У., Моляко В. О.]. – Вид. 2-ге, доповн. та виправл. – Кременчук : Щербатих О. В., 2008. – 531 с. – Титул. рецензент.
607. **Рец.: Філософія педагогічної майстерності** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [редкол.: Н. Г. Ничкало (голова), В. О. Радкевич, О. В. Шестоपालюк та ін. ; рецензенти: М. П. Лещенко, П. М. Воловик, С. У. Гончаренко]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2008. – 378 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Титул. рецензент.
608. **Ред.: Наукові записки.** Серія: Педагогічні науки. Вип. 77. Ч. 1 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [редкол. вип.: Биков В. Ю., Величко С. П. ... Гончаренко С. У. та ін.]. – Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – 356 с. – Бібліогр. в кінці ст.
609. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Неллі Абашкіна, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2008. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 1. – 277 с.
Вип. 2. – 275 с.
Вип. 3. – 223 с.
Вип. 4. – 407 с.
610. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Тovaж-нянський ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2008. – Бібліогр. у кінці ст.

Вип. 17. – 395 с.

Вип. 18. – 399 с.

Вип. 19. – 219 с.

611. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського [та ін. ; редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Вінниця, 2008. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 16. – 496 с. : рис., табл.
Вип. 17. – 493 с. : рис., табл.
Вип. 18. – 523 с. : рис., табл.
Вип. 19. – 523 с. : рис., табл.
Вип. 20. – 490 с. : рис., табл.
612. **Ред.: Тархан, Л. З.** Дидактическая компетентность инженера-педагога: теоретические и методические аспекты : монография / Л. З. Тархан ; [науч. ред. Гончаренко С. У.]. – К. ; Симферополь : Крымучпедгиз, 2008. – 422 с. : рис., табл. – Библиогр.: с. 360–393 (471 назв.).

2009

613. **Дидактичні аспекти освіти дорослих** // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. ; Ніжин, 2009. – Вип. 1. – С. 66–71.
614. **Зміст підготовки викладачів-аграрників освіти у вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу** // Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокористування України. Сер. Педагогіка. Психологія. Філософія / [Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України]. – К., 2009. – Вип. 143. – С. 18–23.
615. **Фундаменталізація освіти – вимога постіндустріального суспільства** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф.

22–24 жовт. 2009 р., м. Хмельницький / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти. – Хмельницький, 2009. – С. 27–30.

616. **Рец.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник. Вип.] 11 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [рецензенти: Тадеуш Левовицький, Іоланта Вільш, Семен Гончаренко, Валентин Рибалка]. – Ченстохова : Вид-во Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2009. – 389 с. – Текст укр. і пол. – Титул. рецензент.
617. **Рец.: Сисоєва, С. О.** Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти : навч.-метод. посіб. / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [рецензенти: Семен Устимович Гончаренко, Павло Микитович Воловик]. – Луцьк : Волин. облас. друкарня, 2009. – 458 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 450–458 (73 назви). – Титул. рецензент.
618. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 1 / АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г., Луговий В. І. ... Гончаренко С. У. та ін. ; редкол.: Лук'янова Л. Б., Болтівець С. І., Помиткін Е. О. та ін.]. – К. ; Ніжин : Лисенко М. М., 2009. – 231 с. : рис. – Бібліогр. у кінці ст.
619. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Нелі Абашкіна, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2009. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 1. – 271 с.
Вип. 2. – 311 с.
Вип. 3. – 251 с.
Вип. 4. – 335 с.

620. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2009. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 20. – 327 с.
Вип. 21. – 367 с.
Вип. 22. – 303 с.
Вип. 23/24. – 495 с.
621. **Ред.: Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи** : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. 22–24 жовт. 2009 р., м. Хмельницький / АПН України, Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Ін-т проф.-техн. освіти ; [редкол.: Гончаренко С. У., Побірченко Н. А., Ничкало Н. Г. та ін. ; за наук. ред. Ничкало Н. Г.]. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2009. – 497 с. – Бібліогр. у кінці ст.
622. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського, АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало ... С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Планер, 2009. – Бібліогр. в кінці ст.
Вип. 21. – 574 с. : рис., табл.
Вип. 22. – 542 с. : рис., табл.

2010

623. **Педагогічні дослідження** : методол. поради молодим науковцям. – К. ; Вінниця : [б. в.], 2010. – 307 с. – Бібліогр.: с. 306.
624. **Проектування процесу професійного навчання у закладах профтехосвіти** : [монографія / авт. колектив: Н. Г. Ничкало, І. А. Зязюн, С. У. Гончаренко та ін.] ; НАПН України, Ін-т

пед. освіти і освіти дорослих, Хмельниц. нац. ун-т ; за ред. Н. Г. Ничкало. – К. ; Хмельницький : ХНУ, 2010. – 335 с.

Із змісту: Розд. 2 : Фундаменталізація професійної освіти. – С. 41–80.

625. **Актуальні проблеми методики фізики** // Наук. зап. Сер.: Пед. науки / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2010. – Вип. 90. – С. 76–81.
626. **Інтерація аграрної освіти України у європейський простір: підготовка викладачів-аграрників** // Наук. зап. Сер. пед. та іст. науки / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2010. – Вип. 85. – С. 39–45.
627. **Про фундаментальні і прикладні педагогічні дослідження** // Проф. освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. щорічник, укр.-пол. [журн.] / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало. – Ченстохова ; К., 2010. – [Вип.] 12. – С. 113–124.
628. **Про фундаментальні і прикладні педагогічні дослідження, або «Не споруджують освіту на піску»** // Шлях освіти. – 2010. – № 2. – С. 2–10.
629. **Спогади С. У. Гончаренка – випускника факультету 1952 року, академіка НАПН України, доктора педагогічних наук, професора** // Фізико-математичному факультету – вісімдесят: витоки, становлення, сьогодення, перспективи / [кол. авт.: Авраменко О. В., Алексєєва С. І., Віденко Є. І. та ін. ; Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка]. – Кіровоград : КОД, 2010. – С. 107–109.
630. ***Сучасні проблеми методики фізики** // Засоби і технології сучасного навчального середовища : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 21–22 трав. 2010 р., м. Кіровоград / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2010. – С. 3–15.
631. **Умови задач XLVII Всеукраїнської олімпіади з фізики, Чернігів, 2010 р.** : [для 8–10 кл.] / задачі запропонували:

С. У. Гончаренко, О. Ю. Орлянський, А. М. Шарий [та ін.] // Світ фізики. – 2010. – № 2. – С. 30–35 : мал.

632. **Spójność procesu kształcenia i wychowania: aspekt metodologiczny** // Filozofia mistrzostwa pedagogicznego / redakcja wydania polskiego: Maria Kopsztein, Danuta Szeligiewicz-Urban, Franciszek Szlosek. – Radom, 2010. – S. 28–38. – Пер. з вид.: Філософія педагогічної майстерності. – К. ; Вінниця, 2008. – Див. № 602.
633. **Рец.: Професійна освіта: педагогіка і психологія = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia** : пол.-укр. щорічник, укр.-пол. [журн. Вип.] 12 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [рецензенти: Тадеуш Левовицький, Іоланта Вільш, Семен Гончаренко, Валентин Рибалка]. – Ченстохова : Вид-во Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2010. – 406 с. – Текст укр. і пол. – Титул. рецензент.
634. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. Вип. 2 / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г., Луговий В. І. ... Гончаренко С. У. та ін. ; редкол.: Лук'янова Л. Б., Болтівець С. І., Помиткін Е. О. та ін.]. – К. ; Ніжин : Лисенко М. М., 2010. – 287 с. – Бібліогр. у кінці ст.
635. **Ред.: Педагогічний процес: теорія і практика** : зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; [голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Лариса Сігаєва, Георгій Балл ... Семен Гончаренко та ін.]. – К. : ЕКМО, 2010. – Бібліогр. в кінці ст. Вип. 1. – 198 с. Вип. 2. – 263 с.
636. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / АПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2010. – Бібліогр. у кінці ст.

Вип. 25. – 295 с.
Вип. 26. – 323 с.
Вип. 27, ч. 1. – 339 с.
Вип. 27, ч. 2. – 368 с.
Вип. 27, ч. 3. – 332 с.

637. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Планер, 2010. – Бібліогр. в кінці ст.

Вип. 23. – 548 с. : рис., табл.
Вип. 24. – 566 с. : рис., табл.
Вип. 25. – 575 с. : рис., табл.
Вип. 26. – 566 с. : рис., табл.

2011

638. **Український педагогічний енциклопедичний словник**. – 2-ге вид., доповн. й виправл. – Рівне : Волин. обереги, 2011. – 519 с.
639. **Етика науки і етичний кодекс ученого** // Наук. зап. Сер.: Проблеми методики фіз.-мат. і технол. освіти / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка. – Кіровоград, 2011. – Вип. 2. – С. 3–12.
640. **Етика науки та етичний кодекс ученого** // Шлях освіти. – 2011. – № 3. – С. 2–8.
641. **Етичний кодекс (імперативи) вченого** // Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2011 р., м. Хмельницький / Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України,

Ін-т педагогіки Ун-ту Казимира Великого в Бидгощі. – Хмельницький, 2011. – С. 14–18.

642. **Етичний кодекс ученого** // Естетика і етика пед. дії : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – К. ; Полтава, 2011. – Вип. 1. – С. 25–34.
643. **Концепція середньої загальноосвітньої школи Української РСР** : [проект] : схвалено рішенням колегії М-ва нар. освіти УРСР 10 серп. 1990 р. протокол № 7/5 / [кол. авт.: М. Д. Ярмаченко, С. У. Гончаренко та ін.] // Реформи шкільної освіти в Україні у ХХ столітті: документи, матеріали і коментарі : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : хрестоматія / Л. Д. Березівська ; Ін-т педагогіки НАПН України. – Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. – С. 362–373.
644. **Рец.: Професійна освіта: педагогіка і психологія** = Kształcenie zawodowe: pedagogika i psychologia : пол.-укр. щорічник, укр.-пол. [журн. Вип.] 13 / за ред. Тадеуша Левовицького, Іоланти Вільш, Івана Зязюна, Неллі Ничкало ; [рецензенти: Тадеуш Левовицький, Іоланта Вільш, Семен Гончаренко, Валентин Рибалка]. – Ченстохова : Вид. Акад. ім. Яна Длугоша у Ченстохові ; К., 2011. – 367 с. – Текст укр. і пол. – Титул. рецензент.
645. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г., Луговий В. І. ... Гончаренко С. У. та ін. ; редкол.: Лук'янова Л. Б., Аніщенко О. В., Помиткін Е. О. та ін.]. – К. ; Ніжин : Лисенко М. М., 2011. – Бібліогр. у кінці ст.
Вип. 3, ч. 1. – 337 с.
Вип. 3, ч. 2. – 264 с.
646. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. / НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Тованянський ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2011. – Бібліогр. у кінці ст.

Вип. 28. – 295 с.

Вип. 29. – 327 с.

647. **Ред.: Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи** : матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф., 24–26 жовт. 2011 р., м. Хмельницький / Хмельниц. нац. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Ін-т проф.-техн. освіти НАПН України, Ін-т педагогіки Ун-ту Казимира Великого в Бидгощі ; [редкол.: Гончаренко С. У., Ничкало Н. Г., Скиба М. Є. та ін.]. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2011. – 405 с. – Бібліогр. в кінці ст.
648. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Планер, 2011. – Бібліогр. в кінці ст.
- Вип. 27. – 577 с. : рис., табл.
- Вип. 28. – 529 с. : рис., табл.

2012

649. **Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення.** – Рівне : Волин. береги, 2012. – 189, [1] с.
650. **Наукові школи в педагогіці** // Становлення і розвиток науково-педагогічних шкіл: проблеми, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Вища пед. шк. Пол. спілки вчителів у Варшаві, Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка ; за ред. Василя Кременя і Тадеуша Левовицького. – Житомир, 2012. – С. 27–43. – Бібліогр. у підрядк. прим.
651. **Педагогічні закони і закономірності** // Педагогічна і психологічна науки в Україні : [зб. наук. пр. : в 5 т.] / НАПН України. – К. : Пед. думка, 2012. – Т. 3 : Загальна середня освіта. – С. 11–20.

652. **Про покликання вченого** // Естетика і етика пед. дії : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – К. ; Полтава, 2012. – Вип. 3. – С. 44–55.
653. **Формування нелінійного (синергетичного) мислення учнів** // Проф.-техн. освіта. – 2012. – № 2. – С. 3–7.
654. **Рец.: Сущенко, Л. О.** Організація науково-дослідної роботи майбутніх педагогів: теорія і практика : монографія / Л. О. Сущенко ; Класич. приват. ун-т ; [рецензенти: С. У. Гончаренко, В. В. Олійник, В. В. Радул]. – Запоріжжя : Класич. приват. ун-т, 2012. – 359 с. – Бібліогр.: с. 310–359 (568 назв). – Титул. рецензент.
655. **Ред.: Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [наук. рада: Кремень В. Г., Луговий В. І. ... Гончаренко С. У. та ін. ; редкол.: Лук'янова Л. Б., Аніщенко О. В., Болтівець С. І. та ін.]. – К. ; Ніжин : Лисенко М. М., 2012. – Бібліогр. у кінці ст.
- Вип. 4. – 288 с.
- Вип. 5. – 306 с.
656. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. Вип. 30/31 / НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2012. – 463 с. – Бібліогр. у кінці ст.
657. **Ред.: Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми** : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського ; [редкол.: І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін.]. – К. ; Вінниця : Планер, 2012. – Бібліогр. в кінці ст.
- Вип. 29. – 523 с. : рис., табл.
- Вип. 30. – 522 с. : рис., табл.
- Вип. 31. – 540 с. : рис., табл.

Вип. 32. – 538 с. : рис., табл.

Вип. 33. – 585 с. : рис., табл.

658. **Ред.: Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції** : зб. матеріалів міжнар. наук. інтернет-конф. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка ; [редкол.: П. С. Атаманчук, В. С. Щирба ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. Івана Огієнка, 2012. – 171 с.

2013

659. **До проблеми становлення педагогічного наукознавства** // Креатив. педагогіка. – 2013. – № 7. – С. 36–42. – Текст укр. та англ.
660. **Наукові школи в педагогіці** // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. ; Ніжин, 2013. – Вип. 6. – С. 7–28. – Бібліогр.: 5 назв.
661. **Рец.: Наукові записки**. Серія: Педагогічні науки. Вип. 120 / Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка ; [рецензенти: Гончаренко С. У., Гриньова М. В. ; редкол.: Радул В. В., Величко С. П. ... Вовкотруб В. П. та ін.]. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 390, [1] с. – Бібліогр. в кінці ст. – Титул. рецензент.
662. **Ред.: Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна** : [зб. наук. пр.] / НАПН України, Від-ня проф. освіти і освіти дорослих, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ; [редкол.: Ничкало Н. Г., Боровік О. М., Гончаренко С. У. та ін.]. – К. : Богданова А. М., 2013. – 455 с.
663. **Ред.: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти** : зб. наук. пр. Вип. 32/33 / НАПН України, Нац. техн. ун-т «ХПІ» ; [редкол.: В. Г. Кремень, Л. Л. Товажнянський ... С. У. Гончаренко та ін.]. – Х. : НТУ «ХПІ», 2013. – 295 с. – Бібліогр. у кінці ст.

С. У. Гончаренко – член редакційної колегії періодичних видань з педагогіки та психології

664. **Неперервна професійна освіта: теорія і практика** : наук.-практ. журн. / засн.: Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України, Благод. фонд ім. Антона Макаренка ; голов. ред. Світлана Сисоєва ; редкол.: Неллі Абашкіна, Георгій Балл ... Семен Гончаренко [та ін.]. – 2001, січ. – . – К. : Міленіум, 2001–2008. – Виходить щокв. – Член редкол. з 2001 р. по 2008 р.
665. **Педагогіка і психологія. Вісник АПН України** : наук.-теорет. та інформ. журн. АПН України / [засн. АПН України] ; редкол.: М. Д. Ярмаченко (голов. ред.), І. Д. Бех ... С. У. Гончаренко [та ін.]. – 1993, верес. – . – К. : Пед. думка, 1993–1997. – Виходить щокв. – Член редкол. з 1993 р. по 1997 р.
666. **Педагогіка і психологія професійної освіти** : наук.-метод. журн. / засн.: Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, Львів. наук.-практ. центр проф.-техн. освіти НАПН України, Нац. ун-т «Львів. політехніка» ; голов. ред. Н. Г. Ничкало ; редкол.: Я. Г. Камінецький, Г. П. Васянович ... С. У. Гончаренко [та ін.]. – 1997, січ. – . – Л. : Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 1997–2013. – Виходить 6 разів на рік. – Член редкол.
667. **Порівняльна професійна педагогіка** : наук. журн. / [засн.: НАПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Хмельниц. нац. ун-т, Центр порівнял. проф. педагогіки ; наук. рада: Кремень В. Г. (голова), Гончаренко С. У., Зязюн І. А. та ін. ; голов. ред. Бідюк Н. М.]. – 2011, берез. – . – К. ; Хмельницький : ХНУ, 2011–2012. – Виходить двічі на рік укр., рос., англ., пол. мовами. – Член наук. ради.
668. **Професійно-технічна освіта** : наук.-метод. журн. / засн.: М-во освіти і науки України, АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; голов. ред. Нелля Ничкало ; редкол.: Віктор Анненков, Георгій Балл ... Семен Гон-

- чаренко [та ін.]. – 1997 – . – К. : Пед. преса, 2005–2010. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол. з 2005 р. по 2010 р.
669. **Рідна школа** : щомісяч. наук.-пед. журн. / М-во освіти України ; голов. ред. Іван Щербатенко ; редкол.: Віктор Андрущенко, Семен Гончаренко, Арсен Зінченко [та ін.]. – 1922, трав. – . – К. : Деміур, 1980–1998. – До жовт. 1991 р. виходив під назвою «Радянська школа». – Член редкол. з жовтня 1980 р. по березень 1998 р.
670. **Світ фізики** : наук.-попул. журн. / засн.: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Львів. фіз.-мат. ліцей, СП «Євросвіт» ; голов. ред. Іван Вакарчук ; редкол.: Ігор Анісімов, Михайло Бродин ... Семен Гончаренко [та ін.]. – 1996 – . – Львів : Євросвіт, 1997–2012. – Виходить 4 рази на рік. – Член редкол.
671. **Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія** : щокв. наук.-практ. журн. / засн.: Нац. техн. ун-т «Харк. політехн. ін-т», Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Укр. інж.-пед. акад. ; редкол.: Романовський О. Г. (голов. ред.), Ігнатюк О. А. (відп. секр.) ... Гончаренко С. У. [та ін.]. – 2000 – . – Х. : Видавн. центр НТУ «ХПІ», 2001–2013. – Виходить щокв. – Член редкол.
672. **Фізика та астрономія в сучасній школі** : наук.-метод. журн. / [засн.: М-во освіти і науки України, НАПН України] ; голов. ред. Володимир Сиротюк ; редкол.: Валерій Биков, Богдан Будний ... Семен Гончаренко [та ін.]. – 1995 – . – К. : Пед. преса, 1996–2013. – Виходить 8 разів на рік. – До лютого 2012 р. виходив під назвою «Фізика та астрономія в школі». – Член редкол. з 1996 р. по березень 2013 р.

РОЗДІЛ III НАУКОВА ШКОЛА ВЧЕНОГО

Наукові школи

Семен Устимович Гончаренко — організатор кількох науково-педагогічних шкіл. Зокрема, на початку 90-х років за замовленням Міжнародного фонду «Відродження» ним було опрацьовано концепцію гуманізації освіти як центральної складової нового педагогічного мислення, яка передбачає перегляд, переоцінку всіх компонентів педагогічного процесу у світлі їхньої людинотворчої функції. Гуманізація освіти розглядається концепцією як повага школи й педагогів до особистості дитини, довіра до неї, прийняття її особистісних цілей, запитів та інтересів, створення максимально сприятливих умов для розкриття й розвитку здібностей і обдарувань дитини, для її самовизначення.

Концепція гуманізації освіти, її теоретичні і методологічні застави, основні напрямки реалізації концепції були детально обговорені і схвалені загальними зборами АПН України і республіканською науково-практичною конференцією. В дослідженні різних аспектів гуманізації освіти взяло участь багато науковців, докторів і кандидатів наук, практичних працівників. Нині науково-педагогічна школа дослідників гуманізації освіти нараховує близько двох десятків докторів педагогічних наук і кількох десятків кандидатів наук.

У процесі діяльності школи виділився як окремий важливий аспект – гуманітаризація освіти, подолання її утилітарно-економічного, технократичного підходу до освіти як системи підготовки кадрів і робочої сили з його нехтуванням людиною і духовними цінностями.

З кінця 80-х років після обґрунтування С. У. Гончаренком концепції формування в учнів чи студентів сучасної природничонаукової картини світу на основі інтеграції знань починається створення науково-педагогічної школи дослідників проблем інтерактивного підходу в освіті.

Під керівництвом С. У. Гончаренка утворилася науково-педагогічна школа фундаменталізації середньої і вищої освіти, поглиблення педагогічних досліджень. За попередніми результатами досліджень захищено 2 докторські і 3 кандидатські дисертації.

Доктори наук

673. **Бендера, І. М.** Теорія і методика організації самостійної роботи майбутніх фахівців з механізації сільського господарства у вищих навчальних закладах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Бендера Іван Миколайович ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. : [б. в.], 2009. – 42 с. – Бібліогр.: с. 31–39 (88 назв).
674. **Брилін, Б. А.** Педагогічні основи музично-творчого розвитку учнів старших класів у сучасних формах дозвілля : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Брилін Борис Андрійович ; [Вінниц. держ. пед. ін-т]. – К. : [б. в.], 1998. – 40 с. – Бібліогр. с. 30–39.
675. **Будний, Б. Є.** Теоретичні основи формування в учнів системи фундаментальних фізичних понять : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання (фізики)» / Будний Богдан Євгенович ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – К. : [б. в.], 1997. – 50, [1] с. – Бібліогр.: с. 46–50 (44 назви).
676. **Вовкотруб, В. П.** Теоретичні та методичні основи реалізації вимог ергономіки навчального фізичного експерименту : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання фізики» / Вовкотруб Віктор Павлович ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : [б. в.], 2007. – 44 с. – Бібліогр.: с. 33–41 (73 назви).
677. **Гуз, К. Ж.** Теоретичні та методичні основи формування цілісності знань про природу учнів загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.]

13.00.09 «Теорія навчання» / Гуз Костянтин Жоржович ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – Х. : [б. в.], 2008. – 40 с. – Бібліогр.: с. 31–37 (83 назви).

678. **Гуревич, Р. С.** Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Гуревич Роман Семенович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1999. – 33 с. – Бібліогр.: с. 26–31 (71 назва).
679. **Дем'янчук, О. Н.** Формування музично-естетичних інтересів учнів загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Дем'янчук Олександр Никанорович ; Ін-т педагогіки АПН України. – К. : [б. в.], 1995. – 37 с. – Бібліогр.: с. 31–35 (59 назв).
680. **Жупанин, С. І.** Педагогічні основи формування в молодших школярів художнього образу природи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Жупанин Степан Ілліч ; Ін-т педагогіки АПН України, [Закарпат. ін-т методики навчання і виховання, підвищ. кваліфікації пед. кадрів]. – К. : [б. в.], 1995. – 46 с. – Бібліогр.: с. 42–44 (63 назви).
681. **Кириченко, В. І.** Теоретичні і методичні основи інформаційно-дидактичного забезпечення навчального процесу із загальної хімії у вищих технічних навчальних закладах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія та методика навчання хімії» / Кириченко Віктор Іванович ; [Хмельниц. нац. ун-т]. – К. : [б. в.], 2010. – 38 с. – Бібліогр.: с. 31–35 (40 назв).
682. **Коваленко, О. Е.** Дидактичні основи професійно-методичної підготовки викладачів спеціальних дисциплін : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Коваленко Олена Едуардівна ; Ін-т

педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1999. – 38 с. – Бібліогр.: с. 31–35 (39 назв).

683. **Козлакова, Г. О.** Теоретичні і методичні основи ступеневої підготовки майбутніх фахівців з комп'ютеризованих систем у технічних університетах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Козлакова Галина Олексіївна ; [Ін-т вищ. освіти АПН України]. – Х. : [б. в.], 2005. – 44 с. – Бібліогр.: с. 35–41 (73 назви).
684. **Козловська, І. М.** Теоретичні та методичні основи інтеграції знань учнів професійно-технічної школи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Козловська Ірина Михайлівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2001. – 41 с. – Бібліогр.: с. 32–39 (76 назв).
685. **Кушнір, В. А.** Теоретико-методологічні основи системного аналізу педагогічного процесу вищої школи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Кушнір Василь Андрійович ; [Ки-ровогр. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка]. – К. : [б. в.], 2003. – 39 с. – Бібліогр.: с. 31–35 (56 назв).
686. **Лук'янова, Л. Б.** Теорія і практика екологічної освіти у професійно-технічних навчальних закладах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Лук'янова Лариса Борисівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : Автореферат, 2006. – 40 с. – Бібліогр.: с. 32–36 (48 назв).
687. **Ляска, Е. І.** Теоретико-методологічне обґрунтування та ефективність педагогічних інновацій вчителів молодших класів : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» ; 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Ляска Еугенія Івона ; [Вища пед. школа (м. Жешув, Польща)], Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [наук. консультанти: Станіслав Палька, Семен Усти-

мович Гончаренко]. – К. : [б. в.], 1995. – 56 с. – Бібліогр.: с. 45–55 (45 назв). – Дисертац. дослідж. у формі монографії.

688. **Малафійк, І. В.** Теорія та методика формування системності знань у старшокласників : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.09 «Теорія навчання» / Малафійк Іван Васильович ; [Рівнен. держ. гуманіт. ун-т]. – К. : [б. в.], 2007. – 39 с. – Бібліогр.: с. 33–36 (42 назви).
689. **Мартінова, Р. Ю.** Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.09 «Теорія навчання» / Мартінова Раїса Юріївна ; [Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського]. – К. : [б. в.], 2007. – 44 с. – Бібліогр.: с. 34–41 (90 назв).
690. **Онищук, Л. А.** Теоретичні і методичні основи гуманізації управління загальноосвітніми навчальними закладами І–ІІ ступенів : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Заг. педагогіка та історія педагогіки» / Онищук Людмила Анатоліївна ; [Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України]. – К. : Автореферат, 2006. – 36, [1] с. – Бібліогр.: с. 31–34 (37 назв).
691. **Островецька, Н. М.** Теоретико-методологічні засади аналізу якості уроку як педагогічної системи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.09 «Теорія навчання» / Островецька Надія Михайлівна ; Ін-т педагогіки АПН України. – К. : [б. в.], 2010. – 40 с. – Бібліогр.: с. 33–37 (51 назва).
692. **Павленко, А. І.** Теоретичні основи методики навчання учнів складанню і розв'язуванню фізичних задач у середній школі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання (фізики)» / Павленко Анатолій Іванович ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : [б. в.], 1997. – 39 с. – Бібліогр.: с. 33–38 (73 назви).
693. **Радул, В. В.** Становлення соціальної зрілості молодого вчителя (теорія та практика) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.09 «Теорія навчання» / Радул Віктор Вікторович ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – К. : [б. в.], 2007. – 44 с. – Бібліогр.: с. 33–36 (42 назви).

пеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Радул Валерій Вікторович ; [Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова]. – К. : [б. в.], 1998. – 36 с. – Бібліогр.: с. 33–35 (27 назв).

694. **Романовський, О. Г.** Теоретичні і методичні основи підготовки інженера у вищому навчальному закладі до майбутньої управлінської діяльності : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Романовський Олександр Георгійович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2001. – 40 с. – Бібліогр.: с. 29–37 (97 назв).
695. **Сікорський, П. І.** Теорія і методика диференційованого навчання в середніх загальноосвітніх і професійних навчальних закладах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Сікорський Петро Іванович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2001. – 39 с. – Бібліогр.: с. 32–37 (65 назв).
696. **Степанюк, А. В.** Методологічні та теоретичні основи формування цілісності знань школярів про живу природу : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Степанюк Алла Василівна ; [Терноп. держ. пед. ун-т ім. В. Гнатюка]. – К. : [б. в.], 1999. – 36 с. – Бібліогр.: с. 30–33 (52 назви).
697. **Стефаненко, П. В.** Теоретичні і методичні засади дистанційного навчання у вищій школі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Стефаненко Павло Вікторович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : Автореферат, 2002. – 37 с. – Бібліогр.: с. 30–34 (49 назв).
698. **Стрельніков, В. Ю.** Теоретичні засади проектування професійно орієнтованої дидактичної системи підготовки бакалаврів економіки : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти»

/ Стрельніков Віктор Юрійович ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – К. : [б. в.], 2007. – 42 с. – Бібліогр.: с. 31–38 (92 назви).

699. **Тарасенко, Г. С.** Формування естетико-екологічної культури вчителя : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» / Тарасенко Галина Сергіївна ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – К. : [б. в.], 1996. – 46, [1] с. – Бібліогр.: с. 41–46 (46 назв).
700. **Тархан, Л. З.** Теоретичні і методичні основи формування дидактичної компетентності майбутніх інженерів-педагогів : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Тархан Ленуза Запаївна ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. : [б. в.], 2008. – 40 с. – Бібліогр.: с. 31–38 (69 назв).
701. **Філіпчук, Г. Г.** Українська етнокультура в змісті національної загальної та педагогічної освіти : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» ; 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Філіпчук Георгій Георгійович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1996. – 50 с. – Бібліогр.: с. 46–49 (38 назв).
702. **Ягупов, В. В.** Загальнодидактичні основи навчання військовослужбовців строкової служби Збройних сил України : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Ягупов Василь Васильович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2002. – 34 с. – Бібліогр.: с. 26–32 (71 назва).
703. **Яковишин, П. А.** Теоретичні і методичні основи навчання студентів методів аналізу і синтезу механізмів і машин : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Яковишин Петро Андрійович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2001. – 41 с. – Бібліогр.: с. 32–38 (60 назв).

Кандидати наук

704. **Аверьянов, Г. Б.** Методика изучения теории относительности с использованием физического эксперимента : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Аверьянов Георгий Борисович ; [Кировоград. ин-т с.-х. машиностроения]. – Кировоград : [б. и.], 1986. – 16 с. – Библиогр.: с. 15–16 (7 назв.).
705. **Борис, М. М.** Методика использования графиков в курсе физики средней школы (на примере механики) : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Борис Михаил Михайлович ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1980. – 19 с. – Библиогр.: с. 19 (6 назв.).
706. **Василенко, И. В.** Взаимодействие школы и социальной среды микрорайона в воспитательной работе с учащимися : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Василенко Ирина Валентиновна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1989. – 22 с. – Библиогр.: с. 20–22 (14 назв.).
707. **Василів, В. І.** Система дидактичних пізнавальних завдань для організації самостійної роботи учнів на уроках загальнотехнічних дисциплін : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Васи́лів Володимир Іларі́йович ; [Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України]. – К. : [б. в.], 1994. – 24 с. – Бібліогр.: с. 22–23 (10 назв.).
708. **Вознюк, С. Е.** Комплексная реализация функций обучения и структура обобщенных способов решения задач по физике в средней школе : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Вознюк Святослав Ефимович ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1990. – 25 с. – Библиогр.: с. 24–25 (8 назв.).
709. **Гель, А. Н.** Формирование у студентов обобщенного приема вывода физических формул : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Гель Алла Николаевна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1984. – 21 с. – Библиогр.: с. 20–21 (15 назв.).
710. **Гладунський, В. Н.** Методичні основи вивчення курсу логіки в середніх загальноосвітніх, спеціалізованих та професійних навчальних закладах : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія та методика навчання (спец. дисциплін)» / Гладунський Василь Назарович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1998. – 20 с. – Бібліогр.: с. 19 (6 назв.).
711. **Голобородько, Г. П.** Формування поняття здорового способу життя в учнів основної школи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Голобородько Ганна Петрівна ; Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х. : [б. в.], 1997. – 17 с. – Бібліогр.: с. 16 (5 назв.).
712. **Гуз, К. Ж.** Інтегрований курс з природознавства в 5–6 класах середньої загальноосвітньої школи : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Гуз Костянтин Жоржович ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – Луганськ : [б. в.], 1997. – 23 с. – Бібліогр.: с. 21–22 (23 назви).
713. **Джулик, О. І.** Формування системи знань про фізичні основи теплоенергетики в учнів професійно-технічних закладів освіти : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» / Джулик Ольга Іванівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1997. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16–17 (8 назв.).
714. **Дробчак, З. Д.** Физические парадоксы как средство повышения интереса учащихся к изучению физики : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Ме-

тодика преподавания физики» / Дробчак Зиновий Дмитриевич ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1982. – 23 с. – Библиогр.: с. 22–23 (3 назв.).

715. **Дудка, В. В.** Формування у студентів умінь застосовувати комп'ютерні редактори в майбутній професійній діяльності : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» / Дудка Віктор Васильович ; [Ин-т педагогіки АПН України]. – К. : [б. в.], 1996. – 22 с. – Библиогр.: с. 20–21 (10 назв.).
716. **Дудка, О. М.** Развитие мышления учащихся 7-х классов в процессе пропедевтического изучения основ информатики : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Дудка Ольга Михайловна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики Украины. – К. : [б. и.], 1992. – 20 с. – Библиогр.: с. 19–20 (8 назв.).
717. **Емчик, Л. Ф.** Прогностическое обоснование содержания обучения физике для медицинских вузов : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Емчик Любовь Федоровна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР ; [науч. рук.: Гершунский Б. С., Гончаренко С. У.]. – К. : [б. и.], 1986. – 23 с. – Библиогр.: с. 22–23 (11 назв.).
718. **Єгоренков, А. І.** Методика вивчення молекулярної біофізики дезоксирибонуклеїнової кислоти в медичному вузі з використанням нових інформаційних технологій : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика навчання (спец. дисциплін)» / Єгоренков Анатолій Іванович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1997. – 23 с. – Библиогр.: с. 20–21 (16 назв.).
719. **Жидецький, Ю. Ц.** Інтеграція знань учнів про властивості матеріалів у професійних навчально-виховних закладах поліграфічного профілю : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Жидецький Юрій Цезарійович ; Ін-т педагогіки і психології

проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1995. – 24 с. – Библиогр.: с. 22–23 (8 назв.).

720. **Завацкая, Л. Н.** Развитие содержания и методов преподавания предметов естественно-математического цикла в средних ПТУ : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Завацкая Людмила Николаевна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1989. – 23 с. – Библиогр.: с. 23 (4 назв.).
721. **Ібрагімов, Т. Ш.** Дидактичні основи модульно-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Ібрагімов Таїр Шукрійович ; АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К. : [б. в.], 2009. – 20, [1] с. – Библиогр.: с. 15–19 (38 назв.).
722. **Кадемія, М. Ю.** Формування професійних знань учнів профтехучилищ засобами мережних комунікацій : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія та методика проф. освіти» / Кадемія Майя Юхимівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2004. – 20 с. – Библиогр.: с. 16–18 (37 назв.).
723. **Кисільова, В. П.** Формування творчої особистості учня профільного ліцею у процесі навчання : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія та методика проф. освіти» / Кисільова Валентина Петрівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : Наук. світ, 2001. – 22 с. – Библиогр.: с. 18–20 (16 назв.).
724. **Кміт, Я. М.** Дидактичні особливості інтеграції знань і вмінь з природничих дисциплін у процесі підготовки студентів-іноземців до навчання у вищій медичній школі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Кміт Ярослав Михайлович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1995. – 23 с. – Библиогр.: с. 18–22 (31 назв.).

725. **Ковалев, И. З.** Учение о симметрии в курсе физики средней школы : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Ковалев Иван Захарович ; [Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР]. – К. : [б. и.], 1976. – 23 с. – Библиогр.: с. 22–23 (10 назв.). – Дис. написана на укр. языке.
726. **Козловська, І. М.** Інтеграція знань про властивості речовини та будівельних матеріалів учнів професійно-технічних училищ : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія і історія педагогіки» / Козловська Ірина Михайлівна ; Н.-д. ін-т педагогіки АПН України. – К. : [б. в.], 1993. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21–22 (14 назв.).
727. **Копельчак, М. П.** Структурування спеціальних знань і вмінь з обслуговування автоматизованого обладнання учнів вищого професійного училища машинобудівного профілю : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Копельчак Михайло Павлович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1998. – 16 с. – Бібліогр.: с. 14 (8 назв.).
728. **Костюк, В. С.** Патриотическое воспитание учащихся в процессе обучения физике в средней общеобразовательной школе (на основе использования исторического и краеведческого материалов) : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Костюк Василий Степанович ; Науч.-исслед. ин-т педагогики Укр. ССР. – К. : [б. и.], 1987. – 24 с. – Библиогр.: с. 24 (5 назв.).
729. **Левинская, М. Г.** Формирование сведений об элементарных частицах и их свойствах в курсе физики средней школы : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.731 «Методика преподавания физики» / М. Г. Левинская ; [Науч.-исслед. ин-т педагогики Укр. ССР]. – К. : [б. и.], 1972. – 16 с. – Библиогр.: с. 15–16 (8 назв.). – Дис. выполнена на укр. языке.

730. **Лучкив, И. М.** Изучение молекулярного строения вещества с учетом современных научных представлений (6 и 9 классы) : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.731 «Методика преподавания физики» / И. М. Лучкив ; [Науч.-исслед. ин-т педагогики Укр. ССР]. – К. : [б. и.], 1970. – 36 с. – Библиогр.: с. 35–36 (9 назв.).
731. **Макаренко, К. С.** Формування в учнів елементів дедуктивного методу міркування в процесі пояснення явищ природи на основі фізичних теорій : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика викладання фізики» / Макаренко Катерина Степанівна ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – К. : [б. в.], 1994. – 24 с. – Бібліогр.: с. 23–24 (5 назв.).
732. **Маланюк, П. М.** Повышение эффективности самостоятельной работы учащихся при изучении физики на основании использования компьютерной техники : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания (физики)» / Маланюк Петр Миронович ; [Науч.-исслед. ин-т педагогики Укр. ССР]. – К. : [б. и.], 1991. – 24 с. – Библиогр.: с. 22–24 (17 назв.).
733. **Мамрич, С. М.** Ступенева підготовка фахівців у навчально-науково-виробничих комплексах (на прикладі радіотехнічних спеціальностей) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Мамрич Степан Миколайович ; [Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України]. – К. : Наук. світ, 2001. – 20 с. – Бібліогр.: с. 17–18 (9 назв.).
734. **Манді, Т. Т.** Удосконалення змісту і методів навчання фізики у загальноосвітній школі Чехословаччини : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Теорія і методика навчання (фізики)» / Манді Тигомір Тигомирович ; [Ін-т педагогіки АПН України]. – К. : [б. в.], 1997. – 22 с. – Бібліогр.: с. 21 (4 назви).

735. **Мисечко, Е. Н.** Развитие знаний учащихся о гравитации в средней школе : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Мисечко Евгений Николаевич ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1978. – 24 с. – Библиогр.: с. 23–24 (10 назв.).
736. **Москаленко, Н. В.** Управління процесом формування якостей знань учнів гуманітарної гімназії : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Історія та теорія педагогіки» / Москаленко Наталя Вітіславна ; Ін-т педагогіки АПН України. – К. : [б. в.], 1995. – 24 с. – Бібліогр.: с. 22–23 (8 назв.).
737. **Пастернак, Н. В.** Формування системи методологічних знань школярів при навчанні фізики : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика викладання фізики» / Пастернак Наталя Василівна ; Укр. держ. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : [б. в.], 1995. – 24 с. – Бібліогр.: с. 22–23 (12 назв.).
738. **Пискун, О. М.** Дидактичні засади художньо-конструкторської підготовки майбутнього вчителя трудового навчання : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Пискун Оксана Миколаївна ; Черніг. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : РВВ ЧДПУ ім. Т. Г. Шевченка, 2009. – 20 с. – Бібліогр.: с. 16–18 (19 назв.).
739. **Підласий, А. І.** Педагогічні умови створення та застосування діагностичних експертних систем : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Підласий Андрій Іванович ; [Черкас. інж.-технол. ін-т]. – К. : [б. в.], 1995. – 25 с. – Бібліогр.: с. 24 (10 назв.).
740. **Ринков, А. Ю.** Узагальнення й систематизація знань учнів з алгебри в системі підготовки до навчання у середніх професійних навчальних закладах : автореф. дис. на здоб. наук.

ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка»; 13.00.02 «Методика навчання (математика)» / Ринков Анатолій Юхимович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [наук. кер.: Гончаренко С. У, Паюл М. В.]. – К. : [б. в.], 1995. – 22 с. – Бібліогр.: с. 20–21 (7 назв.).

741. **Руденко, О. С.** Методика обучения основам теории относительности в средней школе (онтодидактический аспект) : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Руденко Олег Степанович ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1986. – 24 с. – Библиогр.: с. 23–24 (8 назв.).
742. **Саган, С. А.** Научно-педагогическое основание профессиональной модели будущего рабочего по наладке и обслуживанию гибких производственных систем : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Саган Степан Андреевич ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1991. – 16 с. – Библиогр.: с. 15–16 (10 назв.).
743. **Сгадова, В. В.** Организационно-педагогические основы эффективного функционирования кабинетной системы обучения в средней общеобразовательной школе : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Сгадова Валентина Васильевна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1982. – 24 с. – Библиогр.: с. 23–24 (5 назв.).
744. **Сікорський, П. І.** Організація диференційованого навчання в сільській школі : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теорія та історія педагогіки» / Сікорський Петро Іванович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 1995. – 23 с. – Бібліогр.: с. 21 (5 назв.).
745. **Собко, Я. М.** Інтегрування знань учнів з фізичної електроніки у ПТУ радіотехнічного профілю : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педа-

гогіка» / Собко Ярослав Максимович ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [наук. кер.: Гончаренко Семен Устимович, Козловська Ірина Михайлівна]. – К. : [б. в.], 1996. – 23 с. – Бібліогр.: с. 21–22 (9 назв).

746. **Стрелковська, О. Е.** Профільювання математичної підготовки учнів професійно-технічних училищ (на матеріалі електрорадіотехнічних професій) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» / Стрелковська Олена Едуардівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України ; [наук. кер.: Дубинчук Олена Степанівна, Гончаренко Семен Устимович]. – К. : [б. в.], 1997. – 18 с. – Бібліогр.: с. 16–17 (8 назв).
747. **Сяська, В. Н.** Методика вивчення інженерної графіки у вищих технічних навчальних закладах водогосподарчого профілю : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Теорія і методика проф. освіти» / Сяська Валентина Никифорівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : [б. в.], 2006. – 24 с. – Бібліогр.: 18–21 (22 назви).
748. **Таченко, Н. М.** Исследование дидактической эффективности обучения учащихся обобщенным способам решения физических задач : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Таченко Николай Минович ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1983. – 21 с. – Библиогр.: с. 20–21 (9 назв.).
749. **Тыщук, В. И.** Совершенствование методики и техники школьного учебного эксперимента по ядерной физике : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Тыщук Виталий Иванович ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1985. – 23 с. – Библиогр.: с. 22–23 (8 назв.).
750. **Уманец, А. В.** Использование новой информационной технологии обучения для развития умственной деятельности учащихся шестых классов : автореф. дис. на соиск. учен. сте-

пени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Уманец Антонина Васильевна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики Украины. – К. : [б. и.], 1992. – 16 с. – Библиогр.: с. 15–16 (7 назв.).

751. **Филипчук, Г. Г.** Развитие национальных школ в условиях многонационального региона : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Филипчук Георгий Георгиевич ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1991. – 24 с. – Библиогр.: с. 24 (7 назв.).
752. **Фролова, Т. М.** Структурирование учебного материала и знаний учащихся по физике как средство повышения эффективности обучения (на материале подготовительных отделений технических вузов) : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Фролова Татьяна Михайловна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1984. – 22 с. – Библиогр.: с. 22 (5 назв.).
753. **Хаимзон, И. И.** Изучение элементов автоматики, телемеханики и микропроцессорной техники во внеурочной работе по физике : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Хаимзон Игорь Изевич ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР. – К. : [б. и.], 1990. – 23 с. – Библиогр.: с. 22–23 (5 назв.).
754. **Хромова, Л. Д.** Преемственные связи в обучении физике в неполной средней школе и СПТУ, готовящем трактористов-машинистов широкого профиля : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 «Методика преподавания физики» / Хромова Лилия Дмитриевна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики Укр. ССР. – К. : [б. и.], 1987. – 16 с. – Библиогр.: с. 16 (6 назв.).
755. **Чернишова, Є. Р.** Підготовка вчителя до формування в учнів основ знань про здоров'я та безпеку життєдіяльності людини : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук :

[спец.] 13.00.04 «Теорія та методика проф. освіти» / Чернишова Євгенія Родіонівна ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К. : Автореферат, 2004. – 19 с. – Бібліогр.: с. 16 (9 назв).

756. **Чернявская, З. В.** Самостоятельная работа учащихся по формированию естественнонаучных понятий с использованием компьютера : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Чернявская Зинаида Витальевна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики Украины. – К. : [б. и.], 1991. – 16 с. – Библиогр.: с. 16 (5 назв.).

757. **Швед, М. С.** Розвиток екологічного мислення студентів університету в процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 «Проф. педагогіка» / Швед Марія Степанівна ; [Львів. держ. ун-т ім. І. Франка]. – К. : [б. в.], 1997. – 24, [1] с. – Бібліогр.: с. 22–24 (22 назви).

758. **Яковец, Н. И.** Формирование научного мировоззрения учащихся средних профтехучилищ при обучении математике и физике : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 «Теория и история педагогики» / Яковец Наталия Ивановна ; Науч.-исслед. ин-т педагогики УССР ; [науч. рук.: Дубинчук Е. С., Гончаренко С. У.]. – К. : [б. и.], 1985. – 24 с. – Библиогр.: с. 24 (3 назв.).

Фотоальбом

*Випускники Панчівської середньої школи Кіровоградської області (1948 р.).
С. У. Гончаренко – в першому ряду (другий зліва)*

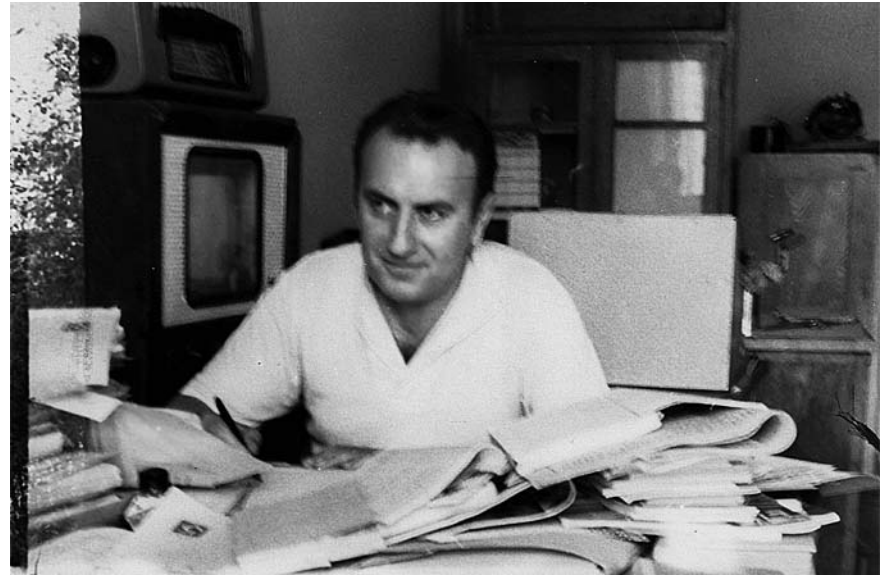

С. У. Гончаренко – студент Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна, з дружиною Галиною Василівною (1952 р.)

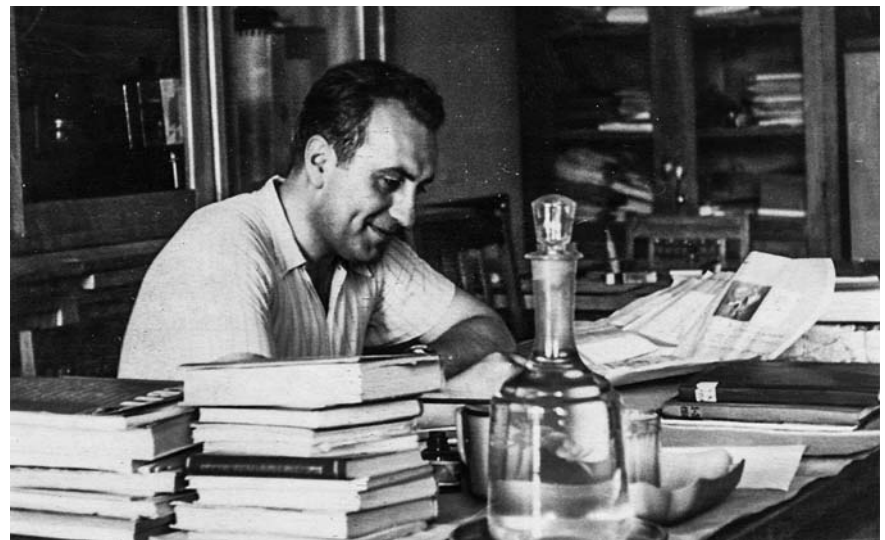

*С. У. Гончаренко – учитель фізики та математики середньої школи
с. Тишківка Кіровоградської області (1954 р.)*

158

*Науково-дослідний інститут педагогіки УРСР.
С. У. Гончаренко у робочому кабінеті (1959 р.).*

С. У. Гончаренко у робочому кабінеті (1959 р.).

159

На демонстрації. Справа наліво: С. У. Гончаренко, П. М. Воловик

160

С. У. Гончаренко (праворуч) на першотравневій демонстрації (1959 р.)

Із співробітниками Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР

161

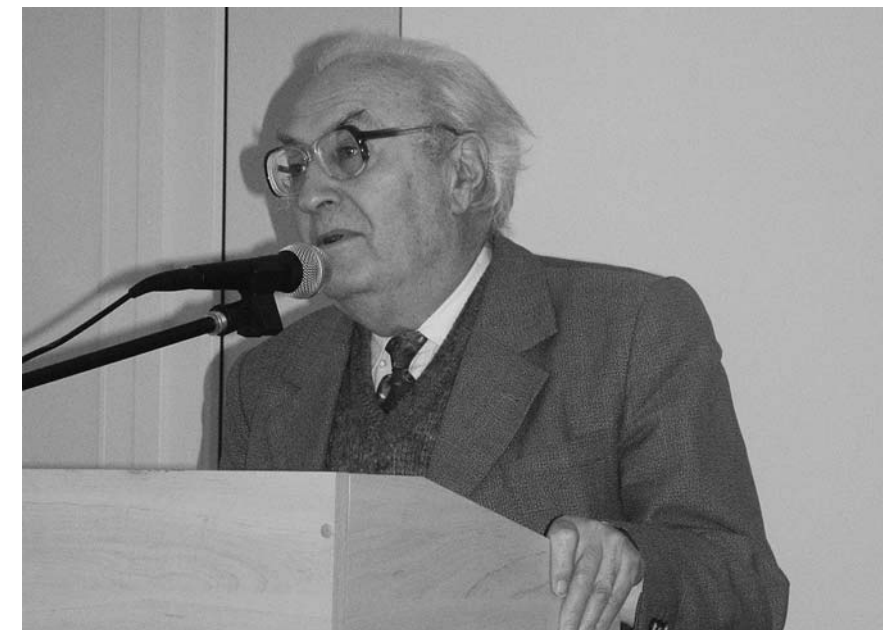
С. У. Гончаренко – почесний професор Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, святкування 70-ї річниці заснування факультету (2000 р.)

С. У. Гончаренко зі своїм учнем, д-ром пед. наук Б. Є. Будним

*Колектив фізико-математичного факультету Кіровоградського державного педагогічного університету ім. Володимира Винниченка під час святкування 70-ї річниці заснування факультету (2000 р.).
С. У. Гончаренко – у першому ряду (четвертий ліворуч)*

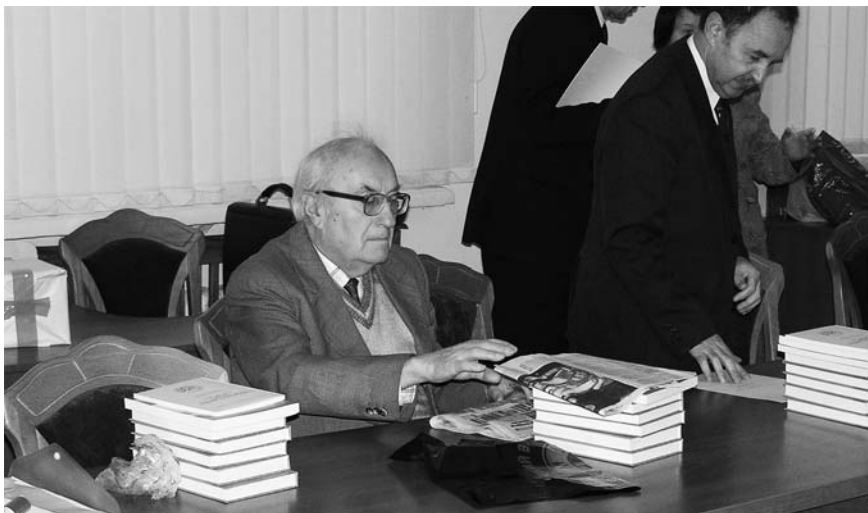
С. У. Гончаренко виступає на засіданні спеціалізованої вченої ради (2005 р.)

*Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій
в освіті АПН України (2007 р.).
У першому ряду зліва направо: член-кореспондент АПН України
Г. Д. Нестеренко, почесний академік АПН України Н. М. Буринська,
академіки АПН України М. І. Жалдак та С. У. Гончаренко*

*Відділення загальної середньої освіти НАПН України (2010 р.).
У першому ряду зліва направо: академіки НАПН України Л. І. Мацько,
Н. М. Бібік, С. У. Гончаренко, О. Я. Савченко*

На зборах Відділення загальної середньої освіти НАПН України

С. У. Гончаренко і член-кореспондент НАПН України Ю. І. Мальований

*Колектив відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (2008 р.).
С. У. Гончаренко – у другому ряду (в центрі)*

С. У. Гончаренко і д-р пед. наук, професор, директор Інституту професійно-технічної освіти В. О. Радкевич (2008 р.)

С. У. Гончаренко і канд. пед. наук Н. В. Смоляна (2008 р.)

Колектив відділу андрагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (2009 р.)

*Після прибуття на Міжнародну конференцію в Алушті (2010 р.)
Зліва направо: д-р психол. наук, професор В. В. Рибалка, співробітник
кафедри НТУ «ХПІ» Т. Арабаджі, науковий співробітник Президії НАПН
України Л. І. Ткаченко, академік НАПН України С. У. Гончаренко,*

*Реєстрація на Міжнародній науково-практичній конференції
«Педагогіка вищої школи XXI століття та формування національної
гуманітарно-технічної еліти» (2010 р., м. Алушта)*

168

2010 р.

С. У. Гончаренко виступає на засіданні спеціалізованої вченої ради (2010 р.)

169

*На VI Міжнародній науково-практичній конференції «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» (24–26 жовтня 2011 р., м. Хмельницький).
С. У. Гончаренко і канд. техн. наук, завідувач кафедри Хмельницького національного університету І. Є. Каньковський*

*На VI Міжнародній науково-практичній конференції «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи» (24–26 жовтня 2011 р., м. Хмельницький).
Зліва направо: д-р пед. наук Л. А. Онищук, академік НАПН України С. У. Гончаренко, канд. пед. наук А. І. Лук'яненко*

*Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.
Справа наліво: д-р пед. наук, професор, завідувач відділу андрагогіки Л. Б. Лук'янова, С. У. Гончаренко (2012 р.)*

2012 р.

Іменний покажчик

- Абашкіна Н. В. **497, 511, 530, 550, 553, 555, 573, 609, 619, 664** (ред.)
 Аверьянов Г. Б. **704**
 Авраменко О. В. **92, 629**
 Айвазова Л. М. **90** (упоряд.)
 Алексюк А. **477, 493, 515, 533** (ред.)
 Алексеєва С. І. **92, 629**
 Алексеєнко Т. Ф. **462, 483**
 Альбін К. В. **167**
 Андрущак Г. **14** (упоряд.)
 Андрущенко В. **669** (ред.)
 Анісімов І. **670** (ред.)
 Аніщенко О. В. **645, 655** (ред.)
 Анненков В. **668** (ред.)
 Антоненко М. І. **251, 257, 267** (ред.)
 Артемова Л. В. **202, 226, 462, 483**
 Арцишевський Р. **346**
 Атаманчук П. С. **418, 474, 568, 658** (ред.)
- Бабенко О. К. **429** (перс.)
 Баєва Т. Ф. **36** (упоряд.)
 Байбаков Н. К. **222** (ред.)
 Бакута С. А. **15** (упоряд.)
 Балл Г. О. **419, 477, 493, 497, 515, 533, 553, 555, 573, 609, 619, 635, 664, 668** (ред.)
 Бандура О. М. **156** (ред.)
 Бар'яхтар В. Г. **27** (ред.)
 Батищев В. І. **223** (ред.)
 Батгышев С. Я. **262**
 Бєвз В. Г. **558, 578**
 Бєвз Г. П. **257, 267, 272, 276, 291** (ред.); **558, 578**
 Бєднарський Г. **419** (ред.)
 Бєзгін І. Д. **27** (ред.)
 Бєляєв А. М. **202** (ред.)
 Бєляєва А. П. **279** (офіц. опонент)
- Бємер Ф. В. **430** (перс.)
 Бєндєра І. М. **88, 102** (перс.); **673**
 Бєрезівська Л. Д. **62, 69, 643**
 Бєрезняк Є. С. **226**
 Бєршеда Є. Р. **27** (ред.)
 Бєх І. Д. **17, 369, 462, 483, 665** (ред.)
 Бєиков В. Ю. **459, 476, 492, 552, 569, 608, 672** (ред.)
 Бєібік Н. М. **38, 65, 66, 572** (ред.)
 Бєідюк Н. М. **667** (ред.)
 Бєілейчук Я. **86**
 Бєілий М. С. **143, 150, 155, 165, 175, 181, 184, 190, 195, 198, 206, 212, 220, 224, 237** (ред.); **167**
 Бєілокінь С. **14** (упоряд.)
 Бєілоцерківець І. П. **101** (ред.)
 Бєілошапка В. **61**
 Бєінько І. Ф. **398, 475** (ред.)
 Бєлагонравов А. А. **222** (ред.)
 Бєовсунівський Л. Й. **294**
 Бєовтрук А. Г. **252**
 Бєолгов В. В. **91**
 Бєолтівець С. І. **618, 634, 655** (ред.)
 Бєолюбаш Я. Я. **237, 272, 276, 291** (ред.)
 Бєондар А. Д. **121**
 Бєондар В. І. **17, 369** (ред.); **606** (рецензент)
 Бєондарчук О. О. **398, 475** (ред.)
 Бєонєцький Г. **210**
 Бєорис М. М. **705**
 Бєорисов М. **194**
 Бєоровік О. М. **75** (упоряд.); **662** (ред.)
 Бєрилін Б. А. **674**
 Бєродин М. **670** (ред.)
 Бєугайов О. І. (Бугаєв А. І.) **3, 9, 189, 204, 214, 240; 16, 28** (перс.); **38, 143, 150, 155, 175, 181, 184, 190, 195, 198, 206, 212, 220, 224, 251, 267, 386, 418, 474** (ред.)
- Будний Б. Є. **256, 266, 675; 672** (ред.)
 Бузько В. Л. **84**
 Букач М. М. **514, 532, 570** (ред.)
 Булавко В. **25**
 Бургін М. С. **282, 284**
 Бурда М. І. **9; 38, 65, 66, 572** (ред.); **74, 81, 88, 94, 99, 100, 106, 108** (відп. за вип.)
 Бутенко В. Г. **7** (відп. за вип.)
 Бушок Г. Ф. **279** (офіц. опонент)
 Бык І. С. **243** (ред.)
 Быховский Б. Е. **222** (ред.)
- Вакарчук І. **670** (ред.)
 Василенко І. В. **706**
 Василів В. І. **707**
 Васянович Г. П. **473** (рецензент); **511, 530, 550, 666** (ред.)
 Вашуленко М. С. **17, 344** (ред.); **31, 37** (упоряд.); **417** (рец.)
 Ващенко Л. **360**
 Величко С. П. **84, 386, 459, 476, 492, 499, 513, 531, 552, 569, 608, 661** (ред.)
 Верлань А. Ф. **418, 474** (ред.)
 Віденко Є. І. **92, 629**
 Вільш І. **399, 419, 460, 496, 517, 535, 548, 549, 561, 567, 604, 616, 627, 633, 644** (ред.)
 Вінниченко І. А. **156** (ред.)
 Вовкотруб В. П. **476, 513, 531, 661** (ред.); **676**
 Вознюк С. Ю. (Вознюк С. Е.) **256, 266, 708**
 Войтко В. І. (Войтко В. І.) **223, 226** (ред.)
 Волков В. **365**
 Воловик П. М. (Воловик П. Н.) **128, 131, 153, 154, 160, 177, 218, 227, 233, 245, 264, 274, 280, 281, 305; 607, 617** (рецензент)
- Володько В. М. **324**
 Волчанський О. В. **499** (ред.)
 Воротин А. Е. **202**
- Геєць В. М. **86** (ред.)
 Гель А. М. **709**
 Гершунський Б. С. **717** (наук. кер.)
 Гірник А. М. **398, 514, 532, 570** (ред.)
 Главак Т. В. **262** (ред.)
 Гладунський В. Н. **710**
 Голобородько Г. П. **711**
 Головки М. **63, 85**
 Голушак М. О. **557**
 Греков Л. А. **223** (упоряд.)
 Гречко Л. Г. **162**
 Гриньова М. В. **661** (рецензент)
 Гриценко О. **14** (упоряд.)
 Гуз К. Ж. **343, 417, 677, 712**
 Гулак-Артемовський П. П. **434** (перс.)
 Гуменюк Г. В. **106**
 Гуревич Р. С. **10, 73, 346, 384, 678; 518** (ред.)
 Гуржій А. М. **100, 106, 108, 518** (відп. за вип.)
- Де-Метц Г. Г. **438** (перс.)
 Дем'янчук О. Н. **679**
 Джулик О. І. **713**
 Дзєверін О. Г. (Дзєверин А. Г.) **202** (ред.); **261**
 Довбищенко В. І. **100** (упоряд.)
 Дорогунцов С. **518** (ред.)
 Дробчак З. Д. **229, 377, 714**
 Дряпіка В. І. **459** (ред.)
 Дубинчук О. С. (Дубинчук Е. С.) **185; 208, 298, 303** (ред.); **746, 758** (наук. кер.)
 Дубінка М. М. **510** (упоряд.)

Дудка В. В. **715**
Дудка О. М. **716**
Думачев А. П. **262**

Ємчик Л. Ф. див. Ємчик Л. Ф.

Євтух М. Б. **106**
Єгоренков А. І. (Єгоренков А. І.)
334, 338, 408, 446, 468, 718
Ємчик Л. Ф. **385, 490, 717**

Жерносек І. П. **383**
Жидецький Ю. Ц. **512, 719**
Жупанин С. І. **680**

Завацкая Л. М. **720**
Зайченко І. В. **87**
Зайчук В. О. **298, 303** (ред.)
Зінченко А. Л. **669** (ред.)
Золотарьова Е. **82**
Зосимович І. Д. **15** (упоряд.)
Зубченко Н. Е.
Зязюн І. А. **58, 70, 342, 399, 419,**
460, 480, 496, 500, 517, 519, 529,
535, 538, 548, 549, 556, 561, 567,
577, 603, 604, 611, 616, 622, 627,
633, 637, 644, 648, 657, 667
(ред.); **402, 403, 624**

Ібрагімов Т. Ш. **88, 102** (перс.);
721
Івакін Г. Ю. **67**
Ігнатюк О. А. **671** (ред.)
Ільченко В. Р. **343, 417; 345** (ред.)

Йеркс Р. **448** (перс.)

Кадацкий Е. М. **243, 262** (ред.)
Кадемія М. Ю. **59** (перс.); **722**
Калениченко Н. П. **11, 296** (ред.)
Калмикова Л. О. **36** (упоряд.)
Кальницький М. Б. **67**

Камінецький Я. Г. **666** (ред.)
Каньковський І. С. **60, 96; 498,**
536 (ред.)
Кириченко В. І. **94** (перс.); **560,**
681
Кисільова В. П. **723**
Кицай М. О. **176, 200, 232**
Ківа Д. С. **86** (ред.)
Кміт Я. М. **362, 385, 490, 724**
Княжевич Д. М. **449** (перс.)
Кобилянський Ю. Ю. **450** (перс.)
Кобринський Й. М. **451** (перс.)
Ковалев І. З. **725**
Коваленко О. Е. **682**
Коваль Н. **360**
Козлакова Г. О. **683**
Козловська І. М. **46, 52, 77, 366,**
397, 684, 726; 745 (наук. кер.)
Копачов І. П. **261**
Копельчак М. П. **727**
Копиленко Н. **33**
Корженевич Є. В. **127, 151, 176,**
196, 200, 232
Корнєєв В. П. **47, 66**
Коршак Є. В. **165, 386** (ред.); **191,**
200, 201, 232, 263, 313, 365, 374,
388, 502
Коршак Н. М. **201, 263**
Костюк В. С. **728**
Костюк Г. Г. **15** (упоряд.)
Костюкевич Д. Я. **214**
Коцур В. П. **36** (ред.)
Краснодемська З. **6**
Кремень В. Г. **479, 495, 516, 518,**
534, 554, 572, 574, 581, 582,
584–589, 592–599, 610, 618, 620,
634, 636, 645, 646, 650, 655, 656,
663, 667 (ред.)
Кристочук Т. Є. **617**
Кузик Б. **61**
Кузнецов Ю. **25** (фотогр.)
Кушнір В. А. **55** (перс.); **470, 487,**

526, 545, 563, 566, 590, 591, 685
Кушнір Г. **487, 545, 563, 566, 590**

Лаврівський І. В. **452** (перс.)
Лах Х. **378**
Левінська М. Г. (Левинская М. Г.)
174, 729
Лєвовицький Т. **399, 419, 460,**
496, 517, 535, 548, 549, 561, 567,
604, 616, 627, 633, 644, 650
(ред.)
Легкий М. П. **292** (ред.)
Лещенко М. П. **607** (рецензент)
Литвин А. **77**
Личковський Е. І. **490** (ред.)
Лікарчук І. **518** (упоряд.)
Луговий В. І. **74, 81, 88, 94, 99,**
100, 106, 108 (відп. за вип.); **618,**
634, 645, 655 (ред.)
Лук'янова Л. Б. **68** (перс.); **551,**
686; 618, 634, 645, 655 (ред.)
Лучицький Р. М. **557**
Лучкив І. М. **730**
Ляска Е. І. **687**
Ляшенко О. І. **45, 55** (упоряд.); **59,**
64, 68 (відп. за вип.); **106, 110,**
260, 335; 386 (ред.)

Мавло Д. П. **274**
Мадзігон В. М. **11, 65, 66, 572**
(ред.)
Макаренко К. С. **731**
Макаровська І. А.
(Макаровская И. А.) **145, 146,**
160
Маланюк П. М. **294, 732**
Малафік І. В. **74** (перс.); **688**
Мальований Ю. І. **49, 110, 289,**
302, 304, 310–312, 322, 332, 335,
337, 339, 341, 344, 346, 359, 363,
382, 389, 435; 367 (ред.)
Мамрич С. М. **733**

Манді Т. Т. **734**
Манько В. **571** (ред.)
Мартинова Р. Ю. **74** (перс.); **689**
Мартинюк М. Т. **209**
Марченко Т. А. **208** (ред.)
Марченко Ю. **29** (упоряд.)
Мацько Л. І. **344** (ред.)
Мацюк В. **12**
Мелещенко Л. М. **111**
Миргородський Б. Ю. **164**
Мисечко Є. М. **238, 370, 387, 391,**
411, 735
Мізерницький Б. М. **121**
Мітюрьов В. К. **3** (ред.)
Мойся Е. Г. **274**
Моляко В. О. **606** (рецензент)
Морозюк С. С. **417** (рецензент)
Москаленко Н. В. **736**
Мурашко М. І. **454** (перс.)

Недашковский В. П. **258** (ред.)
Нижникевич В. В. **557**
Ничкало Н. Г. **56, 243, 402, 403,**
439, 461, 624; 58, 70, 262, 399,
460, 480, 496, 500, 517–519, 529,
535, 536, 538, 548, 549, 556, 561,
567, 575, 577, 603, 604, 607, 611,
616, 621, 622, 627, 633, 637, 644,
647, 648, 657, 662, 666, 668 (ред.);
75 (упоряд.); **473** (рецензент)
Ніколюк Л. І. **90, 101** (упоряд.)
Новосельський В. Ф. **295**

Олійник В. В. **654** (рецензент)
Олійник П. М. **482**
Омельченко Ю. А. **217**
Онищук Л. А. **690**
Оржехівська В. М. **295**
Орлянський О. Ю. **631**
Острроверхова Н. М. **94** (перс.); **691**
Отич О. М. **603** (рецензент)
Павленко А. І. **340, 358, 368, 502,**

692

Павленко Ю. В. 67
Падун Н. 518 (упоряд.)
Палька С. 687 (наук. консультант)
Панок В. Г. 258 (ред.)
Пастернак Н. В. 378, 380, 737
Пащенко В. О. 211 (худож.)
Паюл М. В. 740 (наук. кер.)
Петренко В. Л. 461
Пеева С. П. 90 (упоряд.)
Пискун О. М. 738
Підласий А. І. 739
Побірченко Н. А. 498, 575,
621 (ред.)
Покусова О. С. 111
Полонська Т. К. 31, 37, 45, 55, 59,
64, 68 (упоряд.)
Помиткін Е. О. 618, 634, 645 (ред.)
Пономаренко Л. О. 41, 90 (упо-
ряд.); 101 (відп. за вип.)
Поясок Т. Б. 606
Прокопенко І. Ф. 342 (ред.)
Прохоров А. М. 222 (ред.)

Радкевич В. О. 607 (ред.)
Радковська О. 378
Радул В. В. 510 (упоряд.); 654 (ре-
цензент); 661 (ред.); 693
Рачек І. М. (Рачек И. М.) 145, 146
Регейло І. Ю. 100 (упоряд.)
Рибалка В. В. 90 (перс.); 498, 536
(ред.); 549, 567, 604, 616, 633,
644 (рецензент)
Ринков А. Ю. 740
Рогатинець Ю. К. 455 (перс.)
Рогова П. І. 90, 101 (ред.)
Розенберг М. Й. (Розенберг М. И.)
2, 4, 125, 134, 142, 161, 162, 168,
186, 192, 222; 3, 16, 28, 85, 456
(перс.); 117 (наук. кер.); 120,
145, 146, 160 (ред.)
Романовський О. Г. 407, 479, 495,

516, 534, 554, 671 (ред.); 694
Руденко О. С. 219, 221, 236, 741
Румянцева Д. І. 185

Савицький О. М. 457 (перс.)
Савченко О. Я. 59, 64, 68 (відп. за
вип.); 335; 367, 572 (ред.)
Саган С. А. 742
Самойленко А. И. 4
Самсонова А. В. 5
Самсонова Г. В. 246
Сгадова В. В. 743
Сенкевич Л. А. 222
Сергеев О. В. 16 (наук. кер.); 418,
474 (ред.)
Сиротюк В. 672 (ред.)
Сисоєва С. О. 407, 477, 493, 515,
533, 553, 573, 609, 619, 635, 664
(ред.); 529 (рецензент); 605,
606, 617
Сичевська З. В. 4, 118, 122, 126,
127, 136, 140, 145, 146, 214, 252,
271
Сігаєва Л. 83; 635 (ред.)
Сікорський П. І. 695, 744
Скиба М. Є. 647 (ред.)
Собакар С. І. 417
Собко Я. М. 361, 576, 745
Соф'янц Е. М. 367 (ред.)
Стельмах Н. А. 90 (упоряд.)
Степанюк А. В. 696
Стефаненко П. В. 55 (перс.); 697
Стрелковська О. Е. 746
Стрельников В. Ю. 74 (перс.); 537,
698
Сульженко Є. М. 3
Сухомлинський В. О. 261
Сущенко Л. О. 654
Сущенко Т. 403
Сычевская З. В. див. Сичевська З. В.
Сяська В. Н. 68 (перс.); 747
Талалуєва Н. О. 50, 185

Тарасенко Г. С. 115, 346, 699
Тархан Л. З. 81, 102 (перс.); 612,
700
Таченко Н. М. 748
Тверезовська Н. 571 (ред.)
Телемко О. 29 (упоряд.)
Тесленко І. Ф. 251 (ред.)
Тищук В. І. 242 (упоряд.); 265,
749
Ткаченко Л. 83; 90 (перс.)
Товажнянський Л. Л. 479, 495,
516, 534, 554, 574, 610, 620, 636,
646, 656, 663 (ред.)
Тронько П. Т. 86 (ред.)
Турган Т. 403
Тхоржевський Д. А. 279 (офіц. опо-
нент)
Тыщук В. И. див. Тищук В. І.

Уманец А. В. 750
Усенко В. В. 243

Федорченко В. К. 482
Філіпчук Г. Г. (Филипчук Г. Г.) 605
(рецензент); 701, 751
Фролова Т. М. 290, 330, 752

Хаїмзон І. І. (Хаимзон И. И.) 293,
753
Хитилова М. 180
Хлопик Р. 377
Хомич Л. О. 603 (рецензент)
Храмов Ю. О. 57, 67 (ред.)
Хромова Л. Д. 185, 754

Чернишова Є. Р. 59 (перс.); 755
Чернікова Л. Г. 367 (рецензент)
Чепелев В. І. 261
Чернявская З. В. 756
Чижик В. В. 271

Шарий А. М. 631

Швед М. С. 757
Швецов К. І. 121 (ред.)
Шестоपालюк О. В. 607 (ред.)
Шишловський А. А. 162 (ред.)
Школа О. В. 16, 28
Штома Л. Н. 58, 70 (упоряд.); 529,
603 (упоряд.)

Щербатенко І. С. 669 (ред.)
Щирба В. С. 568, 658 (ред.)

Ягупов В. В. 55 (перс.); 473, 702
Якимович Т. 52
Яковець Н. І. (Яковец Н. И.) 529
(рецензент); 758
Яковишин П. А. 393, 400, 410,
412, 416, 703
Ярмаченко М. Д. 7, 17, 39, 261,
287, 297, 369, 643; 11, 33, 65, 66,
292, 296, 422-434, 437, 438,
440-445, 447-452, 454-458, 665
(ред.)

Attila G. 354 (пер.)
Attila S. 353 (пер.)

Balan R. G. 352 (пер.)

Gábor S. 353 (пер.)
Grinceşin I. N. 404 (пер.)

Kopsztein M. 632
Krawczyk A. 376 (пер.)

Sereda I. 376 (пер.)
Szeligiewicz-Urban D. 632
Szlosek F. 632

Алфавітний покажчик назв праць С. У. Гончаренка

Автоматизована навчаюча система	422	Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України (1993–2003 рр.)	529 (рец.)
Автономія	423	Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.)	603 (рец.)
Автономія вищого навчального закладу	424	Біфуркація в середній школі ..	431
Авторська школа креативності	559	Будова і властивості речовини	199
Академічна година	425	В лабіринті суперечностей ..	406
Академічний рік	426	В отриманні повноцінних знань всі діти рівні	355
Академічні свободи	427	Великий довідник школяра з тестовими завданнями	558, 578
Академія педагогічних наук України (п'ятиріччя становлення і розвитку)	369 (ред.)	Взаємозв'язок вивчення фізики з виробничим навчанням ..	142
Актуальні проблеми методики фізики	625	Взаємозв'язок викладання фізики з виробничим навчанням ..	134
Аналіз фізичних парадоксів як засіб розвитку мислення учнів	229	Вивчення елементарних частинок та їх властивостей у курсі фізики середньої школи	174 (ред.)
Астрономія в школі	428	Вивчення фізики в школах Воеводини (СФРЮ)	235
Атомная и ядерная физика ...	274	Викладання теорії відносності в середній школі	221
Бабенко Олександр Калістратович	429	Виконано всі дослідницькі завдання	331
Багаторівневе структурування і методичні особливості його застосування в навчанні фізики	330		
Бемер Федір Васильович ..	430		
Берегти і примножувати славні традиції української педагогіки	389		

Використання матеріалів XXII з'їзду партії при вивченні фізики	135	Головне у вихованні – ідеал особистості, здатної приймати рішення	359
Використання нових приладів для проведення робіт практикуму з ядерної фізики	265	Головне – якість освіти	541
Випромінювання й спектри ..	192	Гострота зору	432
Вироблення, передавання й використання електричної енергії	192	Гострота слуху	433
Від педагогічної драми – до нової філософії освіти	300	Готуємось до фізичних олімпіад	313
Від редактора	522	Гулак-Артемівський Петро Петрович	434
Відділення дидактики, методики та інформаційних технологій в освіті	356, 357	Гуманізація і гуманітаризація освіти	407, 435
Внутренняя энергия. Теплота и работа	146	Гуманізація освіти	581
Внутрішня енергія. Теплота і робота	145	Гуманізація освіти – виховання творчої особистості	523
Вопросы проблемного обучения на страницах польского методического журнала «Fizika w szkole» ..	149	Гуманізація освіти – запорука виховання творчої та духовно багатой особистості	524
Вступ	136	Гуманізація освіти як основний критерій розробки засобів реалізації сучасних технологій навчання	436, 465
Вступне слово головного редактора	503	Гуманізація – пріоритет творчого начала в освіті	542
Выездное заседание отдела методики физики НИИП УССР	137	Гуманізація як морально-педагогічний принцип педагогіки	485
Генезис та сучасний рівень наукових уявлень про фізичну задачу в методиці навчання фізики	358	Гуманітаризація загальної освіти	332
Геометрична оптика	192	Гуманітаризація загальної середньої освіти	322
Гідро- і аеростатика	160	Гуманітаризація загальної середньої освіти: проект концепції	304
		Гуманітаризація змісту природничо-наукової освіти учнів шкіл	408

Гуманітаризація освіти як першооснова розбудови освітньої системи України ...	308	Диференційоване навчання у закладах профтехосвіти	298 (ред.)
Дальтонізм	437	До методики викладання теорії відносності	236
Де-Метц Георгій Георгійович	438	До проблеми становлення педагогічного наукознавства	659
Демократизація освіти	582	Довкілля – 1. Запитую довілля ...	417 (ред.)
Державний стандарт змісту шкільної освіти (дидактична концепція) ...	390	Довкілля 5	343 (ред.)
Державний стандарт початкової ланки освіти. Природознавство	360	Дослідження наукове	584
Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика	461	Доступність	440
Дидактика професійної школи	511, 530, 550 (ред.)	Екологічна освіта у професійно-технічних навчальних закладах: теоретичний і практичний аспекти	551 (ред.)
Дидактическая компетентность инженера-педагога: теоретические и методические аспекты	612 (ред.)	Експеримент психолого-педагогічний	585
Дидактична концепція змісту освіти	466, 467	Експериментальний педагогічний майданчик	441
Дидактичні аспекти освіти дорослих	613	Електричний струм у металах: демонстраційні досліди ...	377
Дидактичні основи побудови інтегрованих курсів за структурою «загальноосвітній спеціальний предмет» у ПТУ .	361	Електромагнітні коливання ...	192
Дидактичні функції підручника	583	Електромагнітні хвилі	192
Дисертаційні дослідження з педагогіки: діапазон наукових пошуків і проблеми якості ...	439	Елементарна електротехніка	191
Дитина має право на «Довкілля»	409	Естетичне виховання учнів у процесі вивчення фізики ...	177

Етичний кодекс ученого ...	642	державного педагогічного університету. Серія педагогічна ...	418, 474, 568 (ред.)
Європейська Асоціація керівників середніх шкіл ...	442	Зв'язок викладання фізики в середній школі з виробничим навчанням	116, 120
Європейська Асоціація учителів	443	Зв'язок викладання фізики з виробничим навчанням ...	117
Європейська мережа освіти учителів	444	Зв'язок викладання фізики з проведенням практикумів з машинознавства [у середній школі]	119
Єдність раціонального та емоційно-почуттєвого в освітньо-виховних системах	342 (ред.)	Зв'язок викладання фізики з трудовим навчанням учнів у восьмирічній школі	140
З досвіду роботи вчителів фізики	132 (ред.)	Зв'язок фізики з життям, з трудовим і виробничим навчанням учнів	139 (ред.)
За збереження єдності освітнього простору України	333	Здоровий глузд	445
За розвиване на фізическому мислене на учениците	170	Зміст загальної освіти і її гуманітаризація	402
Загальні принципи стандартизації освіти	378	Зміст освіти	363
Загальнотеоретичні аспекти інтеграції природничо-наукових і медичних знань студентів ...	362	Зміст освіти в радянській школі	261
Задачі по фізиці с неполными данными	123	Зміст освіти і якість знань ...	226
Задачі для фізичних олімпіад	151, 196	Зміст підготовки викладачів-аграрників освіти у вищих навчальних закладах країн Європейського Союзу	614
Закони і закономірності навчання	586	Змістовна логіко-психологічна структура процесу креативного аналізу і синтезу навчальних механізмів	410
Збірник задач і запитань з фізики	501	Знання фізики допомагає в труде	124
Збірник задач республіканських фізичних олімпіад ...	176, 200, 232	Значення гуманітаризації природничо-наукової компоненти	
Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського			

у підвищенні рівня духовності
освіти учнів середніх шкіл ... **446**

Идейная закалка рабочей
смены ..... **243; 250** (ред.)

Из опыта преподавания
физики в школах
Украинской ССР **125**

Использование Большой
советской энциклопедии
в преподавании
физики ..... **222** (рец.)

Использование принципа
системности для создания
проблемных ситуаций при
изучении биофизики в
медицинском вузе **334**

Использовать на уроках
материалы январского Пленума
ЦК КПСС **128**

І все-таки гуманітаризація! .. **323**

І насамперед – прикладна
наука **486**

...І насамперед – прикладна
наука **481**

Індивідуалізація процесу
навчання **447**

Інтерація аграрної освіти
України у європейський
простір: підготовка
викладачів-аграрників **626**

Інтеграція наукових знань
і проблема змісту освіти ... **309**

Інтеграція природничо-наукових
та етичних знань – фактор
підвищення рівня духовності
освіти **468**

Інтегроване навчання.
За і проти **310**

Інформаційно-дидактична
система першого модуля курсу
загальної хімії
як генералізуючий фактор
ефективного навчання **560**

Йоркс Роберт **448**

Книга для читання з фізики :
6 кл. **259**

Книжка для читання з фізики :
6 кл. **225**

Книжка для читання з фізики :
Електромагнітні явища :
8 кл. **278**

Книжка для читання з фізики.
Теплові явища : 7 кл. **253**

Княжевич
Дмитро Максимович **449**

Кобилянський
Юліан Юліанович **450**

Кобринський
Йосафат Миколайович **451**

Колебания и волны **274**

Комплексний підхід к
воспитанию учащихся ... **223** (ред.)

Комп'ютеризований
вимірювальний комплекс .. **294**

Комуністичне виховання учнів
у процесі вивчення фізики .. **177**

Комуністичне виховання
учнів у процесі викладання
фізики **168**

Конкурсні задачі з фізики ... **141,**
144, 147, 152, 157, 159, 166, 216

Конкурсные задачи
по физике **148**

Контрольні роботи з фізики.
10–11 класи **370**

Контрольні роботи з фізики.
7–9 класи **387**

Контрольні роботи з фізики.
7–11 класи **411**

Контрольні роботи з фізики
для 8–10 класів **238**

Контрольні роботи [з фізики]
для 7–11 класів **391**

Конфліктологічна експертиза:
теорія і методика ... **398, 475** (ред.)

Концептуальні основи
державного стандарту
загальної середньої освіти .. **335**

Концепція загальної середньої
освіти і всебічний розвиток
особистості **275**

Концепція позакласної
виховної роботи
загальноосвітньої школи .. **295**

Концепція середньої
загальноосвітньої національної
школи України : проект **287**

Концепція середньої
загальноосвітньої школи
України **297**

Концепція середньої
загальноосвітньої школи
Української РСР : проект **643**

Концепція системно-
методологічного підходу
до розуміння педагогічного
процесу **487**

Концепція стандарту освітньої
галузі «Природознавство» ... **336**

Криволінійний рух.
Рух по колу **142**

Критерії оцінювання якості
педагогічних досліджень ... **379**

Культурологія і проблеми
інтегрованого навчання
учнів **392**

Лаврівський
Іван Васильович **452**

Логіко-психологічні стадії аналізу
навчально-творчих технічних
завдань **412**

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної
конференції «Стандарти
загальної середньої освіти.
Проблеми, пошуки,
перспективи» ..... **344** (ред.)

Матеріали XXIV з'їзду КПРС
і XXIV з'їзду КП України
на уроках фізики **179**

Медична біофізика .. **385** (ред.)

Медична і біологічна
фізика ..... **490** (ред.)

Метод **587**

Методи аналізу та синтезу
механізмів і машин .. **400** (ред.)

Методи досліджень
в педагогіці **588**

Методика вивчення
попередніх відомостей
з теорії відносності **219**

Методика викладання
математики і фізики ... **251, 257,**
267, 272, 276, 291 (ред.)

Методика викладання фізики : посіб. для студ. фіз.-мат. ф-тів пед. ін-тів	167	у восьмирічній школі	160
Методика викладання фізики : республік. наук.-метод. зб. ...	143, 150, 155, 165, 175, 181, 184, 190, 195, 198, 206, 212, 215, 220, 224, 237 (ред.)	Методика розв'язування задач з фізики	168
Методика і результати масового вивчення якості знань і вмінь учнів з фізики у 1974–1977 рр.	214	Методика розв'язування задач з фізики : навч. посіб. для фіз.-мат. ф-тів пед. ін-тів	201
Методика навчального предмета	589	Методика як наука ...	401, 413, 453, 469, 482
Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі ..	482; 491 (ред.)	Методические рекомендации к совершенствованию изического демонстрационного ксперимента по ядерной физике в средней школе	242 (ред.)
Методика навчання учнів середньої школи розв'язуванню і складанню фізичних задач (теоретичні основи) ..	368 (ред.)	Методические рекомендации по совершенствованию учебно-воспитательного процесса в школах	213 (ред.)
Методика навчання фізики в середній школі. Загальні питання. Механіка	142, 168	Методические рекомендации по формированию социальной активности учащихся в свете основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы	258 (ред.)
Методика навчання фізики в середній школі. Коливання і хвилі. Оптика. Теорія відносності. Фізика атомного ядра	192	Методические указания по экспериментальной проверке нового учебного пособия по физике для 9-х классов школ работающей молодежи	161
Методика навчання фізики в середній школі. Механіка ...	244	Методичні особливості викладання фізики на сучасному етапі	386 (ред.)
Методика навчання фізики в середній школі. Молекулярна фізика	273	Методологические и теоретические основы формирования у учащихся средней школы естественнонаучной картины мира	279
Методика навчання фізики в середній школі. Молекулярна фізика. Основи електродинаміки ...	186	Методологічний рівень	

практичних завдань педагогіки	582	Механічні коливання і хвилі ...	142
Методологічні засади побудови педагогічної теорії ...	561, 562	Механічні хвилі. Звук	192
Методологічні знання як виявлення фундаменталізації професійної підготовки вчителя	563	Молекулярна фізика і теплота	145
Методологічні і теоретичні проблеми формування в учнів природничо-наукової картини світу	283	Молекулярная физика и теплота	146
Методологічні основи процесу навчання	482	Молекулярная физика. Тепловые явления	274
Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес	590	Мурашко Микола Іванович ..	454
Методологічні особливості наукових поглядів на педагогічний процес: від репродуктивної педагогіки до педагогіки творчо-креативної	591	Навчально-виховна робота у восьмирічній школі	121
Методологічні принципи формування змісту загальної середньої освіти	364	Навчання фізики у VIII–X класах за вдосконаленими підручниками	246
Методологічні проблеми побудови технічного наукового знання у змісті загальнотехнічних дисциплін	393	Навчання шестиліток: досягнення й проблеми	239
Методологічні характеристики педагогічних досліджень ...	301	Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР за 50 років	156 (ред.)
Методологія	592	Народна освіта і педагогічна наука в Українській РСР у десятій п'ятирічці	226; 230 (ред.)
Методологія як важливий складник наукового дослідження в педагогіці	470	Наука і навчальний предмет	525, 543, 564
Механіка	274	Наука й навчальний предмет	544
Механічні коливання	192	Наукові записки. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота (Нац. ун-т «Кієво-Моги́л. акад.»)	514, 532, 570 (ред.)
		Наукові записки. Серія: Педагогічні науки (Кіровоград. держ. пед. ун-т ім. Володимира Винниченка) ..	459, 476, 492, 513, 531, 552, 569, 608 (ред.); 661 (рец.)

Наукові школи	660	суспільства, дальшого розвитку науки і техніки ...	270
Наукові школи в педагогіці ..	650	Організація науково-дослідної роботи майбутніх педагогів: теорія і практика	654 (рец.)
Науково-технічний прогрес і вдосконалення змісту середньої освіти в процесі здійснення реформи школи	255	Ориентация молодежи на рабочие профессии 208 (ред.)	
Научно-исследовательский институт педагогики Украинской ССР (1926–1976)	202; 207 (ред.)	Організація науково-дослідної роботи майбутніх педагогів: теорія і практика	654 (рец.)
Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи	402	Освіта	594
Неперервна професійна освіта: теорія і практика	664 (ред.)	Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи ..	618, 634, 645, 655 (ред.)
Нечутні звуки – трударі	269	Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу	605 (рец.)
Нові болгарські підручники з фізики	194	Освітній стандарт української школи	337
О политехническом образовании в современных условиях	171	Освітнянські обрії: реалії та перспективи	571 (ред.)
О работе секции физики на Всеукраинском съезде учителей	126	Основи методологічних знань вчителя	545
Об изучении физики в IX классе	247	Основи молекулярно-кінетичної теорії будови речовини	145
Объект, предмет і завдання педагогічної науки	593	Основи програм восьмирічної школи і принципи роботи за ними. Фізика	121
Ознакомлення учнів з матеріалами XXV з'їзду КППС під час вивчення фізики	204	Основные понятия і закони фізики	260
Олімпіади з фізики. Завдання. Відповіді	579	Основи молекулярно-кінетической теории строения вещества	146
Оновлення змісту освіти в умовах революційної перебудови радянського		Особливості вивчення фізики в школах працюючої молоді ..	142

Патріотичне виховання у процесі вивчення фізики	153	Педагогічні дослідження	314, 580, 623
Педагогіка	595	Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення	649
Педагогіка : навч. посіб. для студ. пед. спец. вищ. навч. закл. / В. В. Ягупов ...	473 (рец.)	Педагогічні закони і закономірності	651
Педагогіка : підруч. для студ. пед. ін-тів та ун-тів	261	Передмова [до зб. ст. «З досвіду роботи вчителів фізики»]	129
Педагогіка і психологія. Вісник АПН України	665 (ред.)	Підвищення кваліфікації учителів. Методична робота ...	127
Педагогіка і психологія професійної освіти ...	666 (ред.)	Підвищення якості навчально-виховного процесу – найважливіше, неминуще завдання радянської школи ..	248
Педагогічна і психологічна науки в Україні. Т. 2. Дидактика, методика, інформаційні технології	752 (ред.)	Піднести науковий рівень викладання фізики	154
Педагогічна майстерність академіка Івана Зязюна	662 (ред.)	Підносити науковий та ідейно-політичний рівень викладання фізики	189
Педагогічна наука	596	По страницам журнала «Fizyka w Szkole» за 1968 г. (Польская Народная Республика)	163
Педагогічна наука – перебудові школи ...	292 (ред.)	Побудова педагогічної науки	546
Педагогічна сутність гуманітаризації шкільної освіти	311	Порівняльна професійна педагогіка	667 (ред.)
Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти	617 (рец.)	Початкові відомості з механіки	160
Педагогічний процес з погляду «філософії XXI ст.»	526	Початкові відомості про будову речовини	160
Педагогічний процес: теорія і практика	477, 493, 515, 533, 553, 573, 609, 619, 635 (ред.)	Преподавание физики в школах Югославии	249
Педагогічний словник для молодих батьків ..	462, 483; 478, 494 (ред.)	Принцип фундаменталізації освіти	504, 505
		Принципи гуманізації освіти	414

Про вивчення загальноосвітніх предметів в середніх профтехучилищах у 1972–1973 навчальному році	185 (ред.)	процесу: методологічний аспект	547
Про викладання фізики у школі в 1959/60 навчальному році ...	118	Про якість професійної освіти	565
Про використання ЕОМ при вивченні фізики [в середній школі]	271	Проблема виявлення, формування і розвитку здібностей учнів у процесі навчання	284
Про концепцію національної школи Української РСР	288	Проблеми вдосконалення методів навчання і виховання учнів та студентів	285 (ред.)
Про критерії оцінювання педагогічних досліджень	488, 506	Проблеми гуманітаризації змісту шкільної освіти ...	394, 415, 507
Про покликання вченого ...	652	Проблеми індивідуалізації процесу навчання	324
Про поліпшення викладання фізики у школах Української РСР	133	Проблеми інтеграції та диференціації у професійній освіті	395
Про принципів положення концепції національної середньої загальноосвітньої школи	289	Проблеми підвищення теоретичного рівня освіти ...	380
Про розв'язування задач з основ електродинаміки	197	Проблеми розвитку мислення і творчої уяви студентів у процесі самостійного розв'язування навчальних технічно-творчих завдань	416
Про удосконалення методів викладання фізики в середній школі	122	Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти	479, 495, 516, 534, 554, 574, 610, 620, 636, 646, 656, 663 (ред.)
Про формування наукової новизни в дисертаціях	527	Проблемное изучение междисциплинарной темы «Расшифровка генетических текстов» в медицинском вузе с использованием НИТ	338
Про фундаментальні і прикладні педагогічні дослідження	627	Програми для середньої загальноосвітньої школи	345 (ред.)
Про фундаментальні і прикладні педагогічні дослідження, або «Не споруджують освіту на піску»	628		
Про цілісність педагогічного			

Программе созидания – высококвалифицированные рабочие кадры ...	262; 268 (ред.)	Робота і потужність. Поняття енергії	160
Проект нового содержания обучения физике в Чехословацкой девятилетней школе	180	Рогатинець Юрій Козьмич ..	455
Проектування процесу професійного навчання у закладах профтехосвіти ...	624	Розвиток квантових уявлень про природу електромагнітного випромінювання	266
Професійна освіта	403	Розвиток методики як науки	471
Професійна освіта: педагогіка і психологія ...	399, 419, 460, 496, 517, 535 (ред.); 549, 567, 604, 616, 633, 644 (рец.)	Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні (X – початок XX ст.) ...	296 (ред.)
Професійне навчання на виробництві ...	497, 555 (ред.)	Розвиток уявлень про природу світлового випромінювання в курсі фізики середньої школи	256
Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи ...	498, 536, 575, 621, 647 (ред.)	Розв'язування задач з виробничим змістом в курсі фізики середньої школи ...	130
Професійно-технічна освіта	668 (ред.)	Розв'язування задач з фізики	263
Профтехосвіта України: XX століття	518 (ред.)	Розв'язування навчальних задач з фізики	502
Психодіагностика в школі ..	597	Розенберг Марк Йосипович ...	456
Психологія та педагогіка	606 (рец.)	Роль освіти для економічного, соціального та культурного розвитку	499 (ред.)
П'ятдесят років творчих пошуків	205	Савицький Омелян Михайлович	457
Регіональний і шкільний компоненти змісту загальної середньої освіти: здобутки, проблеми, перспективи	367 (рец.)	Світ фізики	670 (ред.)
Рідна школа	669 (ред.)	Світлові кванти. Дії світла ..	192
Робота і енергія	168	Світлові хвилі	192
		Світогляд	598
		Світоглядна культура фахівця	599
		Світоглядні функції загальної	

середньої освіти	312	Сучасні проблеми методики фізики	630
Світочі науки	211 (упоряд.)	Схаменіться, реформатори, не доруйновуйте систему освіти, яка славилась на весь світ	381
Связь преподавания физики с трудом учащихся ...	252 (ред.)	Теоретико-методологічні аспекти інтеграції знань учнів професійно-технічної школи (дидактичні основи) ...	397 (ред.)
Середня освіта – кожному громадянинуві	217	Теоретичні засади проектування професійно-орієнтованої дидактичної системи (підготовка бакалаврів економіки)	537 (ред.)
Системно-синергетичне розуміння педагогічного процесу як основа гуманітаризації навчання фізики й математики	472	Теоретичні основи дидактичної інтеграції у професійній середній школі	366
Соціально-педагогічні проблеми розбудови української школи	302	Теоретичні основи інтеграції діяльності учнів з розв'язування і складання навчальних фізичних задач у середній школі	340
Соціолого-педагогічний словник	510 (упоряд.)	Теоретичні та методичні основи інтегративних курсів у професійно-технічній освіті	576 (ред.)
Спогади С. У. Гончаренка – випускника факультету 1952 року, академіка НАПН України, доктора педагогічних наук, професора	629	Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах	384 (ред.)
Стан викладання та шляхи поліпшення навчально-виховної роботи з фізики у 1961/62 навчальному році	127	Теоретичні та методичні основи ступеневої професійної освіти фахівців поліграфічного профілю	512 (ред.)
Стандарт – загальноосвітній школі	339	Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія	671 (ред.)
Стандарт шкільної фізичної освіти	365		
Статика	168		
Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми ..	480, 500, 519, 538, 556, 577, 611, 622, 637, 648, 657 (ред.)		

У тісному зв'язку з практикою	131	загальноосвіт. шк. ...	218, 227, 233, 245, 264, 280
Удосконалення методів викладання	122	Фізика : учеб. пособие для 10 кл. вечер. (смен.) сред. шк. и самообразования	281
Удосконалення навчально-виховного процесу в професійних закладах сільськогосподарського профілю	303 (ред.)	Фізика. 9 : проб. учеб. для 9 кл. сред. общеобразоват. шк., гимназий и кл. гуманитар. профиля	371
Узагальнення знань з електродинаміки на основі структурних моделей теорії ..	290	Фізика. 10 : проб. учеб. пособие для лицеев и кл. естеств.-науч. профиля	325
Украинская ССР	240	Фізика. 10 : проб. учеб. пособие для шк. III ступени, гимназий и кл. гуманитар. профиля	315
Український педагогічний енциклопедичний словник ...	638	Фізика. 11 : проб. учеб. пособие для шк. III ступени, гимназий и лицеев гуманитар. профиля	316, 372
Український педагогічний словник	346	Фізика и астрономия ..	243, 262
Українській фізичній олімпіаді 40 років	489	Фізика	558, 578
Умови задач XLVII Всеукраїнської олімпіади з фізики, Чернігів, 2010 р.	631	Фізика : Всеукр. олімпіади: завдання та їх розв'язування	347
Учням про цифрову електроніку	293	Фізика : 10 кл.	234
Фізика : задачник-практикум	274; 277 (ред.)	Фізика : довідк. матеріали для абітурієнтів	326
Фізика : [пособие для учащихся вечер. (смен.) и заоч. школ УССР]	162	Фізика : зб. тест. завдань для абітурієнтів	557 (ред.)
Фізика : учеб. для 11 кл. сред. общеобразоват. шк.	539	Фізика : методи розв'язування задач	317, 327
Фізика : учеб. для старших кл. общеобразоват. учреждений и сред. спец. учеб. заведений ...	305	Фізика : олімпіадні задачі	373, 388
Фізика : учеб. пособие для 9 кл. вечер. (смен.) сред.		Фізика : підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк.	520
		Фізика : підруч. для 10 кл. серед. загальноосвіт. шк. ...	463

Фізика : підруч. для 11 кл. серед. загальноосвіт. шк. . . . **464, 484, 521**

Фізика : робочий зошит учня : [10 кл.] **348**

Фізика : проб. навч. посіб. для 11 кл. ліцеїв і гімназій природн.-наук. профілю **319**

Фізика : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і кл. гуманіт. профілю : 10 кл. . . . **306, 328, 374**

Фізика атмосфери **228, 254**

Фізика в школі **458**

Фізика. 9 : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. з поглибл. вивч. фізики та спеціаліз. шк. **540**

Фізика. 9 : проб. підруч. для 9 кл. серед. загальноосвіт. шк., гімназій та кл. гуманіт. профілю **349, 420**

Фізика. 10 : проб. навч. посіб. для ліцеїв та кл. природн.-наук. профілю **320**

Фізика для допитливих. Механіка **169, 182**

Фізика для допитливих. Молекулярна фізика **187**

Фізика для допитливих. Термодинаміка **209**

Фізика і розвиток наукового мислення учнів **172**

Фізика. Механіка : робочий зошит учня : [9 кл.] **350**

Фізика. 11 : проб. навч. посіб. для шк. III ступеня, гімназій і кл. гуманіт. профілю **318, 375**

Фізика. Основні закони і формули **299, 307, 321, 329**

Фізика та астрономія в школі . . . . . **672** (ред.)

Філософія педагогічної майстерності . . . . . **607** (рец.)

Формування діалектико-матеріалістичного світогляду на уроках фізики **138**

Формування комуністичного світогляду школярів **261**

Формування марксистсько-ленінського світогляду у процесі виховання та навчання підростаючих поколінь **241**

Формування наукового світогляду у процесі вивчення фізики **177**

Формування наукового світогляду учнів під час вивчення фізики **286**

Формування нелінійного (синергетичного) мислення учнів **653**

Формування особистості в навчально-виховному процесі . . . . . **231** (ред.)

Формування поняття про поле тяжіння **158**

Формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції . . . . . **658** (ред.)

Фундаменталізація освіти – вимога постіндустріального суспільства **615**

Фундаменталізація освіти як дидактичний принцип **600**

Фундаменталізація професійної освіти **548, 624**

Фундаменталізація професійної освіти як дидактичний принцип **601**

Фундаментальність знань учителя як новий виклик розвитку суспільства **566**

Фундаментальність професійної освіти – потреба часу **508, 528**

Фундаментальність чи вузький професіоналізм освіти **509**

Хай стане школа «теплою доміvkою» для учня **396**

Цікаве дослідження польських методистів фізики **210**

Цілісність педагогічної системи і процесу: методологічний аспект **602**

Школі потрібен такий посібник . . . . . **383** (рец.)

Школі – сучасний фізичний експеримент . . . . . **164** (рец.)

Що таке державний загальноосвітній стандарт **341, 382**

Юбилейные «Педагогические чтения» на Украине **173**

Fizica : manual de probă pentru clasa a 9-a a școlilor cu limba de predare română din Ucraina **404**

Fizica : manual de probă pentru clasa școlilor cu limba de predare română din Ucraina **351**

Fizica : manual de probă pentru clasa școlilor cu limba de predare română din Ucraina **352**

Fizika : kísérleti tankönyv a középiskolák és humán gimnáziumok számára. 10. osztály **353**

Fizika. 9 : kísérleti tankönyv a középiskolák és humán gimnáziumok 9. osztálya számára **405**

Fizika. 11 : kísérleti tankönyv a középiskolák 11. osztály, valamint a gimnáziumok és líceumok számára **354**

Fizyka : podręcznik probny dla klasy 9 szkół Ukrainy z polskim językiem nauczania **421**

Fizyka : podręcznik probny dla szkół Ukrainy z polskim językiem nauczania : [11 kl.] **376**

Spójność procesu kształcenia i wychowania: aspekt metodologiczny **632**

Zadania z fizyki **178, 183, 188, 193, 203**

Список скорочень

АПН – Академія педагогічних наук
НАПН – Національна академія педагогічних наук
НДІ – Науково-дослідний інститут
НИИП УССР – Научно-исследовательский институт педагогики УССР
НИТ – научно-информационные технологии
ПОПОПП – Полтавський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників імені М. В. Остроградського
ПТУ – професійно-технічне училище
РВЦ КДПУ ім. В. Винниченка – Редакційно-видавничий центр Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
СФРЮ – Соціалістична Федеративна Республіка Югославія
УНДІП – Український науково-дослідний інститут педагогіки
ХПІ – Харківський політехнічний інститут

Зміст

Від упорядників	5
<i>Ничкало Н. Г.</i> Творча спадщина Вченого – народний скарб	10
<i>Радкевич В. О.</i> Методолог, дидакт, гуманіст	16
<i>Мальований Ю. І.</i> Лицар педагогічної науки	21
<i>Стефаненко П. В.</i> Велика людина, великий педагог	24
Основні дати життя та діяльності С. У. Гончаренка	26
Нагороди та відзнаки	28
Автобіографія	30
<i>Розділ I.</i>	
Література про життєвий і творчий шлях С. У. Гончаренка	32
<i>Розділ II.</i>	
Хронологічний покажчик праць С. У. Гончаренка	60
С. У. Гончаренко – член редакційної колегії періодичних видань з педагогіки та психології	137
<i>Розділ III.</i>	
Наукова школа вченого	139
Доктори наук	140
Кандидати наук	146
Фотоальбом	157
Іменний покажчик	172
Алфавітний покажчик назв праць С. У. Гончаренка	178
Список скорочень	194

Шановні освітяни!

Запрошуємо вас стати читачами
Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В. О. Сухомлинського

ГОЛОВНЕ ПРИМІЩЕННЯ:

04060
м. Київ,
вул. М. Берлінського, 9
тел.: 467-22-14,
440-35-48

ФІЛІЯ:

03030
м. Київ,
вул. Володимирська, 57
(Будинок учителя)
тел.: 234-71-59

РЕЖИМ РОБОТИ:

будні — з 9.30 до 20.00
вихідний день — субота

неділя — з 10.00 до 18.00
останній день місяця — санітарний день

ЗАПРОШУЄМО НА НАШ ВЕБ-ПОРТАЛ:

www.dnpb.gov.ua

E-mail: dnpb@i.ua

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського — науково-дослідний центр із питань галузевого бібліотекознавства, бібліографознавства й книгознавства, національне галузеве книгозховище, всеукраїнський науково-інформаційний центр із психолого-педагогічних питань, головний науково-методичний центр мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

До послуг користувачів — універсальний книжковий фонд ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського (понад 560 тис. примірників), 50% якого становлять фахові документи:

- періодичні видання XIX—XXI ст. — понад 1000 назв (щорічна передплата — понад 400 вітчизняних і зарубіжних газет та журналів);
- дисертації й автореферати дисертацій педагогіко-психологічної тематики;
- зібрання праць вітчизняних і зарубіжних педагогів (XIX—XXI ст.), монографії, матеріали досліджень із педагогіко-психологічних питань, програми й методики викладання предметів, підручники й посібники для загальноосвітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації;
- твори української та світової літератури, праці з питань історії, літературознавства, мовознавства, мистецтва, юриспруденції, економіки України та світу тощо;
- література іноземними мовами з питань педагогіки і психології, художні твори мовою оригіналу (XIX — поч. XXI ст.);
- література з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства.

Електронні ресурси:

- передплачені ресурси, зокрема дисертації Російської Федерації;
- електронна бібліотека;
- електронний каталог документів із психолого-педагогічних питань;
- зведена база даних періодичних видань, що зберігаються в освітянських бібліотеках України, зокрема ДНПБ, бібліотеках установ НАПН України та ВНЗ III—IV р. а. пед. профілю;
- зведена база даних дисертацій із питань педагогіки, психології й освіти, що зберігаються в освітянських бібліотеках України, зокрема ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, бібліотеках установ НАПН України та ВНЗ III—IV р. а. пед. профілю;
- повнотекстова база документів із психолого-педагогічних питань: автореферати й дисертації з питань педагогіки та психології; праці видатних педагогів, зокрема — колекція праць В. О. Сухомлинського; рідкісні й цінні книги XIX — поч. XX ст. з питань педагогіки та психології;
- реферативна база з психолого-педагогічних питань.

Створюваний ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського реферативний ресурс складається з рефератів на наукові статті з 21 журналу, включеного ВАК до переліку фахових видань України. Ця інформація передається до загальнодержавної реферативної бази даних «Україніка наукова» (http://www.nbuv.gov.ua/db/vef_inf.html) та її паперового варіанта УРЖ «Джерело» (друкується з 2007 року, № 3, Серія 3 «Соціальні та гуманітарні науки. Мистецтво»).

У бібліотеці вісім читальних залів:

- загальний читальний зал;
- дисертаційний зал;
- читальний зал підручника;
- читальний зал Фонду В. О. Сухомлинського;
- читальний зал документів іноземними мовами;
- кабінет бібліотекознавства;
- загальний читальний зал філії;
- медіа-центр, у якому надаються користувачам платні й безоплатні послуги:

швидкісний Інтернет;

відеозв'язок;

сканування;

копіювання, брошурування методичних, навчальних, дидактичних та інших друкованих й електронних матеріалів за умов збереження авторських і суміжних прав.

Он-лайн послуги, які надаються через веб-портал бібліотеки:

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського пропонує віддаленим користувачам широкі можливості в задоволенні своїх бібліотечно-інформаційних потреб на безоплатній і платній основах:

- замовлення документів через електронний каталог на бронеполицю;
- віртуальна бібліографічна довідка;
- довідково-інформаційна консультація «**Запитай у бібліотекаря**»;
- електронна доставка документів (**e-mail: mba_dnpb@i.ua**);
- доступ до електронних ресурсів (баз даних, сервісів тощо), що перебувають у тестовому доступі в ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, та передплачених бібліотекою.

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського видає:

- наукові видання, зокрема монографії, збірники наукових праць із питань бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства тощо;
- регламентні й інструктивно-методичні матеріали для мережі освітянських бібліотек України;
- щомісячний бюлетень «Нові надходження до ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського»;
- бібліографічні, реферативні, оглядово-аналітичні й інші інформаційні видання з питань педагогіки й психології;
- «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти й педагогічної науки» (щорічно);
- «Шкільна бібліотека плюс» — щомісячний науково-методичний часопис для шкільних бібліотекарів.

Бібліотека здійснює кваліфіковане бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів, а також інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу в закладах освіти України різного рівня шляхом групового й індивідуального інформування, систематичного проведення днів інформації, днів фахівця, педагогічних рад, організації тематичних книжкових виставок, друку в періодичних галузевих виданнях інформаційних і тематичних списків літератури з актуальних проблем освіти, педагогіки й психології.

Як культурно-просвітницький центр, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського систематично проводить художньо-мистецькі виставки, презентації, літературно-музичні вечори, зустрічі з відомими діячами освіти й культури.

Довідкове видання

Національна академія педагогічних наук України
Державна науково-педагогічна бібліотека України
імені В. О. Сухомлинського

Серія «Академіки НАПН України»

Випуск 21

Семен Устимович Гончаренко
біобібліографічний покажчик

Упорядники: *Стельмах Н. А.*, науковий співробітник ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського,
Айвазова Л. М., науковий співробітник ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського.

Науковий редактор *Заліток Л. М.*, канд. пед. наук, заступник
директора з наукової роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Бібліографічний редактор *Пономаренко Л. О.*, заступник директора
з науково-бібліотечної роботи ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

Літературний редактор *Петік Ю. В.*, завідувач науково-редакційного
відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Рецензент *Ляшенко О. І.*, д-р пед. наук, проф., заслужений діяч науки
і техніки України, академік-секретар Відділення загальної середньої
освіти НАПН України.

Підписано до друку 06.09.2013. Формат 60x84/16.

Гарнітура Cambria. Папір офсетний.

Обл.-вид. арк. 6.

Державна науково-педагогічна бібліотека України
ім. В. О. Сухомлинського

04060, м. Київ-60, вул. М. Берлінського, 9

(044) 467-22-14

Віддруковано з оригіналів замовника.

Видавець та виготовлювач ТОВ «Нілан-ЛТД»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції серія ДК № 4299 від 11.04.2012 р.

21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. 600-річчя, 21.

Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.